

Громадська думка про правотворення

**/Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації/**

2012 № 2 (20)

Громадська думка про правотворення

Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації
№ 2 (20) 2012

Засновники

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія

В. Горовий,

Н. Іванова (відповідальна за випуск), А. Берегельська,
Л. Присяжна, С. Ємельянов

Заснований у 2011 році
Видається двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
gdpp@yandex.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2012

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ	3
НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ	6
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	9
НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ	24
ВІДГУКИ	31
Закон України «Про вибори народних депутатів»	31
Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо захисту населення від інфекційних хвороб	36
Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності)»	39
Інше	42
ПРОГНОЗИ	50
КОМЕНТАРІ ЗАРУБІЖНИХ ЕКСПЕРТІВ	73
ДІАЛОГИ	75
ЩОДЕННИК БЛОГЕРА	87

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ

Президент України В. Янукович підписав указ про концепцію формування Конституційної асамблеї

Документом затверджується план і концепція роботи Конституційної асамблеї, а також, що Концепція формування і організації діяльності Конституційної асамблеї схвалена на основі напрацювань науково-експертної групи з підготовки Конституційної асамблеї і рекомендацій Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія).

Свої пропозиції стосовно кандидатур до складу Конституційної асамблеї можуть подавати науково-експертна група з підготовки Конституційної асамблеї, депутатські фракції і депутатські групи у Верховній Раді, а також інші суб'єкти.

Радник Президента – керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента М. Ставнійчук зазначила, що свої кандидатури можуть вносити партії, які отримали вагому підтримку на останніх загальнонаціональних виборах, громадські організації і незалежні експертно-аналітичні центри, які спеціалізуються на проблемах конституціоналізму, захисту прав людини, демократії. У документі міститься конкретний перелік цих суб'єктів.

Згідно з затвердженою указом концепцією, Конституційна асамблея створюється в складі 100 осіб із числа громадян України, що мають відповідну професійну підготовку й досвід роботи у сфері державного будівництва і правотворчості, мають авторитет у суспільстві і, як правило, не є особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і включаються до складу Конституційної асамблеї за згодою. Члени Конституційної асамблеї працюють на громадських засадах.

Пропозиції щодо третини кандидатур персонального складу Конституційної асамблеї (34 особи), схвалені більшістю голосів від загального складу науково-експертної групи, вносяться Президенту України. Пропозиції щодо двох третин від персонального складу Конституційної асамблеї (66 осіб) вносяться Президенту поряд певних суб'єктів (інститутів, громадських організацій, політичних партій і блоків, профспілок).

Причому в указі закріплено, скільки кандидатур яка організація, партія або інститут можуть внести.

Згідно з затвердженою указом концепцією, Конституційна асамблея є спеціальним допоміжним органом, головною метою діяльності якої є підготовка законопроекту про внесення змін до Конституції України.

У своїй діяльності Конституційна асамблея буде керуватися Конституцією і законами України, іншими нормативно-правовими актами України, міжнародними договорами України, що діють, а також положенням про Конституційну асамблею, регламентом Конституційної асамблеї, іншими актами, пов'язаними з її діяльністю.

Конституційна асамблея у своїй діяльності керується також загальноновизнаними принципами й нормами міжнародного права.

Діяльність Конституційної асамблеї ґрунтується на принципах верховенства права, колегіальності, самоврядності, прозорості, відвертості і гласності, незалежності в ухваленні рішень, а також на принципах професіоналізму й науковості, що є основою для ефективного, вільного і конструктивного обміну думками (діалогу), створення атмосфери довіри.

Конституційна асамблея взаємодіє з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, допоміжними органами і службами, створеними Президентом України, об'єднаннями громадян, іншими інститутами громадського суспільства, науковими установами, вищими навчальними закладами, іншими установами й організаціями, у тому числі міжнародними.

Згідно з концепцією, основними завданнями Конституційної асамблеї є: узагальнення практики реалізації Конституції України, а також пропозицій і рекомендацій щодо її вдосконалення з урахуванням досягнень і тенденцій сучасного конституціоналізму; підготовка й схвалення Концепції внесення змін у Конституцію України і представлення її Президенту; підготовка на основі Концепції внесення змін у Конституцію України законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України і його попереднього схвалення.

Асамблея також повинна займатися організацією суспільного, а також професійного, у тому числі за участі міжнародних експертів, зокрема Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія), обговорення законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції; доопрацюванням законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України за результатами їх професійного й суспільного обговорення.

Найбільше представництво в складі Конституційної асамблеї матимуть представники Національної академії наук України (НАНУ) – 14 осіб. Також планувалося, що по одному представнику в асамблеї

будуть представляти фракції БЮТБ, Партії регіонів, НУ – НС, КПУ, Народної партії, групи «Реформи заради майбутнього» у ВР, партії «Фронт змін», «Сильна Україна», ВО «Свобода», УДАР В. Кличка, СПУ, «Єдиний центр».

Але деякі політичні об'єднання відмовились делегувати своїх представників до асамблеї. Так, учасники Комітету опору диктатурі не братимуть участі в Конституційній асамблеї, створеній указом Президента В. Януковича. Про це заявив народний депутат, лідер партії «Фронт змін» А. Яценюк.

Партія УДАР також не братиме участі в роботі Конституційної асамблеї. Про це повідомила прес-служба партії. У партії УДАР вітають заяву опозиційних партій-членів КОДу не брати участі в асамблеї.

«Це – приклад реальної спільної позиції і співпраці політичних сил, які підписали угоду про спільні дії опозиції», – вважають у партії. На думку політичної сили В. Кличка, існує серйозний ризик, що через рішення асамблеї можуть бути освячені зміни до Конституції, які дадуть можливість обирати Президента в парламенті.

«Якби представники опозиційних партій долучилися до роботи асамблеї, це дозволило би владі говорити, що проект нової Конституції – спільне і узгоджене рішення влади і опозиції», – зазначають у партії.

В УДАРі також наголошують, що право змінювати й вдосконалювати Конституцію належить Верховній Раді.

Свою думку висловив і О. Мороз, який очолював парламент у момент ухвалення чинної Конституції. Він вважає, що створення Конституційної асамблеї є прямим порушенням порядку, передбаченого Основним законом.

«Тема створення та роботи Конституційної асамблеї мусується близько року, відразу після появи дивної ініціативи Л. Кравчука. Дивної тому, що вона з'явилася взагалі. Дивної й тому, що він добре знає конституційний порядок зміни Основного закону. Про асамблею там немає згадок. Тобто мова йде про пряме порушення порядку, передбаченого Конституцією», – заявив О. Мороз.

На його думку, для підготовки ініціатив Президента, реалізації його прав суб'єкта законодавчої ініціативи він може організовувати робочі групи, комісії тощо.

«Обрана пафосна назва тимчасового робочого органу сама по собі демонструє двозначний намір, що стосується принципів норм Конституції», – зазначив О. Мороз.

«Про їхній зміст можна лише здогадуватися, хоча простіше було б поставити питання таким чином: а які норми Конституції заважають нинішній владі робити життя людей кращим, захищати їхні права і свободи? Відповідь проста, – жодні норми цьому не заважають. Тобто не Конституцію треба міняти, а тих, хто її не дотримується. Тут у Президента, до речі, повноважень достатньо», – додав він.

О. Мороз також повідомив, що жодних пропозицій про його входу до складу Конституційної асамблеї йому не надходило.

Імовірний розвиток подій:

– майбутня діяльність асамблеї значною мірою буде залежати від розстановки сил в наступному парламенті;

– деякі експерти вважають, що діяльність Конституційної асамблеї буде спрямована на те, щоб допомогти Президенту В. Януковичу якнайдовше залишитися при владі.

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ

Одним з найрезонансніших повідомлень останніх днів є перебої у роботі сайтів державних структур України. Увечері 31 січня сайт МВС почав працювати з перебоями, а згодом доступ до нього остаточно припинився. У Міністерстві це пов'язують з можливою хакерською атакою через припинення діяльності файлообмінника Ex.ua. Також проблеми виникли у роботі сайта Президента України, Служби безпеки України, на сайті Верховної Ради, уряду та Партії регіонів.

Напередодні на деяких інтернет-ресурсах невідомі повідомили, що планують здійснити DOS-атаку¹ на сайт Президента.

Ці події викликали низку дискусій, зокрема і щодо того, наскільки проведена органами МВС операція щодо закриття Ex.ua була в достатній

¹ Довідково: DOS-атака (скор. від англ. Distributed Denial of Service) - атака на комп'ютерну систему з метою довести її до відмови, тобто до такого стану, коли правомочні користувачі системи не можуть отримати доступ до її ресурсів (серверів, сервісів), або цей доступ ускладнений. «Обвал» системи може бути як самоціллю (наприклад, зробити недоступним популярний сайт), так і одним із кроків до захоплення контролю над системою.

мірі прорахована як в контексті підготовки, зокрема, і обґрунтування, і відповідно реакції на ці події інтернет-спільноти. Д. Гадамський, старший юрист адвокатського об'єднання Arzinger зазначив, що чути від правоохоронних органів України про те, що причиною для порушення кримінальної справи в Україну є складений десь у США (нехай навіть і RIAA) перелік піратських веб-ресурсів, дивно. «Дуже шкода, що у нашої суверенної держави немає своєї власної концепції регулювання авторських прав, а відбувається лише адаптація законодавства України до досить спірного законодавства країн, для яких експорт об'єктів авторських прав становить чверть ВВП», – зазначив юрист.

Цілком очевидним є те, що дані події можуть бути підставою для правомірного питання про якість захисту головного інформаційного інструменту МВС та інших владних структур у вітчизняному інформаційному просторі.

Варто зазначити, що протестні акції у вигляді блокування Інтернет-сторінок органів державної влади відбуваються не тільки в Україні. Зокрема, в США у січні цього року хакери групи Anonymous на знак протесту проти закриття файлообмінного сервісу Megaupload і ухвалення суперечливих законів SOPA, PIPA зламали сайт уряду США – OnGuardOnline.gov.

Головна сторінка сайта була замінена логотипом Anonymous і зверненням до політиків і офіційної влади США із загрозами "почати невпинну війну проти корпоративного інтернету, знищити велику кількість урядових і корпоративних сайтів", розмістити у відкритому доступі паролі, номери банківських рахунків, інші приватні дані урядових урядовців.

16 січня були зламані веб-сайти кількох державних установ Азербайджану, зокрема сайти міністерства зв'язку, міністерства внутрішніх справ, конституційного суду, офіційного новинного агентства «Азертаг», міської адміністрації Баку, правлячої партії «Єні Азербайджан» та інші. Азербайджанський інтернет-аналітик Р. Алієв заявив, це демонструє: майже всі державні органи країни не мають надійних систем кібер-захисту.

Що ж до українських подій, то експерт ринку інтернет-послуг А. Оруджалієв вважає, що проблеми у роботі сайта Міністерства внутрішніх справ, очевидно, обумовлені перевантаженням сервера через велику кількість інтернет-користувачів, які одночасно зайшли на сайт. «У будь-якого сайту виникнуть проблеми, якщо на нього заїде в рази більше людей, ніж зазвичай. А тому йдеться не про атаки, а

про перевантаження. Спеціально це було зроблено чи ні, – це вже інше питання. Я не знайомий з діяльністю хакерів, але незважаючи на інформацію в інтернеті, якщо виникає бажання зламати сайт, то це зроблять. Зламати можна практично будь-який сайт», – додав експерт.

За його словами, спеціального захисту сайти, зокрема державних органів влади, не потребують. Варто просто якісно їх розробляти - оголошувати нормальний тендер, залучати професійних людей і т.д.

Останні події продемонстрували низку проблемних тенденцій ІТ-безпеки в Україні. Зокрема – відсутність незаангажованого і скоординованого підрахунку і оцінки хакерських атак. У результаті країна не знає, як зламують її ресурси, хто це робить і звідки.

За кордоном до цього питання ставляться уважніше, наприклад країни – члени НАТО прийняли стратегію до 2020 р., яка прирівняла кібератаки до військової загрози. Тобто у разі надсерйозної кібератаки країни – члени НАТО можуть застосовувати військову силу.

В Україні покарання за подібні злочини передбачені Кримінальним кодексом. Кібератаки, які призвели до витоку, втрати, спотворення інформації – від штрафу у розмірі 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до позбавлення волі на строк до 3 років. Якщо ті ж дії, вчинені повторно або групою за змовою, або заподіяна значна шкода – позбавлення волі на термін від 3 до 6 років.

Створення комп'ютерних вірусів для їх використання або розповсюдження – від 500 неоподатковуваних мінімумів до позбавлення волі на строк до 2 років. Повторно або групою за змовою і у випадку значної шкоди – позбавлення волі на строк до 5 років.

Розсилка спама, який призвів до порушення роботи комп'ютерів – від 500 неоподатковуваних мінімумів до обмеження свободи на строк до 3 років, групою осіб чи зі значною шкодою – обмеження або позбавлення волі на строк до 5 років.

Шахрайство, здійснене у великих розмірах або з використанням комп'ютерів – позбавлення волі на термін від 3 до 8 років².

У підсумку, зазначимо, що за останньою інформацією керуючого партнера юридичної фірми «Юскутум» А. Афіяна, який представляє інтереси ЕХ.ІА слідство відкликло вимогу про блокування домену ЕХ.ІА, згідно з яким у 31 січня реєстратор Імена.иа припинив обслуговування домену, в результаті файлообмінний ресурс став недоступним. Цілком вірогідно, що ресурс запрацює знову.

² Згідно Кримінального кодексу України, статті 190, 363-1, 361-1, 361.

Проте прецедент створено – події пов'язані з обмеженнями (навіть законним) доступу до інформації в інтернеті супроводжуються гострою реакцією і зростанням публічності, тобто ескалацією кібер-конфліктів, які, очевидно, стають невід'ємною частиною будь-якого протистояння, навіть незначного.

У цьому контексті хотілося б побажати адміністраторам державних web-ресурсів як слід забезпечувати безпеку контенту, за який вони відповідають. А владним суб'єктам нагадати про те, що поряд з інформаційною безпекою завжди є економічна, у сфері якої знаходиться вартісна оцінка втрат внаслідок не виконання необхідних заходів безпеки, а отже, і втрати іміджу державної структури.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Присяжна, наук. співроб.

Старт медичної реформи: міф чи реальність?

Реформування сектору української охорони здоров'я, яке розпочалося в рамках Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада», – потреба сьогодення. Що з цього вийде – покаже час. Наразі рядові лікарі та пацієнти практично не знають нічого про реформу. Так, за даними дослідницького агентства IFAK, про майбутні зміни в системі охорони здоров'я мають уявлення тільки 18 % опитаних, 44 % навіть не чули про це, а 38 % не розуміють, у чому суть реформування.

Згідно з телефонним опитуванням, яке провів Інститут Горшеніна з 5 по 7 вересня 2011 р., 93,3 % вважають, що Україні потрібна реформа системи охорони здоров'я, 4,3 % – ні, 2,4 % – не змогли відповісти.

Найбільш гострими проблемами у сфері охорони здоров'я українці вважають: дорогі ліки (60,2 %), відсутність фінансування медичних установ (35,6 %), необхідність оплати медичних послуг (32,2 %), відсутність обладнання/медикаментів (30,1 %), великі черги (25,7 %), брак фахівців, низьку кваліфікацію медперсоналу (24,9 %), низьку якість медичних послуг (18,2 %), низьку зарплату фахівців (16,2 %),

байдужість лікарів (15,1 %), хабарі (12,8 %), поганий стан лікарень (10,8 %), велику завантаженість лікарів (6,2 %), інше (5,3 %), важко відповісти (1,2 %).

При купівлі лікарських препаратів українці керуються приписом лікаря (42,2 %), особистим досвідом (36,8 %), ціною (12,6 %), радою фармацевта (10,4 %), порадою знайомих (6,6 %), рекламою (1,9 %), не купує лікарських препаратів (5,5 %), важко відповісти (1,7 %).

Розглянемо деякі останні кроки влади щодо реформування системи охорони здоров'я.

• 10 січня Президент В. Янукович підписав Закон України № 4196-VI «Про внесення змін до деяких законів України у сфері охорони здоров'я щодо посилення контролю за обігом лікарських засобів, харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок» і доопрацьований законопроект № 7007 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері охорони здоров'я (щодо посилення контролю за обігом лікарських засобів, харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок)», проголосований парламентом у другому читанні 20 грудня 2011 р., яким дозволена реклама лікарських засобів, що відпускаються без рецепта лікаря, а також тих, що не включені до переліку заборонених для рекламування лікарських засобів.

Питання включення лікарських засобів до зазначеного переліку вирішуватиметься на етапі реєстрації (перереєстрації) ліків зі внесеним відповідних даних до Державного реєстру лікарських засобів.

Поки залишається інтрига щодо прозорості формування «чорного» списку безрецептурних препаратів, заборонених до рекламування: ніхто не знає, яким саме законом керуватиметься МОЗ під час визначення критеріїв віднесення безрецептурного препарату до заборонених для реклами.

Залишається сподіватися на те, що найближчим часом проект наказу МОЗ України щодо порядку включення препаратів до переліку лікарських засобів, заборонених до рекламування з чіткими критеріями, за якими той чи інший препарат не може рекламуватися в загальнодоступних ЗМІ, однаковими для всіх і спрямованими суто на виключення можливості введення споживача в оману (обманливості реклами), буде винесено на публічне обговорення.

Слід зазначити, що в більшості європейських країн (як членів ЄС, так не членів ЄС) реклама безрецептурних ліків дозволена. Тільки в

деяких з них зазначається, що реклама безрецептурних ліків дозволена, але за винятком зовнішньої реклами, реклами на транспорті, перших та останніх сторінок видань, у мережі Інтернет (Данія); дозволена, але за винятком препаратів, які включено в систему реімбурсації (Франція, Португалія), дозволена, але крім телевізійної реклами (Норвегія). Попереднє погодження реклами ліків не вимагається (Австрія, Данія, Ірландія, Латвія, Литва, Швеція, Швейцарія, Чехія, Хорватія, Фінляндія, Угорщина, Словенія, Польща, Норвегія, Німеччина, Англія); вимагається (Болгарія, Іспанія, Італія, Франція, Румунія); вимагається лише надання копій документів щодо рекламної кампанії (тобто попереднє погодження не вимагається) (Греція, Португалія); вимагається щодо телевізійної та радіо реклами (Бельгія) та вимагається погодження органу саморегуляції (Нідерланди).

Тим часом Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 18 січня 2012 р. схвалив законопроект «Про внесення змін до Закону України “Про рекламу”». Зокрема, нові зміни до Закону передбачають заборону реклами товарів за участю або з використанням зображення лікарів та інших професійних медичних працівників, а також осіб, зовнішній вигляд яких імітує зовнішній вигляд лікарів. Розробник законопроекту переконаний у необхідності заборони на законодавчому рівні використовувати засоби і технології, які діють на підсвідомість споживачів реклами.

Варто додати, що в ст. 90 Директиви 2001/83/ЄС Європейського парламенту та ради від 6 листопада 2001 р. про Кодекс ЄС щодо лікарських препаратів, призначених для споживання людиною, зазначається, що реклама не повинна містити будь-яких матеріалів, які посилаються на рекомендації вчених, медичних працівників або осіб, що не належать до двох попередніх груп, але які завдяки своїй популярності можуть заохочувати споживання лікарських препаратів.

• 29 грудня 2011 р. набрав чинності наказ Міністерства охорони здоров'я № 723 від 31 жовтня 2011 р., яким затверджені нові Ліцензійні умови (ЛУ) здійснення господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Серед найзначущих змін – заборона дистанційної (через Інтернет) торгівлі лікарськими засобами, а також продаж лікарських засобів поштою і через будь-які заклади (окрім аптечних) «і поза ними», окрім випадків відсутності аптеки або структурного підрозділу аптеки в сільській місцевості, коли роздрібна торгівля лікарськими засобами за переліком, встановленим наказом Мінохоронздоров'я,

здійснюється в приміщеннях фельдшерських, фельдшерсько-акушерських пунктів, сільських, дільничних лікарень, амбулаторіях, амбулаторіях загальної практики – сімейної медицини працівниками цих установ, які мають медичну освіту, на підставі договорів, укладених з ліцензіатом, що має ліцензію на роздрібну торгівлю лікарськими засобами.

Інтернет-аптеки вже відреагували на наказ Міністерства охорони здоров'я. Деякі онлайн-аптеки вже перестали продавати ліки через Інтернет, інші знайшли можливість продовжувати роботу, не порушуючи при цьому наказ МОЗ: потенційний покупець на сайті вибирає необхідні ліки, робить замовлення, але забирає товар у звичайній аптеці.

Крім того, у зв'язку з введенням нових вимог щодо площі аптечного кіоску (він повинен займати менше 20 кв. м, мати комунікації, щоб продавець міг, як мінімум, вимити руки, і торговий зал не менше 8 кв. м (у сільській місцевості – 6 м), багатьом аптечним кіоскам у Києві довелося закритися.

Якщо врахувати, що більшість таких точок продажу працює в підземних переходах і холах метро, де вільних площ мало, власникам кіосків доведеться неабияк попрацювати, щоб зберегти свій бізнес.

- 10 січня 2012 р. у першому читанні Верховна Рада підтримала законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», який стосується питання запобігання інфекційним захворюванням серед населення.

У разі прийняття законопроекту, будуть внесені зміни й доповнення до Законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (ст. 27)» та «Про захист населення від інфекційних хвороб (ст. 1,12, 13,15)».

Змінами передбачено точне визначення критеріїв обов'язковості профілактичних щеплень, які повинні проводитися населенню України, встановлення загальних вимог до проведення профілактичних щеплень.

Поряд з цим Закон скасує дію ст. 15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо заборони відвідування дитячих закладів дітьми, які не отримали профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень. Замість цього будуть введені тимчасові обмеження відвідування на період неблагополучної епідемічної ситуації.

Прищеплювати або ні? Вітчизняні медики закликають батьків не відмовлятися від вакцинації дітей. За їхніми словами, раніше від вак-

цинації відмовлялися не більше 8 % батьків. Тепер їх кількість може зрости в рази. Особливо побоюються епідемії кору. Крім того, без щеплень малюки будуть хворіти значно частіше, вважають фахівці.

У дитсадках від нововведень також не в захваті. Це нововведення розділить дітей на щеплених і не щеплених. І у разі появи будь-якої інфекції, щоб не допустити епідемії невакцинованих дітей відправлятимуть додому.

Звичайно, прищеплювати чи ні – повинні вирішувати батьки. Тим паче, що вже сьогодні близько 70 % батьків відовляється від щеплення. Прийняття законопроекту – це виведення з «тіні» усіх, кому доводилося за гроші купувати «липові» довідки щодо щеплення дитини для прийняття до дитячого садочку чи іншого дитячого закладу.

• З 1 січня в Києві, а також у таких же «пілотних» містах Вінницької, Дніпропетровської та Луганської областях згідно з Указом МОЗ від 04.11.2011 р. № 756 розпочалася офіційна «апробація» запланованої реформи охорони здоров'я.

Основними пунктами намічених змін є утворення так званих «госпітальних округів», із чисельністю населення 150–200 тис. осіб у кожному. У даному окрузі залишається лише одна центральна багатопрофільна лікарня у власному розумінні слова – інші ЦРЛ «оптимізуються» до рівня центрів первинної медичної допомоги та різних «квазілікувальних установ», на зразок хоспісів (для невиліковно хворих), «будинків престарілих», «лікарень відновлюваного лікування» тощо.

Крім того, ліквідація колишньої загальнодоступної системи спеціалізованої лікарської допомоги: з 1 січня 2012 р. потрапити на прийом не тільки до хірурга, невропатолога, дерматолога, але навіть до педіатра і терапевта в «пілотних» регіонах можна буде лише за напрямом «сімейних лікарів», за задумом теоретиків медреформи, повинні лікувати 80 % хворих. Замість колишньої практики, коли 80 % лікувалися саме у «вузьких» спеціалістів створять центри первинної медико-санітарної допомоги.

Водночас гарантія якості медичних послуг, контроль за їх наданням і побори в лікарнях – питання, які найбільше турбують українських пацієнтів, – поки що поза увагою.

• В Україні вже багато років говорять про необхідність переходу на страхову медицину. І ось з'явилася інформація, що чиновники готові перейти від слів до справи – міністр охорони здоров'я України О. Аніщенко в інтерв'ю «5 каналу» заявив, що МОЗ готується до перетворень у системі охорони здоров'я з метою впровадження страхової

медицини. Тим більше, що Програмою економічних реформ на період до 2014 р. перехід до системи державного медичного страхування є одним з основних кроків реформування системи охорони здоров'я.

Звісно медичне страхування треба було давно запровадити. Тільки підходити до цього необхідно продумано, враховуючи досвід інших країн, наприклад Польщі, де обов'язковим медичним страхуванням охоплено 99 % працездатних поляків.

Р. Холлі, професор Медичного університету Лодзь, пропонує, як мінімум, два шляхи розвитку медичного страхування для України. «По-перше, можна запровадити добровільне медичне страхування (ДМС) в такому ракурсі, як їх бачать приватні українські компанії, враховуючи, що вся система потім повинна все одно бути реформованою відповідно до їх пропозицій. Таким чином, можна спровокувати реформи. Другий варіант – запровадити загальноєвропейську систему охорони здоров'я, про що говорять вже 12–13 років. Однак подібний підхід дуже важко реалізувати, оскільки кожна країна в ЄС має своє бачення й економічні можливості».

Водночас у першу чергу питання щодо страхової медицини треба врегулювати на законодавчому рівні (наразі існує 5–6 законопроектів, що регулюють це питання). Крім того, обов'язково потрібно вести роз'яснювальну роботу щодо потреби страхової медицини. Також потрібно напрацювати такі механізми, щоб від новачі дійсно вигравали як роботодавці, так і робітники. Наприклад, стимулами для ДМС можуть стати податкові пільги для роботодавців, що дають їм змогу відносити витрати на поліси для своїх співробітників на валові витрати.

Крім того, високі пенсійні відрахування гальмують реформи в системі охорони здоров'я. Гроші які мали йти на медицину й інші страховки, ідуть на користь ПФ. Тому без реформи пенсійного забезпечення всі інші реформи зазнають невдач у зв'язку з відсутністю грошей.

Утім, у Харкові реформа системи охорони здоров'я намагається йти зусиллями місцевої влади. Зокрема, у місті запрацювала муніципальна лікарняна каса, яка, за задумом чиновників, стане альтернативою медичному страхуванню.

За словами віце-мера з питань охорони здоров'я С. Горбунової-Рубан, каса працюватиме за принципом страхової компанії. Для того, щоб лікування оплатили з загального фонду, пацієнту необхідно буде подати спеціальну заяву. Далі лікарня, до якої звернеться хворий, зв'яжеться з представниками каси, які виїдуть на місце і будуть вирішувати фінансові питання. Надавати допомогу будуть не всім городя-

нам, а лише тим, хто вступить до організації, попередньо заплативши 70 грн. Потім доведеться щомісяця віддавати по 40 грн.

До наглядової ради організації увійшли керівники департаментів мерії та комунальних підприємств «Харківміськліфт», «Харківводоканал», «Харківські теплові мережі», які стежитимуть за розподілом загальних грошей.

Звісно всі зміни в системі охорони здоров'я, передбачені реформою, мають бути спрямовані на підвищення якості та доступності медичної допомоги для громадян України.

Сьогодні головною бідою нашої в'ялоплинної реформи – повна відсутність мотивації у лікарів первинної ланки. Працювати в умовах повної убогості не хочуть ні молоді, ні досвідчені фахівці. Лікарі працюють за інерцією і, якщо почати зміни, не піднявши на кілька порядків престиж лікаря первинної ланки, поліклініки спорожніють.

А поки що запитань щодо реформи в системі охорони здоров'я залишається більше, ніж відповідей. Одне з ключових – з чим в результаті залишається пацієнт...

І. Акімова, перший заступник глави Адміністрації Президента: «Потрібно ретельно вибрати момент, коли починати впровадження системи такого страхування. Думаю, що це реально можливо не раніше ніж через 3 роки, з 2014 р. Необхідно реструктуризувати первинну медицину, а потім і решту.

Потрібно враховувати також, що поява страхової медицини підвищить навантаження на соціальні виплати підприємств. А в момент виходу країни з непростой економічної кризи бізнес не може йти на такі додаткові витрати. Перш ніж розширювати податкову базу (нехай і з такими гідними цілями), потрібно розуміти поточну ситуацію. А до цього обов'язкове медичне страхування вводити не варто».

М. Поліщук, экс-міністр охорони здоров'я України: «Я не прихильник таких змін і вважаю, що Україна до них не готова. По-перше, в галузі зберігається стара структура: спеціалізована медицина розвинена, а первинна (включаючи невідкладну допомогу) ні. І нова система страхової медицини також передбачає основні витрати на спеціалізовану допомогу.

По-друге, немає встановленої форми протоколів, немає формулярної системи, системи тарифів. Далі, немає врегульованого рецептурного відпуску медикаментів, немає дієвого контролю за їх якістю.

Також, 50–60 % найманих працівників в Україні отримують зарплату «в конвертах», а має бути не більше 15 %. Усе це потрібно змінювати.

Нарешті, законодавча база повинна бути такою, щоб роботодавцю було вигідно займатися медичним страхуванням працівників. Такі дії не повинні обкладатися додатковими податками. А на ринку повинні бути визначені кілька досвідчених відповідальних компаній, які б займалися медстрахуванням і при цьому не відмовлялися працювати з ризикованими в плані здоров'я групами (пенсіонери і люди з хронічними захворюваннями).

Взагалі ж, в країні повинна діяти система державної медичної допомоги з гарантованим рівнем послуг, як це зроблено в Канаді, Британії, тобто загальнообов'язкове державне соціальне медстрахування, гарантоване спеціальним держфондом».

В. Корж, доктор медичних наук, народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я: «Перехід до системи державного медичного страхування визначено як один із основних кроків реформування системи охорони здоров'я у переліку тих заходів, які повинні бути зроблені нашим урядом відповідно до ініційованої Президентом України В. Януковичем Програмою економічних реформ на період до 2014 р.

В охороні здоров'я України, як і в охороні здоров'я будь-якої іншої соціально орієнтованої європейської країни, чільна роль повинна належати державній медицині. Однак найбільш прийнятним варіантом подальшого фінансування державної системи медичного обслуговування є перехід до обов'язкового державного медичного страхування.

Саме державне обов'язкове медичне страхування здатне забезпечити реалізацію принципу солідарності у системі охорони здоров'я, відповідно до якого більш багаті платять за менш забезпечених членів суспільства, здорові – за хворих, працюючі – за тих, хто не має роботи. Разом з тим, повинна розвиватися і приватна медична практика, і незалежні фонди добровільного медичного страхування.

У складних економічних умовах сьогодні Україна не готова перейти на обов'язкове медичне страхування, оскільки рівень доходів більшості громадян не дозволяє цього зробити. Законопроект розроблений, перебуває у нас у комітеті. Думаю, що до кінця поточного року і населення, і парламентарії будуть готові до прийняття такого рішення».

А. Блажкевич, мод. наук. співроб.

Нова кримінально-процесуальна ера

12 січня 2012 р. Президент В. Янукович вніс у Верховну Раду нову редакцію Кримінально-процесуального кодексу України. Ця визначна подія відбулася на виконання зобов'язань реформувати кримінальне судочинство, які Україна взяла на себе, вступивши в 1995 р. до Ради Європи, метою якої, як відомо, є досягнення більшої інтеграції між її членами задля збереження та втілення в життя спільних ідеалів і принципів, а також сприяння економічному та соціальному прогресу. Новий проект Кримінально-процесуального кодексу – результат праці фахівців Міністерства юстиції, Національної комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права при Президенті України, широкого кола експертів, науковців, спеціалістів профільних державних органів.

В Адміністрації Президента прогнозують, що на початку лютого Верховна Рада ухвалить нову редакцію Кодексу в першому читанні (ВР розпочне свою роботу після 7 лютого), до кінця лютого – у другому, і на початку березня її запропонують на підпис Президенту. У законопроекті передбачено, що Кодекс набере чинності через шість місяців після ухвалення. Проект пройшов експертизу міжнародних експертів, зокрема генерального директорату з питань правосуддя та захисту людської гідності Європейського Союзу.

Одним з наріжних каменів майбутнього нового Кримінально-процесуального кодексу стане змагальність кримінального процесу (можливість усіх учасників процесу робити експертизу на договірній основі та ініціювати слідчі дії). За словами экс-міністра юстиції О. Лавріновича, найкращий шлях до об'єктивності в оцінці злочину у всіх його складових, а також до адекватності покарання можливо забезпечити лише за умови змагання точок зору, позицій та аргументів.

Значних змін за новим Кодексом зазнав слідчий процес. Проект Кодексу об'єднує раніше відокремлені стадії дізнання та досудового слідства в одну – досудове розслідування. Документом скасовується поняття «порушення кримінальної справи». За чинним КПК для прийняття рішення про порушення або про відмову в порушенні кримінальної справи у прокурора, слідчого, органу дізнання чи судді є 10 днів. За цей час може бути проведена перевірка даних щодо правопорушення, в основному шляхом відібрання пояснень від окремих

громадян чи посадових осіб або витребування необхідних документів, звернення до відповідних організацій чи установ з вимогою провести ревізію чи відомчу перевірку. За новим же КПК слідчий, прокурор мають невідкладно, але не пізніше одного дня після подання заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про скоєння кримінального правопорушення, зобов'язані внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (прокурор буде направляти до суду не кримінальну справу, а реєстр матеріалів кримінального провадження, обвинувачений і його захисник також матимуть право подавати до суду свої матеріали) та розпочати розслідування. Тобто всі процесуальні (оперативно-розшукові та слідчі) дії взагалі можуть проводитися тільки після початку кримінального провадження у справі. Ця норма значним чином знижує можливості недобросовісних учасників перевірки даних щодо правопорушення здійснити вплив на хід цього процесу. Адже за один день це буде зробити набагато важче, ніж за 10, також це має зменшити бюрократію в роботі правоохоронців, адже прийняття формального акта для порушення кримінальної справи не буде необхідним.

Реформаторською нормою Кодексу є зняття повноважень щодо ведення слідства з прокуратури (за новим КПК вона має здійснювати загальний нагляд, а слідство вестиме міліція). На сьогодні повноваження прокуратури дозволяють практично безконтрольно відкривати, закривати, поновлювати кримінальні справи. Проект Кодексу передбачає зміну ролі прокурора в кримінальному судочинстві. Прокурор відповідає за результат справи, він оцінює та спрямовує хід розслідування, а також приймає основні процесуальні рішення в справі, як у більшості європейських країн. Прокурор незмінний протягом усього провадження в кримінальній справі: обвинувач, який склав обвинувальний акт, підтримує державне обвинувачення в суді.

Деякі експерти висловлюють сумніви щодо ефективності визначення за новим КПК прокурорів процесуальними керівниками справи, які не просто наглядатимуть за процесом, а й відповідають за ефективне слідство. Повноваженнями прокуратури в новому українському Кримінально-процесуальному кодексі занепокоєні й експерти з Ради Європи. Зокрема побоювання викликають положення про п'ятирічний перехідний період після набрання чинності нового Кримінально-процесуального кодексу, протягом якого Генеральна прокуратура матиме повноваження проводити слідство. «Органи прокуратури вихо-

дять з того, що потрібен тривалий перехідний період, аби вони передали слідство. Європейські експерти виступають проти цього», – повідомив радник Президента України, керівник Головного управління з питань судоустрою Адміністрації Президента України А. Портнов. Проте експерт Центру політико-правових реформ О. Банчук зазначив, що якраз ця зміна логічна. Її запозичили з німецького Кримінально-процесуального кодексу. Однак такі зміни мають сенс лише за умови ухвалення закону про прокурорський нагляд. Поки що про це в Україні не йдеться. «Якщо закон про прокурорів не змінити, то залишатиметься небезпека, що прокурор стане царем над усім», – зазначає О. Банчук.

У висновках, підготовлених Радою Європи до проекту КПК, зокрема, йдеться про те, що роль прокурора в кримінальному процесі є дуже помітною – надто на досудовій стадії. ...Хоча, теоретично, сильна прокуратура – це непогано, однак це може спричинити серйозні ризики політичного втручання в систему кримінального правосуддя, особливо в країнах з авторитарними традиціями. У своєму сучасному вигляді проект кодексу не має достатніх стримувань і протигаг для забезпечення верховенства права.

Також О. Банчук наголошує на збільшенні повноважень правоохоронців. Як відомо, перед внесенням нового КПК до парламенту Президент доручив правоохоронцям внести свої правки до документа. Після чого норму, яка визначала, що вся інформація і свідчення мали ставати доказами виключно в залі суду, було прописано таким чином, що не судді, а слідчі й прокурори оперують доказами. Тобто новий кодекс, по суті, нічого не змінить, констатує О. Банчук. Окрім цього, за поданим до ВР документом слідчі отримують прокурорські повноваження, зокрема спілкуватимуться і відповідатимуть на запити суддів замість того, щоб зосередитися суто на слідстві. На думку експерта Центру політико-правових реформ, цю норму пролобіювало Міністерство внутрішніх справ.

У той же час народний депутат С. Олійник високо оцінює текст КПК тому, що він вимагає зміни стереотипів роботи правоохоронної системи. Силовики, на його погляд, були противниками прийняття цього кодексу, оскільки він змінює кабінетну систему роботи, – коли прокурор чи начальник райвідділу вирішував, хто правий, а хто винен, – на процедурну. «Правоохоронці бояться цього кодексу, бо там суттєво змінюється їхня функція. Їм доведеться працювати, а не вибивати свідчення у людей», – прокоментував Deutsche Welle В. Яворський, виконавчий директор Української Гельсінської спілки з прав людини.

Позитивно оцінюється експертами визначення строків проведення слідчого процесу – шість місяців за звичайних справ, 12 – тяжких. Відповідно, підозрюваний не може утримуватися під вартою понад 12 місяців.

Явка з повинною за новим КПК не є беззаперечним доказом провини, якщо обвинувачений не підтвердить своє зізнання в суді. Також в процесі слідства адвокати отримують право збирати докази, які не зобов'язані передавати слідству до суду.

Нормою, яка спричинила значні дискусії та має значну кількість прихильників, є скасування практики повернення справ на досудове розслідування, яка не раз піддавалася критиці зарубіжними експертами та призвела в Україні до безпідставно тривалих, нічим не обмежених термінів попереднього ув'язнення осіб, що підозрюються у скоєнні злочинів. Ні для кого не секрет, що за поверненням справи на досудове розслідування часто приховується небажання виносити виправдовувальний вирок.

На сьогодні кожна десята справа, яка надходить на розгляд до суду, повертається на додаткове розслідування. Факти порушень прав громадян саме в цій сфері, дедалі частіше фіксуються правозахисними організаціями України та міжнародними інституціями. За новим же КПК суддя або погоджується, що достатні докази вини відсутні, або виносить обвинувальний вирок.

За словами А. Портнова, 99,8 % усіх судових рішень – це або обвинувачувальні вироки, або дослідження. І тільки 0,2 % – виправдальні вироки. Тепер же якщо слідчий у процесі досудового слідства не зібрав доказів провини, то справу не відправлять на дослідження, а суддя буде зобов'язаний виправдати підсудного. В зв'язку з цим, наголошує А. Портнов, очікується до 30 % виправдальних вироків, як в Європі. За існуючого Кримінально-процесуального кодексу України шанси звинуваченої особи на отримання виправдального вироку не перевищують одного відсотка.

Серед основних змін, які торкнулися судового провадження за новим КПК, хотілося б звернути увагу на запровадження суду присяжних для підозрюваних у тяжких злочинах; уведення домашнього арешту; можливість грошової застави для підозрюваного в економічних злочинах та введення інституту слідчого судді.

Отже, за новим Кримінально-процесуальним кодексом, основний запобіжний захід в економічних злочинах – застава (арешт – тільки якщо застава не сплачена). І, взагалі, арешт буде можливий лише тоді,

коли стаття Кримінального кодексу передбачає за злочин не менше п'яти років для раніше несудимого.

На окрему увагу заслуговує суд. Як відомо, суди присяжних успішно функціонують у багатьох країнах Європи та США, де вони є формою здійснення громадського контролю, та врешті-решт ознакою громадянського суспільства. Запровадження суду присяжних в Україні буде значним фінансовим навантаженням для держави. Крім того, експерти висловлюють сумніви щодо реального зменшення корупції з запровадженням даного інституту, оскільки, незважаючи на те, що такий суд менш залежний від органів виконавчої влади, серед присяжних завжди будуть більш впливові особи, ніж усі інші, зацікавлені особи шукатимуть можливість «домовитись». І це знову ж таки цілком реально, навіть з огляду на те, що суд присяжних за новим КПК має обмежене застосування і його склад – двоє професійних суддів і троє присяжних. Своє обурення запропонованим складом суду присяжних висловив О. Банчук. «Пропонують, щоб суд присяжних складався з двох суддів і двох не юристів. Але що це за присяжні? І до чого в суді присяжних судді? Це мають бути прості люди», – зазначив експерт. Екс-міністр юстиції, президент Інституту правової політики М. Онішук також відзначає девальвацію сутності суду присяжних. Кодексом передбачається, що суд присяжних у кримінальному процесі повинен виглядати, як народні засідателі (дві особи), у разі, якщо здійснюється кримінальне судочинство трьома професійними суддями. Перший заступник голови Комітету ВР з питань правосуддя Ю. Кармазін обурений ставленням до питання введення суду присяжних, що передбачено Конституцією. За його словами, проектом нового Кодексу суд присяжних передбачений лише у справах щодо злочинів, за скоєння яких передбачено довічне позбавлення волі. Ю. Кармазін зазначив, що в таких випадках обвинувачений може вимагати, щоб його справа розглядалася судом у складі двох професійних суддів і трьох присяжних.

Багато експертів вважають, що ефективнішим було б застосування моделі суду присяжних, за якою суди присяжних розглядають тільки питання факту злочину і наявності вини, питання ж кваліфікації правопорушення і заходи покарання повинні бути компетенцією виключно професійного суду.

Проект Кримінально-процесуального кодексу передбачає угоди обвинуваченого з потерпілим. Угода укладається між державним обвинувачем та обвинуваченим про співробітництво у викритті

винних у заміні на рекомендацію прокурора перед судом менш суворого покарання. Угода затверджується судом та враховується ним при винесенні вироку. Ці та інші угоди можуть укладатися на будь-якій стадії процесу, коли це доцільно, виходячи з матеріалів конкретної кримінальної справи. Кожна з угод затверджується судом.

Угода обвинуваченого з потерпілим складатися крім суспільно небезпечних злочинів, скажімо, вбивства, якщо останній вважає, що перед ним виконані всі зобов'язання, відшкодовано збиток. Тоді він забирає свою заяву, слідство припиняється. Угода про визнання провини може бути двох видів.

Перший вид (при скоєнні нетяжкого злочину) – угода обвинуваченого зі слідством, коли обвинувачений добровільно визнає провину, готовий, приміром, відшкодувати збиток разом зі штрафом, тоді його звільняють від серйознішого покарання та накладають на нього згаданий штраф. Другий вид – якщо обвинувачений згоден співпрацювати зі слідством для розкриття тяжчого злочину. Тоді, з дозволу суду, йому обіцяють менший термін.

Судове провадження з розгляду кримінальних справ за новим Кримінально-процесуальним кодексом України уніфіковано з цивільним та адміністративним судочинством до тої міри, наскільки це дозволяють особливості, обумовлені предметом і завданням кримінального судочинства.

Усі справи про злочини в першій інстанції розглядаються місцевими судами, у системі яких виділено окремі суди, що розглядають справи про особливо тяжкі злочини та функціонують у містах, де є слідчі ізолятори.

Визнання зібраних фактичних даних доказами у справі здійснює виключно суд у присутності та за безпосередньої участі сторін обвинувачення та захисту. Відповідно, для забезпечення дотримання принципів змагальності, публічності та диспозитивності в проєкті вдосконалено процесуальну регламентацію процедур збирання і надання суду інформації сторонами захисту та обвинувачення на основі чітко визначених критеріїв. У свою чергу, дані, зібрані стороною захисту, повинні бути оприлюднені стороні обвинувачення і навпаки. Також сторони отримують рівний доступ до експертних знань, а вибір експертів залежить виключно від волевиявлення сторони.

Матеріали, документи та інформацію про вчинення злочину надають до суду безпосередньо сторони захисту і обвинувачення. На цьому етапі судового провадження запроваджено інститут визнання

у суді фактів, що підтверджуються матеріалами справи та не оспорюються сторонами, не обтяжуючи суд їх дослідженням під час судового розгляду справи.

У проєкті Кримінально-процесуального кодексу суттєво розширено права потерпілого, підвищено його процесуальний вплив як сторони обвинувачення на кримінальне переслідування, підтримання обвинувачення в суді та припинення кримінального провадження. Окремою главою врегульовано питання відшкодування шкоди, завданої злочином, створено умови для розвитку окремих інститутів: відшкодування шкоди за рахунок держави та відновного правосуддя. Щодо останнього, то суд при бажанні потерпілого та обвинуваченого примиритися зупиняє судовий розгляд у справі, якщо таке було розпочате, перевіряє, чи не порушує угода про примирення вимог закону або прав, свобод та інтересів сторін, та виносить вирок, яким затверджує угоду та закриває кримінальне провадження.

Розроблено спеціальні процедури ювенальної юстиції, що дасть змогу враховувати права та інтереси неповнолітніх. Кримінальні справи, в яких обвинуваченими є неповнолітні особи, розглядаються судом колегіально та, як правило, у закритому судовому засіданні.

З врахуванням вимог норм Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод процесуально вдосконалено процедуру заочного судового провадження, яка має здійснюватися у визначених законом випадках та за умови обов'язкової участі захисника.

Згідно з нормами проєкту Кримінально-процесуального кодексу в кримінальне судочинство запроваджується окремий вид провадження – наказне провадження. Відповідні процедури дають змогу судді ухвалити рішення про покарання особи за вчинення злочину невеликої тяжкості, кримінального проступку без проведення судового засідання, якщо вина особи доведена матеріалами розслідування і така особа визнає свою вину та не заперечує проти покарання, що може призначити суддя. Притягнення особи до відповідальності в порядку такого провадження можливе лише за участю захисника.

Знайшли своє вдосконалення особливості розгляду кримінальної справи в закритому режимі, а також спеціальні процедури дослідження доказів, наприклад, допит свідка особи, щодо якої застосовано заходи безпеки, тощо.

Апеляційний перегляд судових рішень здійснюватимуть апеляційні суди у формі повної апеляції. Суди першої інстанції позбавлені повноваження визначати подальшу долю апеляційних скарг.

Касаційний порядок перегляду гарантований лише щодо вироків у кримінальних справах про вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів та щодо вироків суду присяжних. Правом ініціювати перегляд кримінальних справ за нововиявленими обставинами наділено всіх учасників розгляду справи та осіб, чиїх інтересів стосується судове рішення у справі. Для своєчасного реагування і оскарження рішення суду його копії надаються всім заінтересованим сторонам процесу.

Аналітики впевнені, що новий Кримінально-процесуальний кодекс в Україні необхідний як ніколи. Проте постає чимало проблем на шляху його реалізації. Перша і головна – це зміна свідомості, яка має відбутися у суб'єктів кримінального процесу. У першу чергу правоохоронні органи, слідчі, прокурори, судді мають адекватно сприйняти всі новації та щиро бажати реалізації найголовнішої мети нового КПК – дотримання і захисту прав людини і основоположних свобод. Ну і одвічна проблема – фінансування.

НОВИНИ ЗАКОНОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

26 січня Президентом України були підписані такі закони:

1. Закон № 4296-VI «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»» щодо підготовки офіцерів запасу.

Закон доповнює ст. 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» нормою, згідно з якою перелік вищих навчальних закладів, на базі яких здійснюється військова підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства оборони України, погодженим з відповідними центральними органами виконавчої влади. Військові навчальні підрозділи є структурними підрозділами таких вищих навчальних закладів.

2. Закон «Про внесення зміни до Регламенту Верховної Ради України» № 4308-VI про суб'єктів права законодавчої ініціативи щодо денонсації міжнародних договорів України.

Закон вносить зміни до ч. 1 ст. 202 Регламенту Верховної Ради, зокрема, виключає народних депутатів з переліку суб'єктів права внесення законопроектів про денонсацію міжнародного договору України на розгляд Верховної Ради.

Редакція ч. I ст. 202 Регламенту Верховної Ради, яка діяла раніше, передбачала, що законопроекти про денонсацію міжнародного договору України вносять на розгляд Верховної Ради України Президент України, Кабінет Міністрів і народні депутати.

Відповідно до п. 32 ч. I ст. 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради належить надання у встановлений законом строк згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України.

Таким чином, Конституція України та Закон «Про міжнародні договори України» встановлюють особливий порядок ухвалення законів, що стосуються питань надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсацію міжнародних договорів України, згідно з яким суб'єктами права законодавчої ініціативи з цих питань можуть виступати тільки Президент України або Кабінет Міністрів.

Правительство Украины предлагает парламенту разрешить контролирующим органам проводить проверки предприятий без предупреждения. Соответствующий проект закона Кабинета Министров зарегистрирован в Верховной Раде.

В Украине действует введенная в 2007 г. норма, предполагающая проведение проверок органами государственного надзора при условии письменного уведомления предприятия за 10 дней до плановой проверки.

В правительстве считают, что это противоречит европейским директивам. Помимо этого, Кабмин предлагает ВР отменить действующее положение о необходимости наличия согласия центрального органа власти в сфере защиты прав потребителей на проведение внеплановой проверки предприятий.

Законопроект также предполагает усилить ответственность за введение в оборот фальсифицированной продукции (***Кабмин предлагает разрешить контролирующим органам проводить проверки предприятий без предупреждения // КИД (http://zadonbass.org/news/politics_other/message_43927). – 2012. – 23.01***).

Кабинет Министров Украины предлагает исключить из перечня не подлежащих приватизации объектов 13 крупных

теплоелектроцентралей (ТЭЦ) для послідувальної передачі в оренду або в концесію.

Об этом сказано в законопроекте, зареєстрованном правительством в Верховной Раде (Рег. № 9713), которым предлагается внести соответствующие изменения в некоторые законы Украины по вопросам приватизации.

В перечень таких объектов, в частности, планируется включить Днепродзержинскую и Криворожскую ТЭЦ (обе Днепропетровской обл.), Северодонецкую и Лисичанскую ТЭЦ (обе Луганской обл.), Харьковскую ТЭЦ-5 и ТЭЦ «Эсхар» (обе Харьковской обл.), Симферопольскую, Камышбурунскую ТЭЦ и Сакские тепловые сети (все АР Крым), Севастопольскую, Николаевскую, Одесскую и Херсонскую ТЭЦ.

В пояснительной записке к законопроекту отмечается, что его принятие обеспечит реализацию программы технического переоснащения ТЭЦ для сокращения потребления природного газа и его замещения на другие альтернативные виды топлива (*Кабмин предлагает разрешить аренду и концессию ТЭЦ // TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-23/22315_kabmin-predlagaet-razreshit-arendu-i-koncessiyu-tyec). – 2012. – 23.01).*

В Министерстве регионального развития, строительства и ЖКХ разработали законопроект, который предполагает запретить производство, импорт и распространение пакетов, объемом менее 20 л, толщиной – меньше 0,025 мм. За нарушения предполагается штраф до 1700 грн. Проект сейчас проходит общественное обсуждение, потом его направят в Верховную Раду, где, как надеются в министерстве, закон примут, а в 2013 г. он заработает (*Скоро в Украине за использование маленьких полиэтиленовых пакетиков будут наказывать штрафом до 1700 грн // TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-20/22258_skoro-v-ukraine-za-ispolzovanie-malenkix-polietilenovyx-paketikov-budut-nakazyvat-shtrafom-do-1700-griven). – 2012. – 20.01).*

У Верховній Раді був зареєстрований проект закону № 9714 «Про внесення змін до Закону України «Про дошкільну освіту» (щодо виховання рідною мовою). Автори проекту – «регіонали» М. Луцький і В. Колесніченко.

Раніше в парламенті вже був зареєстрований аналогічний законопроект, який розроблявся Міністерством освіти, був підписаний міністром Д. Табачником і внесений у Раду Прем'єром М. Азаровим. Однак депутати відмовилися його розглядати. Законопроектом пропонується «забезпечити право вільного вибору батьками мови виховання їхньої дитини».

«Для задоволення національних, культурно-освітніх і мовних потреб громадян можуть створюватися дошкільні навчальні заклади, у яких виховання дітей здійснюється їхньою національною або іншими мовами. Право вибору мови виховання надається батькам», – ідеться в законопроекті. Крім того, у дошкільних навчальних закладах можуть створюватися окремі групи, у яких виховання здійснюється іншою мовою, ніж в установах у цілому (*В дитсадках знову хочуть ввести російську мову // Інформаційне агентство «Регіональні Новини» (<http://regionews.com.ua/node/29051>). – 2012. – 22.01*).

Член Комітета Верховної Ради по вопросам національной безопасности и обороны, депутат от НУ – НС И. Стойко зареєстрував в Верховній Раді законопроект, котрим пропонує жорстко встановити умови надання громадянства іноземцям українського громадянства.

По словам И. Стойко, цель его законопроекта – «как создать благоприятные условия для быстрой адаптации эмигрантов к условиям проживания, так и проверить их способности». Для этого депутат предлагает ввести экзамены на знание языка, Конституции, законодательства, истории, культуры, государственного устройства Украины и прочего. «Такие экзамены (тесты) внедрены практически во всех развитых странах мира», – уверяет И. Стойко.

В пример он приводит такие страны, как США, Канада, Германия, Голландия, Великобритания, Австралия и некоторые другие, где для получения гражданства нужно сдавать те или иные экзамены.

«Законодательство о гражданстве Украины, которая находится на перекрестке миграционных потоков, осталось неприспособленным к современным реалиям и не содержит в себе упомянутые условия и требования к претендентам для получения ими гражданства Украины», – уверяет И. Стойко.

По мнению депутата, отсутствие в нынешнем законодательстве предлагаемых им требований к кандидатам на украинское

гражданство «не способствует надлежащей интеграции этих людей в украинское общество, воспитанию в них любви и уважения ко всему украинскому, патриотизма и готовности к защите своей новой родины».

Разработку тестов, создание условий для их проведения и организацию выдачи сертификатов предлагается возложить на Кабинет Министров Украины.

Согласно расчетам И. Стойко, для реализации его идей из бюджета нужно будет от 67 до 121 млн грн в расчете на год (*Чтобы стать гражданином Украины, придётся учесть традиции // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua/2012/01/24/531263>). – 2012. – 24.01*).

Народный депутат от НУ – НС А. Гриценко предложил изменить границы практически всех (29 831) населенных пунктов, что обойдется государству в 400 млн грн. Об этом говорится в проекте закона № 9738 о территориальном устройстве Украины, зарегистрированном А. Гриценко в Верховной Раде.

Согласно тексту законопроекта, административно-территориальное устройство Украины делится на четыре уровня: первый уровень составляют районы в городах, второй уровень – села, поселки и города, кроме городов-районов и городов Киева и Севастополя, третий – районы и города-районы, четвертый уровень – регионы.

Также предусмотрено, что территория зоны отчуждения вокруг Чернобыльской атомной электростанции в состав населенных пунктов не включается.

Границы населенных пунктов устанавливаются на железнодорожных и автодорожных мостах, плотинах и других сооружениях, проходящих через участки рек и ручьев, – так, чтобы мост, плотина, другая постройка полностью находилась в пределах одной административно-территориальной единицы. Границы населенных пунктов, установленные по реке, ручью, озеру или другому водоему, не подлежат перенесению вследствие изменения очертания их берегов или уровня воды, изменения места нахождения русла реки, ручья.

Также проектом закона предусмотрено распределение между селами, поселками, городами той территории государства, которая сейчас не принадлежит ни к одному из них. Такая земля составляет часть территории Украины, поэтому ее распределение между населенными пунктами значительно увеличит территорию почти

каждого из них. Села, поселки, города будут прилегать друг к другу так же плотно, как сейчас прилегают области, районы, районы в городах. Это предоставит логическую стройность и завершенность территориальному устройству государства на всех уровнях, считает А. Гриценко.

Законопроект не предусматривает ликвидацию ни одной существующей области, района, района в городе. Это же касается и населенных пунктов, за исключением случаев, когда село, поселок или город включен в территорию другого населенного пункта. В этом случае, по обстоятельствам и волеизъявлению жителей, указанные населенные пункты должны быть либо полностью объединены, либо разграничены (*А. Гриценко предложил изменить границы почти всех населенных пунктов // TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-24/22371_gricenko-predlozhit-izmenit-granicy-pochti-vsex-naseleennyx-punktov). – 2012. – 24.01*).

Закон Украины «О внесении изменения в ст. 166-10 Кодекса Украины об административных правонарушениях относительно усиления ответственности должностных лиц органов государственной власти и органов местного самоуправления за нарушение законодательства по вопросам выдачи документов разрешительного характера» вступил в силу.

Документом установлен четкий перечень административных правонарушений в сферах ведения хозяйственной деятельности и выдачи документов разрешительного характера, а также перечень санкций за их совершение.

Закон предусматривает штрафы от 510 до 1190 грн за отказ в выдаче документов разрешительного характера по основаниям, не установленным законом; нарушение разрешительным органом сроков выдачи разрешительного документа; безосновательное аннулирование разрешительного документа; выдача разрешительного документа, необходимость получения которого не установлена законом; несообщение или несвоевременное сообщение государственным администратором субъекта хозяйствования об отказе в выдаче разрешительного документа; безосновательный отказ государственным администратором в принятии заявления для получения разрешительного документа и т. п. (*За безосновательный отказ в выдаче документов разрешительного характера предусмотрен штраф до 1190 грн*

// TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-24/22375_zabezovnovatelnyj-otkaz-v-vydache-dokumentov-razreshitelnogo-xaraktera-predusmotren-shtraf-do-1190-grn). – 2012. – 24.01).

Кабинет Министров Украины одобрил законопроект «О внесении изменений в Закон “О рекламе”».

Изменения в закон предусматривают, в частности, запрет рекламы товаров с участием или с использованием изображения врачей и других профессиональных медицинских работников, а также лиц, внешний вид которых имитирует внешний вид врачей.

В Государственном комитете Украины по вопросам технического регулирования и потребительской политики, который инициировал внесение этих изменений в Закон «О рекламе», считают, что их принятие будет способствовать повышению уровня защиты прав потребителей рекламы, практической реализации принципа рекламы, что касается ее точности, достоверности, использование форм и средств, которые не наносят потребителю вреда. Разработчик законопроекта убежден в необходимости запрета на законодательном уровне использовать средства и технологии, которые действуют на подсознание потребителей рекламы.

В правительстве добавляют, что в ст. 90 Директивы 2001/83/ЕС Европейского парламента и Совета от 6 ноября 2001 г. о Кодексе ЕС относительно лекарственных препаратов, предназначенных для потребления человеком, отмечается, что реклама не должна содержать каких-либо материалов, ссылающихся на рекомендации ученых, медицинских работников или лиц, не относящихся к двум предыдущим группам, но которые благодаря своей популярности могут поощрять потребление лекарственных препаратов (**В Украине запретят рекламу с участием врачей // Четверта Влада** (<http://4vlada.net/smi/v-ukraine-zapretyat-reklamu-s-uchastiem-vra-chei>). – 2012. – 19.01).

Народный депутат от НУ – НС А. Гриценко предлагает Верховной Раде Украины усилить ответственность за коррупционные действия, в частности, за взяточничество.

Об этом сказано в законопроекте № 9749, зарегистрированном в парламенте.

В пояснительной записке к документу политик отмечает тот факт, что взяточничество в Украине приобрело угрожающие масштабы и продолжает расти. Оно является питательной почвой системной коррупции, уровень которой в Украине беспокоит уже не только украинскую, но и международную общественность.

Законопроект предусматривает взяткой в в особо крупном размере считать ту, которая равна или превышает 300 необлагаемых минимумов доходов граждан. Сегодня установлен порог в 500 минимумов (*Новый способ победить взяточничество // КИД (http://zadonbass.org/news/crime/message_44238). – 2012. – 30.01*).

ВІДГУКИ

Закон України «Про вибори народних депутатів»

Верховна Рада України прийняла закон про вибори народних депутатів України № 9265-д.

Відповідно до закону вибори до Верховної Ради України проводяться за змішаною системою. 250 депутатів обираються за пропорційною системою в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі. Ще 225 – за мажоритарною системою в одномандатних виборчих округах.

Виборчий бар'єр встановлюється на рівні 5 %. Участь блоків політичних партій у виборах не передбачено. Відповідно до закону, у виборчому бюлетені не буде графи «проти всіх».

26 січня Парламентська асамблея Ради Європи прийняла резолюцію щодо України, і, серед іншого, рекомендувала знизити п'ятивідсотковий прохідний бар'єр для політичних партій, закладений у новому законі про вибори народних депутатів.

Парламентська асамблея Ради Європи рекомендує знизити виборчий поріг і зняти заборону на формування виборчих блоків у законі України про вибори народних депутатів.

Одночасно, вітаючи ухвалення цього закону, ПАРЄ висловлює жаль, що основні рекомендації Венеціанської комісії, які стосуються, зокрема, ухвалення єдиного виборчого кодексу та переходу на пропорційну систему з відкритими регіональними списками, не були виконані.

У цьому зв'язку ПАРЄ підкреслює, що ухвалення цього закону не має використовуватися як привід для відмови від ухвалення єдиного виборчого кодексу.

Крім того, висловлюється стурбованість у зв'язку з тим, що підвищення прохідного порога до 5 % може негативно позначитися на можливостях проходження в парламент нових або малих партій. У свою чергу, на думку ПАРЄ, це може призвести до ослаблення плюралізму та збільшення поляризації в новому парламенті. Тому ПАРЄ рекомендує знизити цей поріг і до наступних парламентських виборів вилучити з виборчого законодавства заборону на формування виборчих блоків.

Також ПАРЄ висловлює жаль з приводу постійного включення в цей закон положень, які обмежують право осіб, засуджених за злочини, незалежно від їхньої тяжкості, висувати свою кандидатуру для участі у виборах і просить внести поправки до Конституції, які дали б змогу вилучити ці положення з виборчого законодавства.

«Асамблея вважає, що майбутні парламентські вибори як лакмусовий папірець дадуть змогу перевірити відданість України демократичним стандартам. Асамблея вважає, що участь у цих виборах міжнародних спостерігачів істотно сприятиме їх проведенню відповідно до демократичних принципів. Асамблеї слід узяти участь у міжнародному спостереженні за цими виборами та спрямувати представницьку делегацію», – переконані в ПАРЄ.

Президент України В. Янукович: «Наступні парламентські вибори покажуть, наскільки український народ підтримує політику нинішньої влади. Ми створюємо рівні умови для всіх політичних сил участі у цих виборах.

...Ми далі будемо продовжувати роботу, удосконалювати виборче законодавство. Думаю, створимо виборчий кодекс».

Директор Центру політичних досліджень «Пента» В. Фесенко: «Внесення змін до Закону “Про вибори народних депутатів” порушить баланс інтересів політичних сил.

...У прийнятій Верховною Радою закон про вибори народних депутатів ще можуть бути внесені певні “тактичні” зміни. Однак це порушить рівновагу в інтересах різних політичних сил, яке було досягнуто під час голосування за цей закон.

...У випадку, якщо парламентська більшість спробує виключити окремі норми закону, які мінімізують втручання адмінресурсу, це підсилить кризові тенденції і створить нервову атмосферу на виборах.

Крім того, приміром, зменшення прохідного бар'єра посилить суперечності в опозиції.

Так, нині опозиційні сили прагнуть до об'єднання, тому що бояться не пройти п'ятивідсотковий бар'єр. У випадку, якщо він буде знижений, то роздробленість збережеться.

...В опозиції будуть великі проблеми не лише зі складанням списків по мажоритарних округах, а й велика конкуренція щодо самих округів. ...Точитиметься боротьба за Галичину, де зазвичай опозиція мала найбільший прохідний бар'єр».

Голова правління Комітету виборців України О. Черненко: «Прохідний бар'єр у 5 %, що закладений у законі про вибори народних депутатів, навряд чи буде змінений на рекомендацію Парламентської асамблеї Ради Європи. Якщо раптом питання зміни цієї норми постане, то це стане приводом внесення ще ряду правок, які можуть сильно змінити закон.

У влади цілком може виникнути спокуса внести зміни до процедурних норм, що може значно погіршити закон. Якщо Рада і піде на перегляд прохідного відсотку у бік його зниження, то не для того, щоб виконати рекомендації ПАРЄ, а для того, щоб провладні сили могли переглянути документ і внести зміни, що вигідні їм».

Радник Президента України, представник Президента в Конституційному Суді О. Лукаш: «Говорити про внесення змін до закону про вибори у Верховну Раду до проведення парламентських виборів навряд чи варто.

Враховуючи величезну роботу над законом, проведена у робочій групі і парламенті, консенсус і довіру до проекту переважної більшості політиків і експертів, навряд чи сьогодні можливо говорити про внесення змін до закону. Думаю, 28 жовтня 2012 р. чергові вибори до Верховної Ради України відбудуться за вже проголосованими правилами.

...Закріплення граничної величини відхилення (кількості виборців в одномандатному окрузі – ІФ) спрямоване на забезпечення принципу рівного виборчого права, і встановлена величина відхилення повністю відповідає рекомендаціям Кодексу належної практики у виборчих справах Венеціанської комісії, згідно з положеннями якого величина відхилення не повинна перевищувати 15 % (в українському законі 12 % – ІФ).

...Окружна виборча комісія (ОВК) створюється за поданням фракції і партій-суб'єктів виборчого процесу. Від кожної фракції до складу

ОВК входить по одному представнику, інші члени комісії увійдуть до її складу шляхом жеребкування.

...Перераховані та інші положення закону, на мою думку, суттєво ускладнюють можливості зловживань з боку учасників виборчого процесу.

...Водночас багаторічний досвід участі в різних виборчих кампаніях дає розуміння того, що не можна зі 100-відсотковою впевненістю говорити про неможливість зловживань, оскільки винахідливості та кмітливості нашим людям вистачає. Окремі порушення під час будь-яких виборів були і будуть, але, сподіваюся, системні порушення виборчого процесу закон унеможливить».

Народний депутат України, член парламентської фракції Партії регіонів О. Плотніков: «Україна вдячна Парламентській асамблеї Ради Європи за її внесок у розвиток демократичних реформ.

Ті, хто представляють сьогоднішню дискусію виключно як таку, що має метою критику ситуації в Україні, неправі. Нинішня розмова – це можливість проаналізувати досягнення і проблеми, визначити відповідальність і завдання кожного – як України, так і Ради Європи у подальшому просуванні реформ.

...Усе, що сьогодні відбувається в Україні, відбувається відповідно до законодавства, яке було сформовано впродовж багатьох років і за участі не лише нинішньої, а і попередньої влади. Якщо це законодавство недосконале, його треба змінювати відповідно до кращої європейської практики на підставі визнаного європейського досвіду».

Лідер Радикальної партії О. Ляшко: «Парламентська асамблея Ради Європи розкритикувала Закон “Про вибори народних депутатів”, який спільно з Партією регіонів проголосували депутати БЮТ і Яценюка.

...У тексті проекту резолюції зазначається, що підвищення прохідного бар’єру до 5 % у поєднанні з нормою про заборону формувати виборчі блоки негативно позначиться на можливості участі у виборах до парламенту нових або невеликих політичних партій.

Асамблея стурбована тим, що ці положення можуть знизити плюралізм, а також призвести до зростання подальшої поляризації в новому парламенті. З урахуванням цього асамблея рекомендує знизити прохідний бар’єр та зняти положення про заборону на формування виборчих блоків до проведення наступних парламентських виборів.

І бютівці, і Яценюк називали цей закон чудовим, перемогою опозиції, а ватажок “Фронту змін” навіть казав, що високий прохідний бар’єр – добра європейська практика. Як бачимо, Рада Європи з цим

не згодна. В ПАРЄ вважають, що це зашкодить демократичному виявленню українців.

Тож “об’єднані опозиціонери” просто цинічно брешуть, граючи за сценарієм Банкової.

...П’ятивідсотковий бар’єр – спроба не допустити в парламент нові сили та законсервувати своє перебування у владі. Це спроба консервації у владі політичних «псевдоеліт», які сидять у парламенті роками і довели країну до розрухи. Партія регіонів, БЮТ та Яценюк гадають, що вони втрюх будуть у парламенті з великими фракціями і не впустять нові сили.

Радикальна партія п’ятивідсоткового бар’єру не боїться. Ми наберемо ще більше і проведемо в Раду молодих дівчат та хлопців, які нарешті змінять країну, піднімуть її з колін.

...Я вважаю, що навіть якби партія отримала 1 % голосів, то хай би один депутат ішов працювати на виборців, які йому довірили.

Виконувати зобов’язання перед людьми, а не “доїти країну”, як висловився А. Яценюк. Очевидно, він мав на увазі власний досвід.

Лідер партії «Фронт змін» А. Яценюк: «Партія регіонів зрозуміла, що за прийнятим законом про парламентські вибори вона їх програє, тому влада готується змінити цей закон під різними підставами.

Закон про вибори став єдиним законом, який опозиції вдалося прийняти в прийнятній для неї редакції. Цей документ виключає всі відомі узаконені методи фальсифікації виборів. Нині Партія регіонів оговталася. Вони розуміють, що за цим законом вони програють вибори. Тепер влада готує зміни нібито на підставі того, що певні норми цього закону неконституційні. Якщо вони неконституційні, то як Президент В. Янукович його підписав?

...Влада сьогодні мотивує необхідність змін до виборчого закону потребою “знизити прохідний виборчий бар’єр, змінити порядок формування виборчих комісій – іншими словами, з мотивацією того, щоб дати можливість украсти голоси українців”.

Будь-які зміни до виборчого закону, які буде намагатися проводити Партія регіонів, означають тільки одне: це спроба фальсифікації виборів. Це свідомо ставить під сумнів демократичність парламентських виборів 2012 р. Ми їм не дозволимо це зробити.

...Сьогодні опозиція демонструє єдність. Парламентська опозиція за останні півроку спільно голосує, спільно приймає рішення, захищає Ю. Луценка та Ю. Тимошенко, вносить і формує порядок денний опозиції. Це – запорука того, що в 2012 р. нова демократична

більшість в парламенті сформує свій уряд, і Президент В. Янукович позбудеться можливості управляти країною, як приватним підприємством. У 2012 р. опозиція стане парламентською більшістю і отримає свого прем'єр-міністра, демократичний проукраїнський уряд і почне працювати на країну».

Голова ЦВК В. Шановал: «На парламентські вибори 2012 р. законом про Держбюджет передбачено близько 800 млн грн, але за розрахунками ЦВК потрібно 1,2 млрд. Коштів не вистачить, навіть якщо скоротити витрати.

Про всяк випадок я, звісно, дав команду: вивчайте закон, дивіться, де можна заощадити. Проте є речі, від яких неможливо відмовитися. Наприклад, заробітна плата членів комісій – річ непорушна. Якщо бюджет виборів становитиме 800 млн, виплатити зарплату ми не зможемо. Що це означає? Неминучі судові позови.

...Усе потрібно робити вчасно, зайвий поспіх тільки заважає. Якщо почну займатися цим питанням просто сьогодні, то є ризик, що на час внесення можливих змін до бюджету про нас можуть забути. Хоча нині про голову ЦВК важко забути. У рік виборів зі мною починають вітатися навіть ті, хто раніше взагалі не помічав.

Візьмуся за справу з 15 лютого. Щойно відчую, що бюджету загрожують зміни, піду добре відомим колом. Останнім у цьому колі, зрозуміло, буде Президент».

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо захисту населення від інфекційних хвороб

Депутати Верховної Ради прийняли Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо захисту населення від інфекційних хвороб. Цей закон скасовує вимогу чинної норми ст. 15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» щодо заборони відвідувати дитячі заклади дітям, які не отримали профілактичних щеплень згідно з календарем щеплень.

На зміну їй запроваджують норму щодо можливих тимчасових обмежень відвідування на період неблагополучної епідемічної ситуації. Водночас законопроект передбачає, що профілактичні щеплення за віком, включені до календаря щеплень, є обов'язковими. Також змінами передбачено чітке визначення критеріїв обов'язковості профілактичних щеплень, що їх мають проводити населенню Україні. Ново-

введенням буде запровадження сертифіката профілактичних щеплень як документа встановленого зразка, що містить відомості про проведення особою профілактичних щеплень або відмову від них, наявність медичних протипоказань, післявакцинальних реакцій чи ускладнень.

Крім того, запропоновано забезпечити щорічний перегляд календаря профілактичних щеплень з урахуванням епідемічної ситуації в Україні й у світі. У разі загрози виникнення або масового поширення певної інфекційної хвороби на відповідних територіях та об'єктах може бути прийнято рішення про проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти цієї інфекційної хвороби за епідемічними показаннями. Профілактичні щеплення мають проводити після обов'язкового медичного огляду особи в разі відсутності в неї відповідних медичних протипоказань.

Повнолітнім дієздатним українцям профілактичні щеплення проводять за їхньою згодою. Особам, які не досягли 14-річного віку чи визнані у встановленому законом порядку недієздатними, профілактичні щеплення проводять за згодою їхніх об'єктивно інформованих батьків або інших законних представників. У разі відмови від проведення обов'язкових профілактичних щеплень особа або її законні представники зобов'язані підтвердити своє рішення про відмову письмово у формі, встановленій центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Головний спеціаліст управління громадського здоров'я та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення МОЗ України С. Платов: «Українське законодавство потребує врегулювання згідно з європейськими нормами у частині добровільної вакцинації.

...Вже зараз Міністерство охорони здоров'я розпочало процедури з підготовки по закупівлі вакцин на 2012 р. Таким чином, відомство розпочало процедуру вакцинації завчасно аби уникнути всіх помилок минулого року.

...Позиція профільного комітету Верховної Ради і МОЗ тут є узгодженою.

У новому законі є трактування, що діти повинні вакцинуватись, але це не є юридичною перешкодою для того, щоб вони не відвідували організований дитячий колектив.

На сьогодні треба приводити законодавство України до європейських норм, коли вакцинація здійснюється добровільно і всі примуси відсутні. «З іншого боку, дитина може не мати щеплення тільки тоді, коли ситуація є сприятливою. В інших випадках, у нас є всі важелі,

аби цю дитину не допустити в колектив і тим самим уберегти і її, і колектив».

Заступник голови парламентського Комітету з питань охорони здоров'я В. Корж: «Сьогодні наполягти і примусити 100 % пройти щеплення дітей – неможливо».

Лікар В. Ропяк: «Там би треба було передбачити, що у разі хвороби дитини на інфекції, від яких є щеплення (а у них відмова від того) – батькам не оплачувати лікарняні листки. Вартість вакцини, яку держава закупили з розрахунку на дитину, повертати у держбюджет з коштів батьків і все».

Завідувач дитячого садочку № 109 Г. Дмитрух: «І зле і можливо полегшить батькам. Але не для нас. Різні інфекційні хвороби є. Якщо дітки не будуть привиті – це теж недобре є».

Т. Лісник, зав. дитсадка: «Якщо ця комісія дає дозвіл на відвідування дошкільного навчального закладу за медичними показниками, то в цьому разі я можу взяти дитину без щеплень, але щоб чітко були оформлені медичні довідки».

Т. Бахтєєва, голова комітету ВР з питань охорони здоров'я: «Идет получение фиктивных справок – это количество считается вакцинированным, но на самом деле – нет, поэтому для объективной оценки разрешаем посещение детей в детские садики и школы не вакцинировать».

С. Платов, представник МОЗ України: «Не примушуючи, а проводячи певну роботу, де батьки свідомо йдуть на це, як і в багатьох країнах, у тій же Фінляндії, у них рівень охоплення 95 %, немає обов'язковості».

Ю. Павленко, уповноважений Президента з прав дитини: «Охоплення населення профщепленнями менше ніж на 95 % – не забезпечує рівень колективного імунітету, і тим самим створюються умови для розповсюдження інфекцій».

Президент «Фундації медичного права та біоетики України» І. Ксенюта: «Згідно з чинним законодавством, вакцинація є обов'язком, а з іншого боку – вона є медичним втручанням, оскільки до медичного втручання відносяться і методи профілактики. А саме цим і є вакцинація. Тож люди мають право відмовитися від неї. Тому колізія в законодавстві є».

Т. Шамайда із руху добровольців «Простір свободи»: «На сьогодні в Європі практично немає жодної країни, де були б якісь обмеження для відвідування дитячих садків, чи шкіл, нещепленими

дітьми. Тобто всі діти рівні, і це є право батьків – робити чи не робити, щеплення, рекомендовані лікарями, своїм дітям».

М. Падалко, телеведуча: «Я не вважаю, що нещеплені діти становлять загрозу для щеплених дітей. Але, звичайно, втрачатиметься колективний імунітет. Під загрозою опиняються якраз не діти, а мами, чий діти ходять до садочка і які мають намір завести другу або третю дитину. Тому що вагітні жінки дуже вразливі до інфекційних хвороб».

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності)»

17 січня вступив в силу Закон № 4025-VI щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності.

Згідно із законом за вчинення злочинів у господарській сфері замість покарання у вигляді позбавлення волі вводиться санкція у вигляді штрафу. Штраф може бути замінений судом на інше покарання лише у разі його несплати в строк, встановлений судовим рішенням.

Також закон пропонує замінити позбавлення волі на штраф і в тих випадках, коли суб'єктом злочину є посадова особа юридичної особи приватного права.

Крім того, законом встановлюється, що взяття під варту не може бути застосоване до раніше несудимих осіб, підозрюваним або обвинуваченим у скоєнні злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років, за винятком випадків, коли вони ховаються від органів слідства або перешкоджають розслідуванню справи.

Законом передбачено, що у справах про господарські правопорушення пропонується використовувати запобіжний захід у вигляді застави. Сума застави буде становити від 5 тис. грн до 17 тис. грн, у разі тяжкого правопорушення – від 17 тис. грн до 76,5 тис. грн, з особливо тяжким правопорушенням у господарській сфері – від 76,5 тис. грн до 289 тис. грн.

Крім того, відповідно до закону, 17 складів злочинів декриміналізуються – це спричиняє закриття всіх кримінальних справ, які розслідуються правоохоронними органами або розглядаються судами, а

також звільнення від усіх видів покарань осіб, засуджених за їх вчинення.

Засуджені за вчинення злочинів у сфері господарської діяльності особи, щодо яких основне покарання у вигляді позбавлення волі було замінено на штраф, з моменту вступу в силу закону будуть звільнені з місць позбавлення волі з наступною сплатою відповідного штрафу. Крім того, запобіжний захід у вигляді взяття під варту за такими кримінальними справами підлягає перегляду, а в разі його зміни на заставу – звільнення з місць попереднього ув'язнення відповідної особи після внесення застави.

Експерт з питань митного контролю Р. Ванзурак: «Декриміналізація. Це слово має солодкуватий присмак. На перший погляд видається амністією – прощенням злочину чи навіть безкарністю за його скоєння. Декриміналізація економічних злочинів в Україні – це скасування кримінальної відповідальності за економічні злочини. Натомість каратимуть штрафом і конфіскацією. Зміни, що вносяться до ст. 201 ККУ декриміналізують контрабанду товарів. В ідеалі це має спростити процедуру притягнення до відповідальності осіб, які незаконно ввозять або вивозять товари через митний кордон України, зменшити витрати на проведення досудового слідства у кримінальних справах про контрабанду, і найголовніше – закон має сприяти наповненню державного бюджету. Але поглянемо на декриміналізацію інакше.

У 2011 р. кримінальна справа порушували тоді, коли були спроби ввезти товару більше як на 470 тис. 500 грн. Ця межа залежала від тисячі неоподаткованих мінімумів. Фактично суб'єкт, який перевозив контрабандний товар, оперував півмільйонними коштами. Сума чимала для більшості громадян. Легко можна здогадатися, хто саме управляє такими грошми.

Потрапляння контрабанди у гігантських кількостях на внутрішній ринок України призводить до економічних збитків держави і кваліфікується як небезпечне діяння, яке визначено ККУ як злочин. Декриміналізація товарної контрабанди призведе до нових форм корупції і фактичного приховування від митних зборів товарів на суми у кілька разів більші від минулорічного півмільйона.

У скасованих статтях КК, зокрема ст. 201, за незаконне переміщення товарів через кордон можна було потрапити за ґрати. Психологічно-криміналісти всі як один скажуть, що таке покарання, хай і жорстке, мало неабияке виховне значення. Ця стаття стримувала багатьох від

необдуманих кроків. А контрабанда за змовою групи осіб, чи особи, яка вже притягувалась до відповідальності за такі злочини каралась конфіскацією майна. Нова ж редакція ст. 352 МКУ, зміни до якої внесено Законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності та службової діяльності» передбачає штраф в розмірі 100 або 200 (за певних обставин) відсотків вартості цих товарів, а також їх конфіскацію. Конфіскуються й транспортні засоби. Але є одна особливість. Розмитим є поняття вартості товарів. Адже це може бути сума, яку вкаже порушник, а вона, зрозуміло, буде занижена.

Крім того, не факт, що й сама митниця буде викривати ділків товарної контрабанди. Є побоювання, що процес декриміналізації та гуманізації буде зухвало спотворений і набуде форм монополізованого контролю за переміщенням товарів через митний кордон України. Не з'ясовано є схема оцінки затриманих товарів. Існує ризик одноосібного і суб'єктивного розгляду діянь пов'язаних із переміщенням товарів через митницю.

Декриміналізація не дає чіткої відповіді на таку складову, як незаконне переміщення історичних та культурних цінностей. Часто-густо такі предмети, як поштові марки, монети, ордени, медалі, ножі, родинні цінності переміщуються громадянами без свідомого умислу порушити митне законодавство. Як правило, такі громадяни не обізнані із законодавством, а їх дії не є суспільно небезпечними. Люди елементарно не декларують на митниці предмети, які можуть мати цінність. Більше того, не приховують їх від митного контролю. І тому природним є занепокоєння – як діятиме закон про декриміналізацію у таких випадках. Але, порівнюючи «товарну контрабанду» на півмільйона з кількома поштовими марками, які є родинними цінностями, виникає запитання про справедливе покарання. Знову може з'ясуватися, що найбільшим контрабандистом в Україні є бабця з польським пральним порошком або румунськими мештами).

Юрист, колишній урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, нині – захисник экс-прем'єра Ю. Тимошенко Ю. Сухов: «Закон о декриминализации экономических преступлений приведет к тому, что люди перестанут бояться ответственности за совершенные преступления в экономической сфере – имея определенную сумму денег наказания в виде тюремного заключения можно избежать.

...В этом законе есть определенное социальное неравноправие. Это закон для богатых: есть деньги – избежишь наказания как

такового, нет денег – сядешь. К примеру: теперь за уклонение от уплаты налогов в неограниченных суммах будет штраф 425 грн.

...Закон также не доработан в том плане, что получилась избирательная декриминализация или гуманизация преступлений – какие-то категории преступлений гуманизировали или декриминализовали, а какие-то не тронули. За неумышленные преступления, совершенные по неосторожности, которые имеют еще меньшую общественную опасность, так и осталось наказание в виде лишения свободы. УК должен быть рассмотрен целиком. Все деяния, которые одного уровня социальной опасности, должны попадать под общую категорию наказания».

Генеральный прокурор Украины В. Пшонка: «Понад 4 тис. українців підлягають звільненню від кримінальної відповідальності у зв'язку з декриміналізацією відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності.

У нас поки є тільки попередні цифри. Декриміналізація стосуватиметься близько 5 тис. осіб.

Згідно з прийнятими в законодавстві змін, низку злочинів – за 17-ма статтями – переведено в площину адміністративної відповідальності, а в 29-ти злочинах цієї категорії покарання, пов'язані з обмеженням або позбавленням волі, замінено на штрафи.

Ті ж, хто засуджений за цими злочинами, підлягають звільненню від кримінальної відповідальності за рішенням суду. Якщо рішення суду по суті звинувачень ще не було, то рішення про звільнення від кримінальної відповідальності ухвалює слідчий орган».

Інше

Введение в действие Налогового кодекса решило все проблемы предпринимателей, работающих по упрощенной системе налогообложения. Об этом заявил премьер-министр Украины Н. Азаров.

Н. Азаров подчеркнул, что с 1 января текущего года вступили в силу нормы Налогового кодекса относительно упрощенного налогообложения малых предпринимателей.

«Я знаю, что в области был ряд выступлений тех людей, которые работают на вашем рынке. Мы рассмотрели и учли не только их предложения, но и в целом по стране провели большую работу. И, на мой взгляд, и нам предприниматели, работающие по упрощенной системе налогообложения, прямо говорят, что в них больше вопросов к пра-

вительству нет. То есть большинство предложений мы учли и пошли навстречу бизнесу», – заявил глава правительства (*Налоговый кодекс решил все проблемы упрощенцев // Независимое Бюро Новостей* (<http://nbnews.com.ua/news/26010>). – 2012. – 17.01).

Вопреки всеобщему убеждению, что Украина является поставщиком «мозгов» на Запад, за границей почти ничего не знают про IT-климат, который сложился в стране. Такое мнение высказал председатель наблюдательного совета «Октава Капитал» А. Кардаков.

«Полторы недели назад я вернулся из Силиконовой долины, из США. И я посмотрел глазами американцев на наш IT-рынок, на нас непосредственно. Что с нами происходит – нас в основном по старым контрактам стараются использовать как рабочую программистскую силу. Хорошую, но дешевую», – сказал А. Кардаков.

Это дает работу людям, но не дает государству никаких доходов от IT-бизнеса. «Надо создавать собственные продукты и услуги, выходить на рынок со своими услугами, тогда мы будем создавать реальную добавочную стоимость, и у государства появятся дополнительные налоги уже с бизнеса», – сказал А. Кардаков.

Он отметил, что общемировая тенденция – это не переводить всю компанию, всех сотрудников в Силиконовую долину, а брать туда одного–двух человек. «А вся команда должна оставаться на своей родине», – сказал эксперт.

«Коммуникации позволяют сегодня работать в онлайне полностью с любой точки мира, второе – себестоимость понижается, и самое главное – сохраняется работоспособность команды, потому что по опыту перевода команд в Силиконовую долину все разбегаются через год–два после начала проекта», – пояснил А. Кардаков.

Эксперт считает, что принятием пакета законов об экономическом эксперименте в сфере IT-бизнеса, государство должно продумать целенаправленную информационную политику по продвижению украинских компаний, занимающихся разработкой ПО, за рубежом (*Украинских программистов используют как дешевую рабочую силу // Минфин* (<http://minfin.com.ua/2012/01/18/528380>). – 2012. – 18.01).

Принятие закона о мерах по законодательному обеспечению пенсионной реформы – это способ становления социальной

***справедливости в стране, заявила народный депутат Украины (ПР)
Е. Бондаренко.***

«Закон “О мерах по законодательному обеспечению пенсионной реформы” – самый больной для нас вопрос. Мы прекрасно понимали, что уж точно рейтинга он нам не добавит, более того, мы как раз поплатимся своим рейтингом, принимая такое законодательное новшество. И также мы понимали, что если Пенсионный фонд проработает в такой же системе накопления пенсионных отчислений, через блет максимум мы бы просто не смогли выплачивать пенсии никому», – заявила депутат.

Она напомнила о событиях, связанных с решением вопроса выплаты пенсий чернобыльцам и афганцам.

«Они выходили на протесты, митинги. Дважды была попытка захватить здание Верховной Рады – мера отчаяния, наверно. Люди не знали, что они делали. Я знаю, что в Донецке, и мне было очень больно, что это происходило именно в Донецке, была масштабная акция с палатками под Пенсионным фондом. Но, смотря на эти процессы, ты понимаешь, что одна часть населения за счет другой пытается решить свою собственную проблему», – подчеркнула Е. Бондаренко.

Политик отметила, что когда была изучена статистика по Пенсионному фонду, выяснилось, что «система вообще имеет далекое отношение к понятию и принципам социальной справедливости».

«Берем пенсию афганца. Средняя пенсия афганца – 8 тыс. грн. В то же время средняя пенсия ветерана ВОВ – 1,5 тыс. грн. Есть справедливость? Каждый будет считать, что в чем-то он обделен больше, чем другие. То же самое касалось такой категории, как дети войны. Их средняя пенсия больше, чем средняя пенсия ветерана ВОВ. Мне сложно судить о том, каким образом и по какой системе делались такие начисления, но, к сожалению, ситуация такова, и так дальше продолжаться не может. С этим тоже нужно наводить порядок и упорядочивать эти выплаты», – подчеркнула парламентарий (*С пенсиями нужно наводить порядок // Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/26210>). – 2012. – 18.01*).

Партия «Наша Украина» считает законопроект Кабинета Министров «О высшем образовании» провоцирующим коррупцию в вузах и ограничивающим права сту-

дентов. «Вариант реформирования системы высшего образования, который предлагает правительство по представлению министра образования и науки, молодежи и спорта Д. Табачника в законопроекте “О высшем образовании” (№9655), может спровоцировать хаос и коррупцию в системе высшего образования и ограничить права студентов», – заявляет НУ. По мнению партии, данный законопроект нивелирует идею проведения внешнего независимого оценивания знаний, предоставляя возможность вузам формировать общий конкурсный бал абитуриента на основе не только результатов тестирования, но и балла вступительных экзаменов в вуз, а также среднего бала школьного аттестата. НУ считает, что данная норма может привести к коррупции при поступлении в вуз. Также партия отмечает, что законопроект содержит норму, по которой некоторые категории граждан получают право поступления в вуз вне конкурса, что противоречит Конституции. НУ также опасается сокращения количества студентов, которые получают стипендию, из-за нормы законопроекта об установлении размера минимальной стипендии на уровне не менее прожиточного минимума. Вместо этого, по мнению политсилы, целесообразнее было бы установить, что стипендия выплачивается всем студентам бюджетной формы обучения со средним баллом успеваемости не менее 4,0. Кроме этого, партия обращает особое внимание на то, что в правительственном законопроекте на недостаточном уровне прописаны нормы, связанные с организацией кредитно-модульного процесса, подразумевающего оценивание знаний с помощью специальных зачетов-модулей, введенного в связи с присоединением Украины к Болонскому процессу (*Законопроект Кабмина о высшем образовании провоцирует коррупцию в вузах // Левый берег (http://lb.ua/news/2012/01/18/132285_zakonoprojekt_kabmina_o_visshem.html). – 2012. – 18.01*).

Новый Уголовно-процессуальный кодекс должен строиться не по принципу обвинения, а именно по принципу состязательности.

Об этом заявил советник Президента Украины А. Портнов.

«УПК, по которому сейчас живет Украина, морально и технически устарел и не гарантирует соблюдение в нашем государстве прав и свобод человека. Именно поэтому его нужно не изменять, а

замінять. Он должен строиться не по принципу обвинения, а по соревновательному принципу», – отметил А. Портнов.

Также советник Главы государства отметил, что сейчас почти все замечания, поступившие от экспертов Совета Европы, приняты. В то же время А. Портнов отметил, что некоторые из них требуют детального рассмотрения и дискуссий (*УПК, по которому сейчас живет Украина, морально и технически устарел. Его нужно заменять // КИД (http://zadonbass.org/news/politics_other/message_43923). – 2012. – 23.01*).

Купівля-продаж землі в Україні повинні бути прозорими і строго контролюватися суспільством.

Таку точку зору висловив народний депутат від фракції «Наша Україна – Народна самооборона», заступник голови партії «Українська платформа “Собор”», член Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин А. Матвієнко.

За словами народного депутата, із введенням ринку землі в Україні виникає серйозна небезпека її корупційного перерозподілу.

За цього він зазначив, що перший урядовий варіант закону «Про ринок землі», який подав уряд, практично був «спрямований» на те, що землею зможуть заволодіти великі вертикальні українські холдинги. «Ми спробували обмежити таку можливість, включаючи, на першому етапі, обмеження за обсягом землі, який може продаватися / купуватися», – додав А. Матвієнко.

Він вважає, що ще одна новація, передбачувана законопроектом «Про ринок землі» – створення Державного земельного банку – продублює існування вже працюючого в країні Державного земельного агентства. Тому замість створення Державного земельного банку народний депутат запропонував забезпечити ефективний громадський контроль роботи Державного земельного агентства (*В Україні не може існувати двох державних суб'єктів купівлі-продажу землі // GolosUA.com (http://www.golosua.com/ua/main/article/politika/20120125_v-ukraine-ne-mogut-suschestvovat-dva-gosudarstvennyih-subyekta-kupli-prodaji-zemli-nardep). – 2012. – 25.01*).

В Верховном Совете появился законопроект, направленный на регулирование ситуаций, связанных с умышленным блокированием рейдерства.

Законопроект под № 9711 «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины (относительно усиления ответственности акционеров акционерных обществ, которые являются должностными лицами органов управления АО)» поступил на рассмотрение в профильный комитет парламента. Документ определяет пакет акций в 40 % + 1 блокирующим и предполагает, что должностное лицо АО, которое владеет/распоряжается таким пакетом единолично или вместе со связанными лицами, обязано участвовать в общих собраниях АО и обеспечивать участие связанных лиц для кворума собраний.

В том случае, если собрание не состоится по причине отсутствия должностного лица, к нему применяются административные (разрыв трудового договора) и финансовые санкции в размере 200–500 необлагаемых налогом минимумов (3,4–8,5 тыс. грн.). Если на повторном собрании, которое будет создано в течение 45 дней, акционер с блокирующим пакетом вновь не обеспечит своего присутствия, кворум будет учитываться без его акций. При этом собственники, владеющие в совокупности не менее чем 10 % акций, получают право пропорционально своим долям требовать у владельца блокирующего пакета части его акций, которой было бы достаточно для обеспечения кворума на последнем собрании.

Как объясняется в пояснительной записке к закону, сейчас нередки ситуации, при которых акционер с блокирующим пакетом, имея своих представителей в органах управления, фактически контролирует деятельность общества и иногда действует против его интересов (убыточная деятельность, заключение невыгодных сделок, препятствие важным решениям). Предполагается, что предложенные изменения ситуацию исправят.

Эксперты, тем не менее, негативно оценивают возможное влияние документа на корпоративные отношения. «Сама по себе идея ограничения злоупотреблений менеджмента АО, владеющего блокирующим пакетом, либо аффилированного с владельцами такого пакета, правильна. Однако в предложенной редакции законопроект просто ограничивает права таких акционеров, не учитывая того, что корпоративные конфликты бывают разными», – рассуждает первый заместитель генерального директора Украинской ассоциации инвестиционного бизнеса (УАИБ) О. Трипольская.

Соглашается с этим мнением и член совета ассоциации «Украинские фондовые торговцы» (АУФТ) И. Когут. «Где-то предложенные нормы, может, и помогут, а где-то дадут мощнейшее оружие для

реализации рейдерских захватов и принудительных продаж акций у держателя блокирующего пакета акций, – полагает он. – В то же время для мало-мальски думающего народа обойти этот закон не составит проблем: те, кто сегодня владеют 40 % акций, завтра разобьют пакеты на 20 + 20 % и так, чтобы связанность никак не прослеживалась».

Скептически оценивают законопроект и юристы. «Документ защищает исключительно интересы мажоритарных акционеров компаний, что не может считаться положительным нововведением. Он порождает серьезное количество проблем для корпоративных отношений и станет инструментом борьбы против менеджеров компаний», – комментирует юрист международной юридической компании «Клиффорд Чанс» А. Москалик.

По словам партнера ЮК Moris Group М. Мартынюка, в настоящее время действительно нередки случаи, когда предприятия годами не могут принять решения на общих собраниях акционеров и проблема переносится в суды, где зачастую аналогичные дела разрешаются прямо противоположно. Как правило, «блокирующую» роль в этих ситуациях выполняют именно должностные лица АО, однако законопроект, скорее, просто переносит эту проблему в другую плоскость. «Беспокойство вызывает норма, предусматривающая принудительную продажу блокирующего пакета акций. Данное положение может стать новым основанием для незаконных схем поглощения обществ», – говорит господин М. Мартынюк.

Как отмечает партнер ЮК «КПД Консалтинг» В. Пацюк, необходимость участия не менее 60 % акционеров на общем собрании АО для наличия кворума – важная гарантия для миноритариев, которая защищает их от злоупотреблений акционеров, владеющих контрольным пакетом, и зачастую заставляет такого акционера прислушиваться к мнению меньшинства и находить компромисс. При этом, добавляет юрист, возможность злоупотребления таким правом в настоящее время может быть ограничена договором между акционерами, хотя такой компромиссный вариант решения проблемы пока и не прижился в Украине. По мнению В. Пацюка, законопроект также почему-то не учитывает того, что менеджер может не явиться на собрание по причине болезни, командировки или просто неосведомленности о собрании акционеров АО, а его все равно ожидает административная или материальная ответственность *(Рейдерам откроют лазейку // Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua/2012/01/19/528755>). – 2011. – 19.01)*.

Закон о доступе к публичной информации выполняется органами государственной власти лишь на 50 %. Об этом сообщил руководитель программ социального и экономического развития Украинского независимого центра политических исследований М. Лациба.

«Граждане в основном могут получить информацию через информационный запрос, но при этом не могут полноценно это сделать через официальный сайт органа или реестр публичной информации. Главным виновником этого является Кабмин, который до сих пор не утвердил все необходимые законодательные акты», – поясняет сложившуюся ситуацию М. Лациба.

В свою очередь президент Института медиа права Т. Шевченко сообщил о том, что на протяжении последних месяцев появились негативные примеры судебных решений, в которых суды отстаивают интересы власти и пренебрегают законом «О доступе к публичной информации».

«Судьи широко используют законодательство о защите частной жизни и при этом игнорируют прямые нормы относительно открытости информации о представителях высших органов власти», – подчеркнул эксперт (*Закон о доступе к публичной информации выполняется на 50 % // Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/27350>). – 2012. – 27.01*).

Украине необходимо прекратить раздавать бесплатно землю и продавать ее в будущем. Об этом заявил глава государственного агентства земельных ресурсов Украины С. Тимченко.

С. Тимченко сообщил о том, что украинская земля вызывает интерес у потенциальных покупателей, поэтому законопроект «О рынке земли» должен дать возможность заняться ее продажей.

«Я считаю, что если мы говорим о рынке, то мы в первую очередь, должны прекратить бесплатно раздавать землю и второе – мы должны запустить рынок по формуле спрос определяет предложение», – сообщил он.

Кроме этого, С. Тимченко сообщил о том, что законопроект «О рынке земли» будет дорабатываться, несмотря на многочисленные правки, которые уже были.

«Невозможно учесть абсолютно все, закон будет дорабатываться. Если мы будем видеть бреши, то мы будем делать все, чтобы он дорабатывался», – подчеркнул С. Тимченко.

Глава государственного агентства земельных ресурсов сообщил о том, что у украинского крестьянина земля теперь будет покупаться, начиная от 20 тыс. грн (*Украине необходимо прекратить раздавать землю // Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/27767>). – 2012. – 31.01*).

ПРОГНОЗИ

В ближайшее время в Украине будет проще получить лицензию на производство и продажу лекарств.

Лицензия на производство лекарственных средств, оптовую и розничную торговлю лекарственными средствами будет выдаваться после проверки наличия материально-технической базы и квалификации персонала, необходимых для обеспечения выполнения Лицензионных условий. Это предусмотрено изменениями в ст. 19 Закона Украины «О лекарственных средствах».

Следует заметить, что с таким нововведением заявитель выигрывает во времени на оформление документов для получения лицензии, поскольку Закон предусматривает, что проверка должна быть проведена в сроки, предусмотренные для выдачи лицензии.

С целью создания четкого и прозрачного механизма проверки, которая будет предшествовать выдаче лицензии, разрабатывается соответствующий Порядок проведения проверки.

Планируется, что документ, который будет состоять по ее результатам, будет содержать четкий перечень вопросов в форме опросного листа. Это, в свою очередь, сделает невозможным неоднозначное толкование выводов о соответствии заявителя Лицензионным условиям.

Внедрение такой системы призвано предотвращать создание «фиктивных» аптечных учреждений, которые получали лицензию, но фактически не начинали деятельность, или же их материально-техническая база не соответствовала установленным требованиям. Именно такие аптечные учреждения зачастую распространяют некачественные и фальсифицированные лекарства (***В Украине получить лицензию на производство и продажу лекарств будет легче // TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-24/22339_y-ukraine-poluchit-licenziyu-na-proizvodstvo-i-prodazhu-lekarstv-budet-legche). – 2012. – 24.01***).

В Украине может быть создана Государственная служба охраны грунтов – госорган, который будет следить за сохранением плодородия грунтов, заниматься оценкой их качества и контролировать деятельность землепользователей.

«Мы еще 20 лет назад говорили о необходимости создания такого органа. И за это время никто ничего сделал, наоборот, создание Государственной службы охраны грунтов всячески блокировалось», – говорит С. Булыгин, академик–секретарь отделения земледелия НААН. По его словам, на сегодняшний день роль государства в обеспечении рационального использования земель катастрофически низка.

Особенно остро этот вопрос встал накануне введения рынка земли в стране. «Частная собственность не обеспечит автоматически охрану сельхозземли. Наоборот, мировой опыт показывает, что без контроля со стороны государства эксплуатация земли резко возрастает», – отметил он.

По его словам, до введения рынка земель нужно обеспечить жесткий и действенный контроль за землепользователями, вне зависимости от формы собственности.

«Каждый землепользователь должен получить сертификат качества на свой земельный участок, который будет обязательным дополнением к государственному акту на право владения использования земель», – сказал С. Булыгин.

Цель создания Государственной службы охраны грунтов – обеспечение государственного контроля и стимулирование рационального использования земли.

Среди основных заданий госоргана – формирование и реализация государственных и региональных программ сохранения плодородия грунтов, оценка их качества, контроль деятельности землепользователей, а также нормативное обеспечение рационального землепользования.

Функции Государственной службы охраны грунтов – формирование государственной политики по охране грунтов, наземный и дистанционный контроль качества грунтов, защита грунтов от эрозии и других видов деградации, изъятие из севооснов и консервация деградировавших земель и др.

Государственная служба охраны грунтов будет состоять из центрального органа управления, региональных управлений и местных отделений Госслужбы. Предполагается, что

финансироваться деятельность новой структуры будет за счет госбюджета, местных бюджетов, хозрасчетной деятельности, а также за счет средств, привлеченных от санкций.

«У нас и на сегодня в Украине есть абсолютно все необходимые элементы, чтобы создать нормальный контроль над землепользователем. У нас есть специалисты, системы, спутники – не нужно ни копейки дополнительных средств», – сказал С. Бульгин (*В Украине могут создать «земельную милицию» // Молодогвардеец (<http://mgm.com.ua/modules.php?name=News&file=article&sid=4035>). – 2012. – 24.01*).

У 2012 р. державна допомога при народженні дитини збільшиться на 10,5 %. Так, допомогу у разі народження першої дитини підвищать на 2730 грн. – з 26 100 грн. до 28 830 грн., другої – на 5460 грн. – з 52200 грн. до 57660 грн., третьої і наступних – на 10920 грн. – з 104 400 грн. до 115 320 грн.

Влада не полишила спроби скоротити виплати соцдопомоги. Так, Міністерство соціальної політики України С. Тігіпка пропонує запровадити з 1 квітня 2012 р. непряму оцінку доходів громадян для призначення соціальної допомоги (*Однією рукою дають, іншою – забирають? // Вільне життя (http://vilne.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11066:odnieyu-rukoyu-dayut&catid=4:ekonomika&Itemid=11). – 2012. – 23.01*).

В целом, мы смотрим с оптимизмом в 2012 г. Однако, на данный момент, банковская система заняла выжидательную позицию.

Все еще не снят вопрос потенциального риска дефицита ликвидности банковской системы и возможных валютных колебаний. Также неоднозначная экономическая и политическая ситуация в Украине (пересмотр газовых контрактов, сотрудничество с МВФ, Евро-2012, парламентские выборы, др.).

Кроме того, в настоящее время очень напряженная ситуация с платежеспособностью Еврозоны, что может отразиться на экономике Украины. Принимая во внимание данные внешние факторы, мы считаем, что в 2012 г. в банковский бизнесе будут преобладать следующие основные тенденции:

- дальнейшее увеличение запасов ликвидности;
- продолжение ужесточения политики управления рисками;

- увеличение процентных ставок по кредитам вследствие увеличения рисков;
- кредитование в основном сектора корпоративного бизнеса на короткий срок и, в основном, с целью финансирования их оборотной деятельности; при этом критерии выбора заемщиков и далее будут ужесточаться.

Оптимизация структуры бизнеса (дальнейшее закрытие убыточных направлений, пересмотр политики относительно каналов продаж, др.)

Развитие сравнительно недорогих инновационных направлений, таких как интернет-банкинг.

Ожидаем, что ритейл направления банки будут и дальше улучшать (*Прогноз на 2012 год // UBR (<http://blog.ubr.ua/finansy/prognoz-na-2012-god-1840>). – 2012. – 24.01*).

Центральна виборча комісія створить до 30 квітня 225 одномандатних округів для проведення виборів народних депутатів України.

Центральна виборча комісія (ЦВК) до 30 квітня 2012 р. повинна створити 225 одномандатних округів для проведення виборів народних депутатів України.

За словами джерела в комісії, поки немає ніяких підстав говорити, що цю постанову буде прийнято завчасно.

Відповідно до закону «Про вибори народних депутатів України» одномандатні округи створюються в межах Автономної республіки Крим, областей, міст Київ та Севастополь з приблизно рівною кількістю виборців у кожному окрузі.

ЦВК у разі формування одномандатних округів буде виходити з даних Державного реєстру про кількість виборців, які мешкають на будь-якій території.

На підставі цих даних ЦВК повинна визначити орієнтовну середню кількість виборців в одномандатних округах, і в одному окрузі вона не може перевищувати 12 % від цієї кількості.

Перелік одномандатних округів із зазначенням їх номерів, меж та центрів ЦВК має опублікувати в загальнодержавних регіональних засобах масової інформації не пізніше, ніж за 175 днів до дня виборів, тобто до 5 травня 2012 р. включно (*ЦВК сформує одномандатні округи по виборах до парламенту до 30 квітня // ZN.UA (<http://news>*

dt.ua/POLITICS/tsvk_sformue_odnomandatni_okrugi_po_viborah_do_parlamentu_do_30_kvitnya-96152.html). – 2012. – 24.01).

Центральна влада України має намір протягом 2012 р. змінити систему правосуддя над дітьми, які скоюють злочини. Їх тепер хочуть не садити до в'язниць, а навпаки – реабілітувати, надавати соціальну та психологічну підтримку, або скеровувати на суспільно-корисну працю. Про це розповів уповноважений Президент України з прав дитини Ю. Павленко.

Він зокрема зазначив, що Президент України В. Янукович підписав розпорядження про створення робочої групи з питань реалізації концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні.

Співголовами цієї групи В. Янукович призначив А. Портнова і Ю. Павленка. До складу робочої групи увійшли міністри охорони здоров'я, освіти і науки, МВС, юстиції, генеральний прокурор, голова Верховного Суду, ректори цілого ряду юридичних вузів, науковці, громадські організації, а також представники спеціалізованих судів.

Мета роботи цієї групи, за словами Ю. Павлюка, полягає у підготовці узгоджених пропозицій щодо особливого піклування про дітей у разі реформування судової системи, кримінального судочинства, кримінальної міліції і прокуратури.

«Робоча група має внести такі пропозиції і підготувати такі зміни до всього законодавства України, які передбачають перехід від карального правосуддя до відновного правосуддя. Потрібно зробити досконалою і ефективною систему профілактики злочинності. Потрібно створити спеціальний захист дитині-жертві злочину і дитині-свідка злочину, що сьогодні відсутнє в законодавстві. Сподіваюся, що протягом 2012 р. це завдання президента нам вдасться зреалізувати», – сказав Ю. Павленко.

Він також розповів, що ідея переходу від кримінального покарання до відновного виникла у нього під час візиту Львівського СІЗО.

«Ця ідея виникла у мене під час візиту до Львова у жовтні. Я тоді побував у Львівському СІЗО і поспілкувався з дітьми, які там перебували. Мене тоді вразило два моменти – дітям, що відбували покарання за незначні злочини (крадіжки телефонів, музичного центру, тощо), давали дуже серйозні терміни – від 3 до 5 років. А це діти від 14 до 17 років. І коли дитина у 14 років каже, що це її друга ходка, бо перша була в 7 років, а потім у 14 років на нього нависли ще шість

кримінальних злочинів. Тоді я запитую, якщо в 14 років дитина вчиняє шість злочинів, то хто винен – дитина, батьки чи державні органи довели дитину до цього стану? Власне тому, наше завдання сьогодні – змінити підхід до кримінального судочинства щодо дитини. Максимально замінити кримінальне покарання на реабілітацію, соціальну та психологічну підтримку дитини, чи навіть на суспільно-корисну працю, тощо. Ліпше дитина хай щось робить позитивне, а не відбуває покарання у в'язниці і щоб ми формували з неї майбутній кримінальний елемент», – зазначив Ю. Павленко (*Дітей-злочинців в Україні збираються не садити, а перевиховувати // Львівський портал (<http://portal.lviv.ua/news/2012/01/26/153201.html>). – 2012. – 26.01*).

Южноукраинский горисполком планирует утвердить Порядок использования средств городского бюджета на приобретение медицинских приборов и бесплатное обеспечение лекарственными средствами больных сахарным диабетом при амбулаторном лечении в соответствии с городской целевой программы «Сахарный диабет» на 2012–2013 гг.

В проекте Порядка указано, что право на возмещение расходов на бесплатное обеспечение лекарственными средствами при амбулаторном лечении имеют больные сахарным диабетом, которые являются жителями Южноукраинска. При этом лимит на возмещение из городского бюджета расходов на бесплатное обеспечение лекарственными средствами для больных сахарным диабетом составляет 40 грн. в месяц для одного человека.

Для этого Управление молодежи, спорта и культуры Южноукраинского городского совета заключает договор с аптечным учреждением, определенным путем мониторинга цен, или по необходимости (разрешение на продажу психотропных препаратов), согласно действующему законодательству, затем при утверждении годовой суммы сметы (или дополнительных ассигнований) на финансирование направления возмещения из городского бюджета расходов на бесплатное обеспечение лекарственными средствами отдельных категорий населения при амбулаторном лечении передает СМСЧ № 2 карты на получение лекарств больных сахарным диабетом.

А уже затем аптечное учреждение отпускает бесплатно лекарственные средства по рецептам врачей СМСЧ № 2 для больных сахарным диабетом на сумму, которая не превышает 40 грн. в месяц

для одного человека (*40 грн в месяц на человека планируют возмещать из горбюджета больным сахарным диабетом в Южно-украинске // «Николаевские Вестн» (<http://nikvesti.com/news/business/28161>), – 2012. – 17.01).*

Сегодня в обществе идет дискуссия по вопросу эффективности реформ. Если заявленные темпы принятия нового Уголовно-процессуального кодекса будут выдержаны, то В. Янукович сможет записать себе в актив серьезное преобразование. Не секрет, что вопрос соблюдения справедливости в судах остается одним из самых острых для украинцев.

Новый Уголовно-процессуальный кодекс внесен на рассмотрение парламента Президентом 12 января. Глава государства настаивает, чтобы народные депутаты рассмотрели его как первоочередной. В президентской команде рассчитывают, что УПК будет принят в феврале, и готовы пойти на ускоренное вступление в силу этого документа. Не исключено, что уже с 1 июля 2012 г. уголовное судопроизводство будет проходить по новым правилам. Напомним, что обязательства по реформированию УПК Украина взяла на себя еще в 1995 г., однако руки до реальных изменений дошли только сегодня.

Некоторый временной люфт необходим, чтобы обеспечить переоборудование украинских судов в соответствии с нормами, закрепленными в УПК. В частности, предусмотрено оборудование судов техническими средствами, позволяющими проводить допрос свидетелей и подсудимых в режиме видеоконференции. Еще одна новация – скамьи подсудимых отныне будут обнесены не решетками, а пуленепробиваемым стеклом. Учитывая, что сегодня количество оправдательных приговоров составляет менее 1 %, этот шаг будет иметь позитивный психологический эффект для подсудимых.

Новый Уголовно-процессуальный кодекс будет предусматривать сокращение сроков расследования любого уголовного дела до 12 месяцев максимум, а судам будет запрещено отправлять дело на доследование. Это позволяет рассчитывать на увеличение количества оправдательных приговоров до 30–40 %, что соответствует среднеевропейскому уровню.

Интересно отметить, что внесение на рассмотрение парламента проекта УПК совпало по времени с подписанием Президентом изменений в некоторые нормативные акты, касающиеся совершенство-

вания порядка осуществления судопроизводства. Это президентское решение дает возможность оптимизировать гражданское, хозяйственное, административное судопроизводство. Эксперты предполагают, что этот закон сможет успокоить многочисленных инвесторов, которые теперь получают надежные гарантии адекватного исполнения судебных решений.

Предложенный Президентом Уголовно-процессуальный кодекс сможет обеспечить процессуальное равенство и состязательность участников судебного процесса, а прокурор будет осуществлять непосредственное руководство следователями и представлять государственное обвинение в ходе досудебного следствия. Проектом УПК предусматривается введение института суда присяжных, существующего во многих цивилизованных странах и позволяющего обеспечивать принятие судами непредвзятых решений.

Благодаря президентским нововведениям суд сможет постоянно пересматривать целесообразность нахождения подсудимого под стражей, документ предусматривает и ряд других мер по гуманизации процедуры уголовного судопроизводства. Среди них, в частности, предусмотрена возможность для лиц, совершивших нетяжкие преступления, пойти на договоренность с обвинением, что позволит смягчить наказание, новым Уголовно-процессуальным кодексом будет определен полный перечень оперативно-розыскных мероприятий, которые могут применять органы правопорядка во время следственных действий. Отныне негласные следственные действия смогут быть применены лишь при расследовании тяжелых или особо тяжких преступлений.

Хочется верить, что президентские новации в сфере уголовного судопроизводства найдут поддержку парламентариев, независимо от их партийной и фракционной принадлежности. Украинцы уже давно ждут обеспечения справедливости в судах, и теперь решающий шаг – за народными депутатами (*Уголовно-процессуальный кодекс Украины. Шаг к справедливости // Николаевские новости (<http://www.niknews.mk.ua/2012/01/17/ugolovno-protsessualnyj-kodeks-ukrainy-shag-k-spravedlivosti>). – 2012. – 17.01*).

Розширення повноважень місцевих громад, ініційоване Президентом України В. Януковичем у ході останнього засідання Комітету економічних реформ, сприятиме стабільному розвитку регіонів.

«Президент вимагає справедливого розподілу ресурсів регіонального розвитку Державного бюджету, аби уникнути перекосів при фінансуванні місцевих програм та забезпечити сталий розвиток усіх територій», – наголосив В. Чернявський.

Першим кроком до суттєвого розширення повноважень територіальних громад посадовець назвав уведення в дію нових Бюджетного та Податкового кодексів, які надали регіонам більше самостійності. Так, вже в минулому році 100 % плати за землю залишалося у місцевих бюджетах, а єдиний податок почав зараховуватися до бюджету розвитку і став вагомим джерелом наповнення місцевих скарбниць, а відтак – і реалізації соціальних програм.

Ще одним нововведенням у бюджетній політиці стало повернення місцевим бюджетам 50 % понадпланових надходжень податку на прибуток підприємств, який раніше стовідсотково перераховувався до Держбюджету. Відтак В. Чернявський прогнозує за підсумками 2011 р. повернення регіону близько 65 млн грн, які будуть використані на реалізацію місцевих соціальних програм, зокрема на реконструкцію обласного театру драми та музичної комедії ім. М. Щепкіна.

За словами першого заступника голови облдержадміністрації, розширення повноважень територіальних громад позитивно позначиться на вдосконаленні адміністративних послуг, яких потребують люди. У першу чергу, це стосується спрощення процедури видачі дозвільних документів, що безумовно покращує інвестиційну привабливість Сумщини.

«У 2012 р. більшість реформ здійснюватиметься в регіонах – тож наше завдання – оптимізувати діяльність місцевих владних структур, управлінь, служб, аби їх робота була максимально ефективною», – наголосив В. Чернявський (*Реформи, започатковані главою держави, – шлях до політичної стабільності та економічного процвітання // Сумська обласна державна адміністрація // (http://state-gov.sumy.ua/2012/01/17/vktor_chernjavskijj_reformi_zapochatkovany_glavuju_derzhavi__shljakh_do_poltichno_stablnost_ta_ekonomchnogo_procvtannja.html). – 2012. – 17.01).*

Відомство узгодить українські нормативи з європейськими та створить для вболівальників Євро-2012 “швидкі коридори”.

Українська митниця в очікуванні прийняття нової редакції Митного кодексу. Після поправок Президента документ відповідатиме

європейським нормативам і стане однаково зрозумілим для українських та зарубіжних бізнесменів. Крім цього, митна служба “прискориться” до чемпіонату Євро, як наслідок – значно зменшиться термін проходження контролю на кордоні.

Заробили 114 млрд

За минулий рік Державна митна служба України збільшила надходження до бюджету від сплати митних зборів і податків на 34 %, у порівнянні з 2010 р. Основні цифри для “Хрещатика” озвучив директор організаційно-розпорядчого департаменту, член колегії Державної митної служби України В. Бондар. “Найголовніший підсумок минулого року – це наповнення бюджету. Ми приростили цю суму і за минулий рік перерахували державі 114,8 млрд грн. У 2010 р. цей показник склав 85,9 млрд грн. Крім того, ми створили моніторинговий центр, який щодня реагує на звернення та скарги громадян. Тобто митна служба повернулася обличчям до людей”, – сказав В. Бондар.

Значну частину коштів від митних зборів перераховано завдяки роботі Київської регіональної митниці. Зокрема, за минулий рік столична митниця перерахувала до державного бюджету 26,757 млрд грн. Про це повідомив начальник Київської регіональної митниці (КРМ) Дмитро Поліщук. “Це на 56 відсотків більше аналогічного показника 2010 р. Зазначу, щодня Київська регіональна митниця перераховує до держбюджету близько 100 млн грн. Минулого року ми оформили 128,487 млн т вантажів, із яких імпорт склав 30,308 млн т, експорт – 4,355 млн т. Причому час оформлення товарів у режимі імпорту склав 2 год. 34 хв., у режимі експорту – 1 год. 40 хв.” – зазначив Д. Поліщук. Він нагадав, що у 2010 р. середній час оформлення вантажів становив 7 год.

Загалом робота митниці минулого року була скерована на спрощення та гармонізацію митних процедур. Значна увага наразі приділяється розвитку аналітичної діяльності. Наприклад, митники визначають підприємства, відносно яких можливе застосування спрощеного режиму митного оформлення та використання процедури електронного декларування. Зокрема, станом на 1 січня цього року до такого реєстру Київською регіональною митницею внесено 55 підприємств. Це приблизно 10 % від загальної кількості по митній системі України.

Контрабанду ховають у картини, свічки та взуття.

З початку цього року за результатами роботи київських митників порушено 45 кримінальних справ про контрабанду. Виявлено

контрабандних товарів на 157 млн грн. “Найчастіше – це побутова техніка: комп’ютери, телевізори тощо. Або брендові речі: дорогий одяг, аксесуари. Рідше – культурні, духовні та історичні цінності”, – зазначив В. Бондар. Безпосередніми предметами контрабанди цього року стали промислові товари (30 випадків), транспортні засоби (5 випадків), продовольчі товари (1 випадок), технічні засоби негласного одержання інформації (6 випадків), а також психотропні речовини й історичні цінності.

Митники кажуть, що пріоритетним для них завданням є протидія ввезенню до країни наркотичних засобів. За словами заступника начальника служби у боротьбі з контрабандою КРМ О. Кондратюка, найчастіше наркотики ховають у картини, взуття та техніку. Є випадки, коли заборонені речовини намагаються надіслати поштою або провести у власному тілі.

Разом з тим, з середини січня набуває чинності Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності”, яким внесено зміни до ст. 201 Кримінального кодексу України “Контрабанда”. Іншими словами, економічні злочини в Україні будуть декриміналізовані, вони каратимуться адміністративними стягненнями.

Водночас за деякими статтями все ж залишиться кримінальна відповідальність. “Закон про декриміналізацію контрабанди, який підписав Президент, не стосується предметів культурної, духовної, історичної спадщини та наркотиків. Вся інша контрабанда каратиметься за європейськими стандартами — адміністративними стягненнями”, – прокоментував “Хрещатику” В. Бондар. Зауважимо, що адмінпокарання включає в себе конфіскацію та штраф у сумі стовідсоткової вартості контрабандного товару.

Кодекс з поправками на Європу.

До речі, нова редакція Митного кодексу може набути чинності вже за два місяці. Зокрема, В. Бондар каже, що документ може вступити в дію вже за місяць-другий. Він констатує, що нова редакція кодексу переведе українську митницю на європейські нормативи роботи.

“Митний кодекс у повному обсязі врахує вимоги Кіотської конвенції та всі вимоги нової редакції Європейського митного кодексу. Це говорить про те, що після його ухвалення ми будемо однаково зрозумілими для бізнесу, як для європейського, так і для нашого”, – прокоментував “Хрещатику” В. Бондар. Нагадаємо, Президент України В. Янукович на

початку січня застосував право вето до нової редакції Митного кодексу, ухваленого Верховною Радою 3 листопада 2011 р., та запропонував відтермінувати набуття чинності нової редакції документа.

“Швидкі коридори” для гостей Євро-2012.

Варто зазначити, що для швидкого оформлення на кордоні українська митниця до чемпіонату з футболу Євро-2012 вводить спеціальні коридори для організаторів чемпіонату, туристів та гостей країни.

“Зараз ми в кожному пункті пропуску, який працює на схід і на захід, вводимо спеціальні коридори, які працюватимуть під час Євро-2012 для вболівальників, проводимо підготовку персоналу, який повністю володітиме іноземними мовами”, – повідомив “Хрещатику” В. Бондар.

За його словами, такими коридорами проходитимуть туристи, які входять до списку, наданому спеціальними організаційними комітетами з підготовки чемпіонату. “За наявності квитків та документів – також цією смугою буде організовано рух”, – уточнив В. Бондар.

Говорячи про швидкість оформлення документів, митники заявляють, що 95 % пасажирів не помічатимуть роботу митної служби в аеропортах, зокрема й до Євро-2012 (*Чорна М. Митна служба йде назустріч бізнесу // Хрещатик ([/www.kreschatic.kiev.ua/ua/4025/art/1326825253.html](http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/4025/art/1326825253.html)). – 2012. – 18.01*).

Партія регіонів зрозуміла, що за ухваленням 17 листопада 2011 р. законом про парламентські вибори, вона їх програє. Тому влада готується змінити цей закон під різними приводами. Про це заявив лідер партії «Фронт Змін» А. Яценюк.

Він нагадав, що закон про вибори до Верховної Ради став єдиним законом, який опозиції вдалось ухвалити в прийнятній для неї редакції. Цей документ виключає усі відомі узаконені методи фальсифікації виборів. Опозиція не дозволила протягти в парламенті законопроект Партії регіонів, який є «класичним законом про порядок фальшування виборів».

«Зараз Партія регіонів схаменулася. Вони розуміють, що за цим законом вони програють вибори. Тепер влада готує зміни начебто під приводом того, що певні норми цього закону неконституційні. Якщо вони неконституційні, то як президент Янукович його підписав?» – зазначив А. Яценюк.

Влада, за його словами, наразі мотивує необхідність змін до виборчого закону потребою «знизити прохідний виборчий бар’єр, змінити

порядок формування виборчих комісій – іншими словами, з мотивацією того, щоб дати можливість вкрасти голоси українців».

«Будь-які зміни до виборчого закону, які буде намагатися проводити Партія регіонів, означають тільки одне: це спроба фальсифікації виборів. Це завідомо ставить під сумнів демократичність парламентських виборів 2012 р. Ми їм не дамо це зробити», – заявив лідер «Фронту Змін».

Він наголосив, що сьогодні опозиція демонструє єдність. «Відбулось те, що парламентська опозиція протягом останніх півроку спільно голосує, спільно приймає рішення, захищає Ю. Луценка і Ю. Тимошенко, вносить і формує порядок денний опозиції. Це – запорука того, що в 2012 р. нова демократична більшість у парламенті сформує свій уряд, і Президент України Янукович втратить можливість керувати країною, як приватним підприємством. У 2012 р. парламентська опозиція стане парламентською більшістю і отримає свого прем'єр-міністра, демократичний проукраїнський уряд і почне працювати на країну», – підсумував А. Яценюк (*Будь-які зміни до виборчого закону від Партії регіонів означатимуть фальсифікацію виборів // «Рупор Житомира»* (<http://ruporzt.com.ua/citati/35786-arsenyu-yacenyuk-bud-yak-zmni-do-viborchogo-zakonu-ud-partyi-regonv-oznachatimut-falsifkacyu-viborv.html>). – 2012. – 18.01).

Министр внутренних дел В. Захарченко заявил, что готовит план объединения МВД с Министерством по вопросам чрезвычайных ситуаций и рядом других ведомств.

С заявлением о готовящихся преобразованиях в МВД В. Захарченко выступил на вчерашнем заседании расширенной коллегии министерства. «Сейчас разрабатывается концепция реформирования системы, которая позволит превратить МВД в полноценный государственный механизм обеспечения безопасной жизнедеятельности человека», – сказал министр. Одной из составляющих реформы, по словам В. Захарченко, должна стать передача его министерству новых функций и полномочий, рассредоточенных сегодня в других ведомствах.

В. Захарченко подчеркивает, что такое укрупнение позволит привести МВД к европейским стандартам. «В большинстве стран МВД многопрофильные, они комплексно решают все возникающие у людей проблемы. Так, в Польше в МВД входят пожарная, пенсионная, погра-

ничная службы, полиция, санитарная инспекция, комиссия по правам человека, департамент здравоохранения, департамент информационного общества и многие другие», – рассказал министр.

Необходимо отметить, что предложенный Минюстом механизм объединения раскритиковали как в МЧС, так и в МВД.

В. Балага, критикуя идеи Минюста, придерживается принципиально иной позиции, требуя отложить объединение ведомств до разработки всеобъемлющей реформы МВД. «Ликвидация МЧС с механическим разделением его полномочий между МВД, Минсоцполитики, Минэнерго и Минэкологии не позволит обеспечить эффективную реализацию государственной политики в сфере гражданской обороны. Прежде всего необходимо решить вопрос формирования обновленного МВД», – говорится в письме В. Балаги.

В. Балага, как и В. Захарченко, выступает за дальнейшее укрупнение Министерства внутренних дел: «Одновременно будет целесообразным передать МВД функции государственной пограничной службы, налоговой милиции, отдельные функции других правоохранительных органов». Однако новое МВД не должно быть монолитным ведомством, полагает глава МЧС. Он рекомендует Кабмину создать Госслужбу по вопросам чрезвычайных ситуаций – преемницу МЧС с отдельным бюджетом, которая перейдет в подчинение Министра внутренних дел (*В правительстве разрабатывают проект объединения МВД и МЧС // «Николаевские Весты»* (<http://nikvesti.com/news/politics/28181>). – 2012. – 18.01).

Протягом 2012 р. Міністерство юстиції здійснить гендерно-правову експертизу 6 базових законів України, що регулюють сферу освіти, на дотримання в них принципу рівноправ'я жінок та чоловіків.

Як повідомив Міністр юстиції України О. Лавринович, до кінця року запланована експертиза законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту» та «Про вищу освіту».

У ході гендерної експертизи законодавство у сфері освіти буде піддане комплексному дослідженню на відповідність міжнародно-правовим актам з прав людини стосовно дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Міністр нагадав, що проведення такої експертизи покладено на Мін'юст законодавством України, а також актами Кабінету Міністрів. Гендерна експертиза здійснюється з метою наближення вітчизняного законодавства до міжнародних стандартів життя (*Мін'юст проведе гендерну експертизу законодавства про освіту // Інформаційне агентство «Регіональні Новини» (<http://regionews.com.ua/node/28752>). – 2012. – 19.01).*

В Министерстве регионального развития, строительства и ЖКХ разработали законопроект, который предполагает запретить производство, импорт и распространение пакетов, объемом менее 20 л, толщиной – меньше 0,025 мм. Виновных будут наказывать штрафами до 1700 грн. Проект сейчас проходит общественное обсуждение, потом его направят в Верховную Раду, где, как надеются в министерстве, закон примут, а в 2013 г. он заработает.

Начальник благоустройства территорий и коммунального обслуживания Минрегион А. Игнатенко говорит, что главная задача закона – минимизировать отходы. «Кульки разносит ветром, они забивают водосточные стоки и русла рек, что приводит к наводнениям. Также при разложении пакетов выделяются токсины и канцерогены. Они попадают в воду, а потом в организм человека и вызывают различные болезни (вплоть до рака. – Авт.), – говорит А. Игнатенко. – От кульков уже отказались во Франции, Италии, Испании, Японии и других странах». По его мнению, без маленьких пакетиков можно обойтись: «Средний срок «жизни» такого пакета около 20 минут, а разлагаются – 200 лет. Обычно покупатели в магазинах сортируют по кулькам продукты, а дома все выкладывают в холодильник и шкафчики, а пакеты – в урну. Я сам пробовал жить без маленьких кульков, продукты сразу клал в большой. Это удобно и экологию не загрязняет. К тому же мы не запрещаем биопакеты (их уже начали продавать в Украине, стоят дороже обычных в 2 раза. – Авт.), которые разлагаются в течение месяца и не оставляют вредных веществ после себя».

Мнения экологов разделились – одни полностью поддерживают подобную практику, другие – считают, что закон принесет только вред. «Мы на правильном пути! – говорит глава экологической ассоциации «Зеленый мир» Ю. Самойленко. – Следующим должен стать запрет больших пакетов и пластиковой посуды».

А вот эколог В. Мальцев считает, что закон не продуман: «Альтернатива полиэтиленовым пакетам – бумажные. Это значит, что будут вырубать леса. Как известно, производство бумаги очень «грязное» (в природную среду попадают метанол, скипидар, фенол, хлор, сульфат натрия, известковая пыль пр., что негативно влияет на окружающую среду. – Авт.). Нужно наладить сортировку мусора и разработать систему переработки таких пакетов». В министерстве поясняют, что в стране нет средств на реализацию проекта по переработке пакетов. А пока будем ждать, когда появятся деньги, «кулечки» будут отравлять природу и здоровье украинцев.

Пострадают от принятия закона в Украине фабрики, которые производят кульки. «Будут убытки, может, кого-то придется уволить из работников. Но у нас остается еще производство больших пакетов, их же не будут пока трогать», – сказали нам на одной из них (*В Украине собираются запретить выпуск и продажу полиэтиленовых пакетов // Ирта-факс (<http://irtafax.com.ua/news/2012/01/2012-01-20-06.html>). – 2012. – 20.01).*

Изменения, внесенные в 352 ст. Таможенного кодекса Украины, в первую очередь противоречат Международной конвенции КДПВ (Конвенции о договоре международных дорожных перевозок от 19.05.1956 г., к которой Украина присоединилась в августе 2006 г.), где черным по белому написано, что водитель несет ответственность только лишь за сохранность груза, его внешний вид, количество мест груза и целостность упаковки. Но никак не за химический состав, цвет, качество и другие подобные характеристики, за которые отвечает отправитель – собственник груза.

Поправки к ст. 352 Таможенного кодекса предполагают составление протокола в случае выявления минимальных несоответствий параметров груза по отношению к таможенной декларации и дальнейшее наложение штрафа на водителя, эквивалентное 100 % стоимости груза, а также изъятие транспортного средства у предприятия, на котором трудится водитель. У нас подобные случаи были как в прошлом, так уже и в этом году. И сейчас материалы находятся на рассмотрении, транспортные средства задержаны. А в случае если транспортники попадут под действие вступившего в силу закона, их имущество – транспорт – будет конфискован, впрочем, как и сам груз.

Для таможенной службы важно подтвердить предварительно заявленные финансовые планы, сформированные за счет изъятия грузов и изымания штрафов. Также Закон «О гуманизации» станет дополнительным стимулом для развития коррупции на украинских границах. Мы знаем примеры нерадивых водителей, так же, как и примеры нерадивых таможенников.

В связи с этим многие украинские водители уезжают работать за рубеж. Причина очевидна – бесконечные простои в очередях в ожидании таможенного оформления. За рубежом оборачиваемость транспортного средства в два раза выше, чем в Украине, соответственно в два раза выше и зарплата.

Для транспортников прибыль формируется лишь в том случае, когда водитель в пути, а не в ожидании. «Закон о гуманизации» спровоцирует дополнительный отток профессиональных водителей из страны. Как вы полагаете, в случае перевозки водителем груза стоимостью 200–300 тыс. долл. и выявления несоответствия его состава, структуры, химической формулы или цвета по отношению к таможенной декларации сможет ли водитель найти необходимую – эквивалентную 100 % стоимости груза – сумму для своевременной оплаты штрафа?!

Подобных норм нет и никогда не было ни в одной стране мира. В странах, присоединившихся к Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов, транспортные операторы несут строгую ответственность за нарушение. Ответственность в любом случае не дает оснований для распространения коррупции, рейдерства и уничтожения бизнеса. Таможенные кодексы стран Евросоюза предусматривают административную ответственность и наложение штрафных санкций, но не изъятие транспортных средств (*Изменения в Таможенный кодекс заставят украинских водителей работать за рубежом // Минфин. com.ua (<http://minfin.com.ua/2012/01/19/528685>). – 2012. – 19.01*).

В Украине необходимо временно ввести принудительное лечение туберкулеза. Такое мнение высказал народный депутат из фракции НУ – НС В. Карпук, член Комитета по вопросам здравоохранения.

В частности, комментируя перспективы рассмотрения в 2012 г. изменений в Закон «О борьбе с заболеванием туберкулезом», депутат отметил, что значительный контингент больных туберкулезом получает лечение в тюрьмах. Он также уточнил, что другая часть –

это бездомные, у многих из них мультирезистентные штаммы этой страшной болезни, то есть не поддаются лечению.

«Поэтому можно говорить о негуманном отношении к больным, не отвечающем европейским стандартам, но, по моему мнению, на 5–10 лет нужно ввести принудительное лечение больных туберкулезом», – подчеркнул народный депутат.

По его словам, «речь идет, в первую очередь, о больных с открытой формой туберкулеза». Как пример, политик навел тот факт, что в некоторых клиниках в Волынской области многие больные не только не лечатся в них, но и свободно перемещаются по городу, злоупотребляют алкоголем.

«Конечно, это вызывает очень много вопросов. Поэтому нужно учитывать свободу прав человека: не только больного туберкулезом, но и здоровых людей, которых он может заразить, отказываясь от лечения», – сказал В. Карпук.

По мнению депутата, решение о принудительном лечении таких больных должны принимать «исключительно суды по представлению органов здравоохранения или правоохранительных органов при условии, что больной действительно не выполняет условий лечения» (*Депутаты хотят принудительно лечить туберкулез // TopMedia (http://topmedia.com.ua/news/show/2012-01-19/22214_deputaty-xotyat-prinuditelno-lechit-tuberkulez). – 2012. – 19.01*).

В Україні в поточному році починається масштабна реформа армії. Як повідомив міністр оборони М. Єжель, у поточному році чисельність 194-тисячного війська скоротиться на 8 тис. чоловік, а до 2017 р. кількість військовослужбовців зменшиться до 130 тис.

При цьому українське керівництво обіцяє істотно поліпшити матеріально-технічне оснащення армії. У 2017 р. близько 80 % військових будуть служити на контрактній основі, обіцяє міністр.

Закон, що передбачає скорочення армії, Верховна Рада прийняла у вересні. Через місяць його підписав Президент України В. Янукович. Він анонсував радикальні зміни, повідомивши, що в Держбюджеті на 2012 р. передбачено втричі збільшити витрати на розвиток озброєнь і військової техніки, а також подвоїти фінансування військової підготовки.

Міністр оборони повідомив, що цього року на армію з держбюджету буде виділено на 375 млн дол більше, ніж торік.

Загальний обсяг фінансування становитиме близько 17,5 млрд грн (2,2 млрд дол.) «Це дає Міністерству оборони України можливість затвердити і почати виконувати програму розвитку озброєнь і військової техніки на 2012–2017 рр., продовжити реалізацію державних програм зі створення і виробництва українського корабля класу “корвет”, багатофункціонального ракетного комплексу “Сапсан”, завершити програму створення військово-транспортного літака Ан-70 і т. д.», – пояснив М. Єжель. Він зазначив, що влада ставить перед собою завдання створити сучасну, компактну, мобільну, професійну, оснащену сучасною зброєю і технікою армію.

Колишній міністр оборони, а нині голова парламентського Комітету з питань національної безпеки і оборони А. Гриценко вважає, що збільшення фінансування та скорочення чисельності військовослужбовців не змінять ситуацію. У період прийняття нового Держбюджету він заявив, що в Україні протягом року не була затверджена підготовлена Стратегія національної безпеки, немає програм розвитку армії, озброєнь, оборонно-промислового комплексу. Без цих програмних документів неможливо ефективно реформувати Збройні сили держави, переконаний А. Гриценко.

Представники виконавчої влади заявляють, що підготовка всіх названих документів вже на фінішній прямій. Однак директор Міжнародного інституту демократій С. Таран зазначив, що початок армійської реформи до моменту затвердження стратегічних планів демонструє про справжню причину скорочення армії: «Просто не вистачає фінансування. Тому, як і в багатьох інших сферах життя, влада прикриває словом “реформа” скорочення своїх фінансових зобов’язань. Ми не знаємо, як буде виглядати армія через п’ять років, як підвищиться її боєготовність, які завдання вона готова буде виконувати, але знаємо, на скільки тисяч людей скоротяться Збройні сили. До речі, державні органи нічого не повідомляють про те, куди підуть скорочені – чи є для них робочі місця, де будуть жити і чим займатися ці люди? Тому оголошена реформа викликає дуже багато сумнівів – чи справді вона проводиться в ім’я підвищення обороноздатності держави, що затвердила позаблоковий статус». Говорячи про збільшення фінансування, експерт зазначив, що бюджетні гроші не завжди витрачаються найбільш ефективним чином: «Кількість ще не означає якість. Подивимося...»

Директор Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння В. Бадрак вважає, що географічне положення позаблокової України між двома оборонними союзами підвищує вимоги до української

армії. На його думку, скорочення чисельності Збройних сил виправдане, але тільки при одночасному підвищенні боєготовності, що означає радикальне технічне переоснащення армії та підвищення професіоналізму військовослужбовців.

В Україні вже давно обговорюються проекти створення професійної армії. Перехід на контрактну основу свого часу анонсувала і «помаранчева» влада, і команда В. Януковича. Однак проблема завжди впиралася в гроші. Нині влада не ставить нездійсненні завдання. Міністр М. Єжель розповів, що на сьогодні контрактниками укомплектовано більше половини посад рядового та сержантського складу, а до 2017 р. показник становитиме близько 80 %. У кінці минулого року грошове утримання контрактників, за словами М. Єжеля, було збільшено на 20 %, що в грошовому вираженні становило від 35 до 52 дол. У поточному році заплановано збільшення ще на 25 %. Крім того, уряд приступає до реалізації державної програми «Військове містечко»: у різних регіонах України за технологією прискореного будівництва будуть створені 300 нових поселень для військовослужбовців (*Солдатів менше, каша – густиша // Новинар (<http://novynar.com.ua/worldabus/208307>). – 2012. – 18.01*).

Украина работает над выполнением своих обязательств перед Советом Европы. Об этом заявил Президент Украины В. Янукович.

По словам главы государства, большинство изложенных в резолюции замечаний касается обязательств, которые Украина взяла на себя во время вступления в Совет Европы. «Что касается решений ПАСЕ – они не новы для нас. Там отмечен и позитив, и негатив», – отметил Президент.

Что касается внесения в национальное законодательство изменений, связанных с обязательствами Украины перед СЕ, то эти вопросы, убежден Президент, будут решены уже в 2012 г.

В. Янукович подчеркнул, что Украина, бесспорно, продолжит набирать законодательство, которое будет защищать права человека по европейским стандартам. «Это наша обязанность, и мы над этим работаем», – сказал он. Важным шагом в этом направлении В. Янукович назвал новый Уголовный процессуальный кодекс, который он внес на рассмотрение ВР.

Вместе с тем глава государства отметил: остается большой ряд вопросов, которые касаются изменений в Конституцию. «Этот вопрос

очень непростой. Он связано с тем консенсусом, который можно найти в Верховной Раде в виде двух третей голосов», – отметил В. Янукович. Таким образом, добавил он, многое в данном вопросе будет зависеть от результатов парламентских выборов осенью 2012 г.

Отвечая на вопрос о возможности вступления Украины в Таможенный союз, Президент сказал, что это будет зависеть от результатов работы этого объединения. «На эти вопросы ответа пока что нет. Мы еще не знаем результатов работы Таможенного союза, хотя бы экономических. Мы посмотрим, как будет работать Таможенный союз, какие будет давать преференции, преимущества, и в части чего Украина может присоединиться – и нам будет выгодно – к Таможенному союзу», – сказал В. Янукович.

«Если это будет соответствовать нашим национальным интересам, тогда мы будем смотреть, как решать этот вопрос», – подчеркнул Президент (*В. Янукович говорит, что Украина продолжит наработка законодательство, которое будет защищать права человека // КИД (http://zadonbass.org/news/society/message_44349). – 2012. – 31.01*).

Одной из самых главных задач реформирования системы здравоохранения является улучшение первичного звена предоставления медпомощи, которое продолжится в 2012 г. Об этом сообщил Президент Украины В. Янукович.

«Мы будем дальше – в 2012 году – идти на первичный уровень... Эффективное лечение – это лечение на ранней стадии», – сказал Президент.

Он также добавил, что передал Кировоградской области медицинское оборудование, в том числе для сельских больниц.

«На Кировоградщине будет уделяться много внимания реформированию системы здравоохранения. Люди не ощутят этого очень быстро, но из года в год мы будем улучшать это направление», – сказал В. Янукович (*В 2012 году продолжится реформирование первичного звена медпомощи // Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/27772>). – 2012. – 31.01*).

Конституція України не змінюється указом Президента. Основний закон може змінити тільки український народ. Про це заявив лідер партії «Фронт змін» А. Яценюк.

«Зміни до Конституції готуються Президентом В. Януковичем винятково для того, щоб залишитися у владі й після 2015 р. Він прекрасно розуміє, що виграти наступні президентські вибори в нього шансів немає, якщо справи в країні так підуть і далі. Тому вигадує механізм, який допоможе йому залишитися Президентом», – зазначив він.

Залучення до Конституційної асамблеї опозиційних сил потрібно владі не для реального обговорення змін, а лише для створення видимості цього обговорення та легалізації цього процесу перед Заходом.

«Національна Конституційна асамблея буде створена в парламенті. Але не в цьому “парламенті тушок”, а у Верховній Раді нового скликання, в якій буде утворена демократична більшість», – заявив він.

«Почати процес змін має Конституційна асамблея не імені Президента В. Януковича, а імені народу України. Вона має представити суспільну й експертну думку, а не обґрунтувати бажання Президента залишатися при владі пожиттєво», – наголосив він (*Конституційна асамблея буде створена у новому парламенті // «Рупор Жумоміра»* (<http://ruporzt.com.ua/ukraina/36109-konstitucyna-asambleya-bude-stvorena-u-novomu-parlament-arseny-yacenyuk.html>). – 2012. – 27.01).

В 2012 г. в государственном бюджете на проведение земельной реформы выделено 333,5 млн грн, из них 85 млн грн пойдут на формирование земельного кадастра.

Об этом сказал глава Госагентства земельных ресурсов Украины С. Тимченко.

Он отметил, что в ведомстве настроены на завершение земельной реформы в 2012 г. В частности, за год планируется полностью запустить земельный кадастр, провести инвентаризацию земель сельхозназначения в государственной собственности, чтобы передать их государственному земельному банку; разработать и принять необходимые подзаконные акты.

Относительно подготовки законопроекта ко второму чтению глава Госземагенства отметил, что в документе оставили ограничения на аренду сельхозземель. «Мнение большинства людей, как собственников паев, так и представителей малого и среднего бизнеса, сводится к тому, что надо ограничивать аренду, так как

безграничная аренда приведет к монополизации этой отрасли», – сказал он.

Тимченко напомнил, что ограничение на аренду предусмотрено в размере 100 тыс. га и не более 10 % земель сельхозназначения на область. Он также выразил надежду на то, что проект закона о рынке земель будет принят на первой пленарной неделе новой сессии Верховной Рады (*На земельную реформу в 2012 г. собираются потратить 333,5 млн грн // КИД (http://zadonbass.org/news/society/mes-sage_44345). – 2012. – 31.01*).

В скором времени агентство земельных ресурсов откажется от лицензирования и начнет выдавать сертификаты персональным лицам. Об этом сообщил глава агентства С. Тимченко.

«Мы откажемся от лицензирования и перейдем на сертификацию персональных лиц. То есть, люди будут проходить учебу и получать сертификат, который будет отвечать за качество землеустроительных работ и ведения документации... Как минимум он должен сдать экзамен и если он будет показывать некачественную работу, то он будет лишен этого сертификата и в этом направлении больше работать не будет», – сообщил С. Тимченко.

Также он сообщил о том, что вопрос относительно перехода на выдачу сертификатов уже обговаривался с правительством, и этот вопрос будет поднят.

«Я уже этот вопрос согласовывал с руководством страны. Есть определенная поддержка, этот процесс начинается с постановления Кабмина, и с зачитки определенных документов и я начну этот процесс февраля», – подчеркнул глава агентства земельных ресурсов.

Кроме этого С. Тимченко сообщил о том, что в 2012 г. земельные аукционы будут разблокированы.

«Аукционы будут разблокированы... Думаю, что спрос в этом накапливался годами и их количество (спрос на покупку-продажу земли. – Ред.) будет большое, какое именно – увидим», – сказал он (*Украинским землевладельцам выдадут сертификаты // Независимое Бюро Новостей (<http://nbnews.com.ua/news/27773>). – 2012. – 31.01*).

КОМЕНТАРІ ЗАРУБІЖНИХ ЕКСПЕРТІВ

*Підбиваючи підсумок двох років перебування В. Януковича на посаді Президента України, можна сказати, що невдач більше, ніж успіхів, пише італійський письменник С. Граціолі в опублікованій у спеціальному розділі газети *La Repubblica*. В. Янукович був обраний у лютому 2010 р., і його вступ на посаду супроводжувалося танцями більшої частини українців, які бажали скоріше повернути сторінку після п'яти важких років помаранчевої революції, нагадує журналіст. «Однак рейтинг популярності В. Януковича до сьогоднішнього дня знизився з 65 до 25 %. Щось пішло не так, і справа не тільки в помсті Ю. Тимошенко. Дуель між Президентом і екс-прем'єром можна вважати другорядним елементом в оцінках громадян, особливо основної частини електорату – жителів східних областей», – пише автор статті. «Досі не виконані передвиборчі обіцянки. В. Янукович і його Прем'єр М. Азаров не мають довгострокової стратегії. Кризу 2008–2009 рр. подолано, але ситуація не дозволяє здійснити швидкий підйом економіки. Під питанням залишається зближення з Європейським Союзом: разом з підписанням Договору про асоційоване членство цей процес заморожений у зв'язку зі справою Тимошенко, – йдеться в статті. – Відносини з Росією залишаються напруженими. Структурні реформи (пенсії, податки, лібералізація) здійснюються не в повному масштабі. Більша частина населення, далека від ігор олігархів, не хоче чекати. Цим і пояснюється різке падіння популярності В. Януковича», – резюмує автор (*Україна, помилки Віктора // Inopressa (<http://www.inopressa.ru>). – 2012. – 26.01*).*

Президент Американской торговой палаты Х. Зукоски рассказал, как готовился новый закон о лекарственных средствах.

Вопросы реформирования системы здравоохранения Украины в настоящее время привлекают к себе дополнительное внимание как со стороны правительства, так и со стороны общества. Внедрение масштабных реформ требует существенных инвестиций, выделение которых в эти трудные времена для государственного бюджета является слишком тяжким бременем. Однако Кабинет Министров все же решил не отказываться от реформ, приступив к наведению порядка на фармацевтическом рынке Украины, который также является одним

из наиболее важных вопросов в программе реорганизации системы здравоохранения.

В середине января 2012 г. Президент В. Янукович подписал Закон «О внесении изменений в некоторые законодательные акты в сфере здравоохранения», который в первую очередь касается усиления контроля над оборотом лекарственных средств, пищевых продуктов для специального диетического потребления, функциональных пищевых продуктов и диетических добавок. Таким образом, документ существенно изменяет процедуры госконтроля за качеством и рекламой лекарственных средств и медицинского оборудования.

Этот законопроект прошел долгий путь, прежде чем стать по-настоящему универсальным. Американская торговая палата в Украине активно работала над внесением поправок в исходную версию документа – обращаясь к членам парламента и парламентаского Комитета по вопросам здравоохранения, мы неоднократно подчеркивали, что вопросы рекламы лекарственных средств должны непременно регулироваться в соответствии с международной практикой. Именно поэтому бизнес-сообщество приветствует решение Верховной Рады принять вышеупомянутый закон в редакции, содержащей компромиссное решение в части недопущения полного запрета рекламирования зарегистрированных в Украине лекарств. В то же время представители фармацевтического бизнеса отмечают, что закон усилит процедуры государственного контроля над качеством лекарственных средств, которые производятся или импортируются на территорию Украины.

Закон уже частично вступил в силу 13 января, но некоторые нормы начнут действовать только с 14 июля этого года. Учитывая, что основной целью документа является введение новых инструментов государственного контроля над качеством лекарственных средств и изменения условий рекламирования фармацевтической продукции, давайте детальнее рассмотрим те изменения, которые предусмотрены законом.

Во-первых, в законе прописаны требования обязательной проверки компаний, которые подают заявку для получения лицензии на производство, на предмет квалификации персонала, соответствия техническим требованиям и необходимым условиям для контроля качества лекарственных средств. Эта поправка, безусловно, сделает процедуру лицензирования более длительной и сложной.

Во-вторых, в отношении выдачи лицензий на оптовую и розничную торговлю закон предусматривает аналогичные проверки, за

исключением обязательного аудита условий для контроля качества лекарственных средств.

В-третьих, закон позволяет рекламировать лекарственные средства, которые продаются без рецепта и не числятся в списке лекарственных средств, рекламировать которые запрещено.

В-четвертых, решение о внесении лекарственного средства в список запрещенных для рекламы будет осуществляться при государственной регистрации с предоставлением соответствующей информации в Государственный реестр лекарственных средств в Украине.

И напоследок, закон запрещает рекламировать те лекарственные средства, использование и отпуск которых разрешены только по рецепту врача, а также тех, которые внесены в список лекарственных средств, запрещенных для рекламы (*Что приготовил фармацевтам новый закон о лекарствах // Четверта Влада (<http://4vlada.net/politika-i-biznes/chto-prigotovil-farmatsevtam-novyi-zakon-o-lekarstvakh>). – 2012. – 30.01).*

ДІАЛОГИ

О последствиях внедрения Налогового кодекса, аудиторском бизнесе и применении новой упрощенной системы налогообложения в интервью «Делу» рассказала генеральный директор аудиторской фирмы «Аксенова и партнеры» и председатель правления Совета независимых аудиторов и бухгалтеров Е. Макеева.

– Каковы итоги внедрения Налогового кодекса в действие?

– В целом я оптимист, я вижу много положительного в Налоговом кодексе. Во-первых, кодификация налогового законодательства: вместо огромного количества законов у нас появился один структурированный документ. Во-вторых, произошло сближение бухгалтерского и налогового учета. И наконец, произошло общее снижение налоговых ставок.

Но есть и негатив: большое количество внесенных изменений в этот Налоговый кодекс. Это доказывает, что законодатель не смог написать этот документ качественно, без разночтений. На текущий момент это не конец, и изменений еще будет много.

Бухгалтеры не справляются с изучением изменений, многие еще не успели выучить Налоговый кодекс и понять его. Если говорить

о молодых бухгалтерях, у них с этим проблем меньше, они достаточно быстро приспосабливаются к новым условиям, они активнее, энергичнее. А если говорить о бухгалтерях старшего поколения, то естественно, для них это сложно, им не хватает времени. Разумеется, сложно перестроиться, если ты долгое время работал по одному правилу, а ввели другое. Любое изменение приносит человеку дискомфорт. Естественно, многие остались без работы, сложно найти бухгалтера с высокими знаниями налогового законодательства.

– Когда бухгалтеры смогут полностью приспособиться к новым условиям?

– Я вижу, что многие бухгалтера уже успешно работают с новым налоговым законодательством. Паника была связана больше с эмоциями, что будут какие-то негативные изменения. У нас, у бухгалтеров, всегда очень много работы с документами, с отчетами. Не успеваешь сдать один отчет, как начинается другой. У нас уже начались годовые аудиты, и мы видим результаты: в большинстве случаев бухгалтеря осознали все новшества и правильно их применяют.

– А как обстоит ситуация в малом бизнесе, который не может себе позволить содержать в штате бухгалтера?

– Еще до принятия закона об упрощенной системе на встрече с предпринимателями в большой аудитории я задала вопрос: кто прочитал изменения в кодекс относительно упрощенной системы? Из сорока человек лишь одна рука поднялась, и то предприниматель интересовался только новыми ставками единого налога. Частные предприниматели амбициозны, хотят заниматься исключительно собственным бизнесом, но при этом они не до конца осознают свою социальную ответственность. Они не хотят проанализировать, что для того чтобы стать на ступеньку выше и зарабатывать больше, нужно изначально что-то в себя вложить. У меня еще есть такое ощущение, что предприниматели всегда как на тропе войны. Их первая реакция почти всегда оборонительная. На самом деле, когда разберутся, то понимают, что ничего плохого не случилось.

– Может быть, как раз правильно ожидают в наших украинских реалиях?

– На самом деле это плохо, когда ты ожидаешь от общества, от страны, от государства только негатива. Предпринимателю с таким настроением очень сложно будет построить бизнес. Хотя понятно: ошибки и просчеты правительства в отношениях с малым бизнесом и

привели к такому состоянию, когда бизнес готов в любое время суток вставать и идти на майдан протестовать.

Я считаю, то, что сделало государство с принятием закона об упрощенной системе налогообложения – это огромный компромисс со стороны государства. Правительство могло бы этого и не делать – и бурной реакции со стороны предпринимателей не было бы, потому что вся эмоциональная составляющая уже прошла. Многие предприниматели успели приспособиться работать и с налоговыми ограничениями.

– *Обещали же пять лет налоговых каникул для малого бизнеса?*

– Они и заложены в Налоговом кодексе, просто там столько ограничений, что только 2–3 вида бизнеса остается, которые могут пользоваться налоговыми каникулами.

У меня есть с чем сравнить. Я начинала бизнес не с СПД, а сразу открывала общество с ограниченной ответственностью, потому что для меня важна была имиджевая составляющая. И без всяких льгот работала: платила налоги тогда и плачу сейчас, спустя восемь лет. С высоты этих лет в бизнесе я не могу сказать, что мне стало легче работать. Для того чтобы найти клиента, завоевать его, построить бизнес, нужно постоянно работать, и я не знаю, сколько нужно еще работать на имидж и когда имидж начнет работать на меня.

С 1 января заявления на регистрацию по новой упрощенной системе подали около полумиллиона предпринимателей. Помнится, в лучшие времена количество СПД доходило до миллиона. Сейчас осталась половина. В налоговой говорят, что люди переходят на общую систему. Целесообразно ли это?

Я не вижу, чтобы выгодно было быть на общей системе, но опять же, это зависит от бизнеса. Менталитет у многих предпринимателей такой: лучше вообще ничего не буду платить, чем платить 5 %. А потом не хватает денег в бюджете на социальные выплаты и налоговая начинает придумывать различные меры для того, чтобы пополнить бюджет. К примеру, повышают акцизы, вводят ограничения. Или придумывают новые налоги.

– ... *Или не возвращают компаниям НДС?*

– Проблема регистрации плательщиком НДС с каждым днем все хуже и хуже. Еще в октябре получить свидетельство плательщика НДС в рамках закона можно было только через убеждение инспектора или руководителя налоговой в своих честных намерениях. После убеждений, что ты будешь платить НДС,

свидетельство все-таки выдавали. Начиная с декабря все закончилось. Есть вообще ужасные случаи в нашей практике. Одна известная иностранная компания столкнулась с тем, что уже три месяца не может получить свидетельство плательщика НДС. Первый отказ, второй отказ в налоговой. Им объяснили, что это указание ГНС Украины, что формально им будут все равно отказывать. Руководителям налоговых органов объясняют, что иностранная компания не позволит себе каким-то незаконным образом оптимизировать налоги. Они хорошо понимают уровень своей ответственности. И все равно они не могут получить НДС.

Это, конечно же, парадокс. Страна, которая декларирует инвестиционную привлекательность, в элементарном получении НДС сама ставит преграды для иностранных инвесторов. И таких жалоб много. Под автоматическое возмещение НДС попадают только крупные компании, у которых, по сути, бизнес и так защищен. Малый и средний бизнес точно может не рассчитывать на возмещение НДС.

– При этом рапортуяют, что возмещение НДС с начала года увеличилось в два раза...

– Наши законодатели стараются сделать добро и для малого, и для крупного бизнеса. Если для малого и среднего бизнеса это пять лет налоговых каникул, то для крупного бизнеса – это автоматическое возмещение НДС. Но, общаясь с руководителями крупных предприятий, я понимаю, что очень мало кто этот НДС получает. Или есть разница в том, какая сумма НДС к возмещению задекларирована, и какую сумму реально возместили.

Также у многих иностранных компаний возникла проблема с учетом убытков. Те, кто инвестировали в бизнес, начиная с 2009 г., оказались в странном положении.

Да, Налоговый кодекс не запрещает формировать и отображать убытки прошлых периодов. Однако налоговые органы иначе трактуют нормы Налогового кодекса и издают налоговые консультации, в которых запрещают отображать убытки прошлых лет. В то же время глава Комитета ВРУ по вопросам налоговой и таможенной политики В. Хомутынник в своем разъяснении позволяет учитывать убытки прошлых периодов. Глупость. Это те меры, которые связаны с решением точечной проблемы, – наполнением бюджета сегодня. Это тактические методы, которые применяет налоговая, для того чтобы выполнить планы, пополнить бюджет и показать хорошую статистику. Проходит время – это письмо налоговых органов либо отзывается,

либо ему есть альтернативное, как с В. Хомутынником, либо начинают появляться судебные прецеденты. И само это тактическое действие теряет свою ценность. Потом придумывается еще что-то новое. А связано это с тем, что нет нормального прозрачного администрирования налогов. Почему-то одним компаниям дается одно налоговое разъяснение, и оно позволяет меньше платить налогов, а другим плательщикам налогов такое разъяснение не дается. Оказывается, что закон пишется один, но не для всех.

Я не могу сказать, сколько налогов платят крупные финансово-промышленные группы, но по моим ощущениям, они платят в бюджет намного меньше, чем средний бизнес, потому что у них есть какие-то особенные преференции. Либо их не проверяют, либо их особенно проверяют. Это неравенство приводит к тому, что бюджет в какой-то момент начинает страдать, плохая статистика, поэтому придумываются тактические методы. Страна давно живет в режиме такого ручного управления.

«Дело» направляло запрос в налоговую по поводу учета убытков, в ответ мы получили двухстраничный ответ с цитатами из законов.

Вода... Налоговой нужно вообще запретить давать какие-либо разъяснения. Кстати, кроме вопроса об убытках, в кодексе есть и другие коллизии. Из закона об упрощенной системе налогообложения четко не понять, регистрация плательщиком НДС для 3–4 группы при превышении 300 тыс. грн – это право или обязанность. На сегодняшний день позиция налоговой состоит в том, что нужно зарегистрироваться плательщиком НДС и платить не 5 %, а 3 % единого налога плюс НДС. Это обязанность.

В то же время мы от общественной организации обратились в ГНС, и С. Лекарь нам дал разъяснение, что мы сами можем выбирать – 3 процентный налог с НДС или 5% без НДС. То есть это наше право – выбирать систему налогообложения и быть ли плательщиком НДС. Вот вам и коллизия.

– Почему бы сразу в законе не написать, что регистрация плательщиком НДС – это право?

– А потому что снова спешили и не вычитали документ. Есть еще коллизия в законе об упрощенной системе налогообложения – запрещено заниматься аудитом частным предпринимателем на едином налоге. Вопрос задаем: что такое аудит? Бухгалтерский учет – это аудит? Налоговая отвечает: конечно, нет. Мы им рассказываем, что есть КВЭД, где бухучет и аудит стоят вместе. Второе – решение

Аудиторской палаты Украины, в котором четко прописано, что является аудиторскими услугами. Ведение бухгалтерского учета – это тоже аудиторские услуги. А налоговая говорит: бухучет и консалтинг – это не аудит.

– *Стало ли аудиторам комфортнее работать после внедрения Налогового кодекса?*

– Бухгалтерская профессия стала более требовательной к себе: нужно постоянно в себя вкладывать. Этот год был как раз временем, когда нужно было что-то постоянно читать и учить. Аудиторы думали, что выучат Налоговый кодекс, вздохнут и будут нормально работать, а не получилось, потому что изменения продолжают.

Есть замечательная африканская мудрость: «Каждое утро в Африке просыпается газель. Она должна бежать быстрее льва, иначе погибнет. Каждое утро в Африке просыпается и лев. Он должен бежать быстрее газели, иначе умрет от голода. Неважно, кто ты – газель или лев. Когда в Африке встает солнце, надо бежать». И вот часть работы бухгалтера и аудитора – как только встает солнце, нужно бежать, потому что рабочего времени не хватает на все.

Поэтому сейчас стало активно развиваться дистанционное образование.

С другой стороны, зарабатывают те, кто предлагает такое образование. Это золотая жила для консалтинговых компаний. Мы тоже неплохо заработали на консалтинговых тренингах, связанных с новым Налоговым кодексом. Много семинаров провели: и платных, и бесплатных. В этом нет ничего плохого. Мы же не зарабатываем на чьем-то горе. На самом деле люди создают себе дополнительную ценность, когда получают образование. И консалтинг будет еще долго востребован. Изначально тренинги были связаны с изучением Налогового кодекса, а сегодня они связаны с консалтингом в сфере управления бизнесом и налоговым планированием. Многие компании проанализировали, что им нет смысла содержать пять фирм, а целесообразно объединить их в одну. И этот вид консалтинга только сейчас становится востребованным.

– *Ваши пожелания по поводу реформирования налоговой системы?*

– У меня есть предложение больше не реформировать налоговую систему, а реформировать налоговую службу. Подобрать профессиональный кадровый состав ГНС Украины, пересмотреть заработную плату государственным служащим, повысить ответствен-

ность за незаконные действия, отменить налоговые консультации, которые никому не нужны, упростить и сделать более прозрачным администрирование налогов. Законодатели хорошо реформировали налоговую систему, сегодня настало время реформировать налоговую службу (*Эпоха перемен: как живет бизнес после налоговой реформы // Четверта влада (<http://4vlada.net/politika-i-biznes/epokha-peremen-kak-zhivet-biznes-posle-nalogovoi-reformy>). – 2012. – 24.01).*

Первую пресс-конференцию в наступившем 2012 г. провела городской голова Л. Дромашко.

– Действительно ли горводоканал будет отключен от электроэнергетики, о чем в городе говорят уже три дня?

– Понимаете, это вынужденная мера. Сегодня горводоканал имеет задолженность за электроэнергию в сумме 500 тыс. грн. Это только за декабрь, за январь долги уже накапливаются. Поэтому «Облэнерго» выставило нам претензию по поводу отключения горводоканала. Мы приняли предупредительные меры. Достигнута договоренность: нам дали еще три дня для того, чтобы жители почувствовали, что ситуация может быть намного хуже, и город останется без воды. Эти три дня нам дали, чтобы мы погасили задолженность. Я обращаюсь к жителям, потому что именно население является у нас основным потребителем воды, чтобы они рассчитались за услуги горводоканала. Я думаю, что людей подвели новогодние праздники – в декабре и в январе значительно снизились платежи, это касается не только платы за воду, но и за другие услуги ЖКХ. Возможно, это связано с расходами на праздники, но ситуация традиционна для начала года.

– А если эта сумма не соберется за три дня, город останется без воды?

– Мы будем искать выход. Согласно законодательству, население не может оставаться без воды. Но с другой стороны, законодательство разрешает поставщикам электроэнергии отключать за долги абонентов. Мы работаем над этим вопросом.

– А бюджет может помочь в этой ситуации?

– Дело в том, что бюджет не может помочь, потому что мы пока работаем по временному расписанию. Бюджет принят на сессии, но необходимо еще пройти некоторые механизмы для того, чтобы работать уже по постоянному расписанию. Это случится не ранее

середины февраля. Поэтому мы никакие расходы из бюджета проводить не можем. Кроме того, у нас не предусмотрена межтарифная разница, тем более – речь идет о такой большой сумме. Долги по водоканалу большие и, к сожалению, не только за электроэнергию. У горводоканала наибольшие долги перед Пенсионным фондом. Погашение этого долга учтено в конкурсных условиях передачи горводоканала в концессию.

– *Если у горводоканала такие долги, то не стоит ли вопрос о смене руководства?*

– Есть объективные и субъективные причины. К субъективным можно отнести вопрос о смене руководства. Покажите мне сегодня человека, который готов принять такое предприятие и навести там порядок! Ко мне никто не приходил и не предлагал свои услуги. Что касается руководителя горводоканала, то он на сегодня считается одним из лучших руководителей в Николаевской области по части технической подготовки и квалификации. То, что случилось сегодня у горводоканала, – это несоответствие тарифов, которое тянет за собой такие последствия. Я не думаю, что так легко разобраться в ВКХ, но время идет, а ситуация только усугубляется. Мы неоднократно рассматривали этот вопрос, и считаем, что замена руководства на сегодня – не наилучший выход из ситуации.

– *Новые тарифы спасут ситуацию?*

– Все зависит от того, как мы их будем принимать, и как будет меняться ситуация. Однако новые тарифы рассчитаны по декабрьским тарифным ставкам, тогда как цена на электроэнергию увеличивается каждый месяц. Растет минимальная зарплата, которая также изменилась по состоянию на 01.01.2012 г. Мы каждый раз не опережаем события, а догоняем их, поэтому имеем такие негативные последствия. Кстати, мы часто сравниваем наш город с Вознесенском. Так вот, с 01.01.2012 г. в Вознесенске действуют тарифы, превышающие 13 грн за куб воды и стоков. У нас предлагается меньшая цена, только предлагается! А вознесенцы уже оплачивают услуги по новым тарифам!

– *Схожая ситуация по задолженности на нашем центральном рынке. Говорилось, что если рынок перейдет городу – это будет прибыльное предприятие, а сейчас получатся, не такое прибыльное?*

– У нас нет такого предприятия, как КП «Центральный рынок». У КП «Флора» нет задолженности ни по зарплате, ни по другим платежам. Напротив, по итогам года это предприятие сработало

с прибылью. И никаких нареканий на его работу нет. Вы довольно часто путаете предприятие «Центральный рынок» и КП «Флора». «Центральный рынок» как предприятие действительно существует, и именно у него есть задолженность по зарплате и по налогам.

– *Еще один вопрос по рынку. Там очень загадочный человек – заместитель директора, который и не украинец, и не первомаец. Какое отношение он имеет к коммунальному предприятию?*

– Ну, кто вам сказал, что он не украинец? Украинскими гражданами у нас могут быть и цыгане, и русские, и люди других национальностей. Все они украинские граждане. На сегодня не предусмотрены ограничения и запреты на профессию для людей, которые удовлетворяют квалификационным требованиям. Я не вижу проблем, связанных с пребыванием в должности этого человека. Я внимательно слежу за ситуацией. Может, я не провожу публичных посещений рынка и не устраиваю там манифестаций, но я знаю, что там происходит. Не нагнетайте обстановку там, где не надо!

– *Парковка у рынка приносит доход?*

– У меня сейчас нет с собой цифр, но могу сказать, что дохода она приносит в городской бюджет больше, чем в минувшие годы. Около 40 тыс. грн, по-моему. Кстати, у нас снова будет объявлен конкурс на обслуживание парковок. В законодательстве произошли изменения относительно обустройства парковок паркоматами. Это большие расходы, поэтому человек, вкладывая деньги, должен знать, какой период он будет работать. Это определится на конкурсе. Мы также в пятницу на заседании исполкома приняли решение об изменении движения транспорта у центрального рынка. Решение сессии горсовета по этому поводу давно уже принято. Нас несколько задерживали дорожные работы. Но теперь, с 1 марта, движение транспорта полностью меняется на этом участке, соответственно, появляются дополнительные места для парковки. Поэтому будет окончательно учтено количество парковочных мест и вынесено на конкурс.

– *Но если парковка – это доходное дело, почему ее не отдали КП «Флора»? И насчет паркоматов есть распоряжение Кабмина – если их нет, то за парковку можно не платить...*

– Такие виды услуг выставляются на конкурс. Кто предложит наилучшие условия, тот и победит. Да, при отсутствии паркомата за парковку можно не оплачивать, но на сегодня мы находим общий язык с водителями. Ничего бесплатного не бывает. Можно не платить и превратить город в мусорную свалку. Потому что вы видите, что

происходит после окончания рыночных дней. Если мы не будем получать экономические выгоды от парковки, уборка мусора переместится на плечи... известно кого. Но я думаю, конкурс будет объявлен в ближайшее время, и все приведется в соответствие с законом.

– В бюджете 2012 г. заложены расходы на строительство фонтана в 600 тыс. грн?

– Эта цифра такая интересная для всех. И так много обсуждений на сайтах... Дело в том, что у нас не завершены ремонты по каскаду. Часть денег – около 300 тыс. грн – у нас привлечены как спонсорская помощь. Вся стоимость фонтана составляет более миллиона гривен. Мы сделали первые шаги и увидели “узкие” места, хотя у нас есть проект. Ремонтировать и строить заново – это разные вещи. Чтобы вода стекала по каскаду, нам нужно кое-что доработать. Планируется закупить оборудование для нижней части фонтана. Это входит в 600 тыс. грн плюс завершение всех работ. Оборудование, к сожалению, очень дорогое.

– На очередном заседании исполкома были повышены тарифы на проезд в транспорте...

– На 25 копеек увеличился проезд в маршрутных такси: с 1,75 грн до 2 грн, и с 2 грн до 2,25 грн. Автобусы остались с прежней ценой. Кстати, во многих городах Украины такие тарифы – давно уже вчерашний день.

– Правительство объявило 2011 г. «годом реформ». Продолжится ли тенденция в Первомайске?

– Мы планируем продолжить работы на объектах, модернизация которых началась в 2011 г. Кроме того, я надеюсь, на работы в рамках программы «Пытна вода». В первую очередь, это открытие двух бьюетов в первом квартале нынешнего года. Далее мы направили свои предложения по строительству нового водопровода и системы водоотведения в микрорайоне сахарного завода. Это болезненный вопрос для жителей микрорайона. Мы взяли на себя ответственность провести реконструкцию линии электропередачи и выделили 400 тыс. грн из бюджета. Работы по строительству водопровода будут проводиться по мере наполнения бюджета. Если говорить о реформировании, то каждая сфера подлежит реформированию, и в каждой сфере реформы будут. Это касается и медицины. Мы фактически перешли уже на обслуживание амбулаториями семейной медицины. Сейчас все внимание будет уделено усилению пер-

вичной помощи и оборудованием, и медработниками. Считается, что до 80 % обращений будут удовлетворять семейные амбулатории.

– *Какие еще направления станут приоритетными для городской власти?*

– У нас принято много позитивных программ, но, к сожалению, из-за отсутствия денег мы не можем финансировать их в полном объеме. Приоритетными для нас будут поддержка городской медицины и образования. Имеется в виду внешкольное образование, которое финансируется из местного бюджета. А это – более 2 млн грн. Для нас главное – сохранить рабочие места и занять детей, чтобы было меньше проблем с подрастающим поколением (*Городская власть: день за днем / Записала Н. Заражевская // ТВ ВСЕСВИТ (<http://vsesvit-news.info/news/6505.html>). – 2012. – 19.01*).

Вернут ли советские сбережения? На этот вопрос ответила председатель общественной организации «Союз защиты вкладчиков, потребителей банковских услуг» Н. Босиева.

– *Последнее время в прессе появилось немало публикаций о работе над новым законопроектом, касающимся возврата вкладов Сбербанка СССР. Что вам известно об этом?*

– Действительно, сейчас громко обсуждается анонсированное намерение правительства предложить парламенту внести изменения в законодательство с целью возобновления выплат по обесцененным вкладам Сбербанка СССР.

Еще в сентябре прошлого года Президент Украины В. Янукович поручил правительству разработать механизм возвращения гражданам сбережений Сбербанка СССР: «Я сказал правительству, что меня не удовлетворяет то, что в бюджете не хватает денег, поэтому я поставил задачу, чтобы до конца этого года мы вместе с правительством, с Национальным банком нашли, в конце концов, механизм, ввели его системно и начали этот процесс... Мы обязаны вернуться к этому вопросу, это наш долг перед старшим поколением. И я хочу сказать об этом людям, чтобы люди об этом знали, – что я об этом помню. И обязательно мы вернемся к решению этого вопроса в ближайшее время».

По поручению собрания членов «Союза защиты вкладчиков» в ноябре 2011 г. нашей организацией были подготовлены и направлены в адрес Минфина и НБУ письма с настойчивыми просьбами

предоставить информацию, кому именно поручено выполнение задания Президента.

Также в письмах отмечалось, что «Союз защиты вкладчиков» имеет 11-летний опыт успешной работы по защите прав потребителей банковских услуг и на протяжении всех лет существования организации вкладчики обращались в вышеназванные государственные структуры с предложениями о сотрудничестве. Инициатива общественности, как правило, не принималась во внимание. Закономерно задавался вопрос: будет ли в дальнейшем развиваться взаимодействие с общественными организациями в поисках решений по защите интересов потребителей банковских услуг?

– *Ответы получили?*

– Да. На двух листах из НБУ за подписью первого заместителя председателя НБУ Ю. Колобова. Ответ, я бы сказала, ни о чем.

Весьма интересным оказался ответ из Минфина за подписью заместителя министра С. Рыбака. Сергей Александрович перед самым Новым годом сообщил нам, что Министерством финансов во исполнение поручения премьер-министра и постановления Верховной Рады вместе с Министерством экономического развития и торговли, Министерством юстиции, Национальной комиссией, осуществляющей государственное регулирование в сфере рынков финансовых услуг, ПАО «Государственный сберегательный банк Украины и НАСК «Оранта» доработан законопроект «О внесении изменений к Закону Украины “О государственных гарантиях восстановления сбережений граждан Украины”». Так что «Союз защиты...» был первым поставлен в известность о новом документе и о том, что учтено наше предложение не исключать из проекта будущего закона норму о дальнейшей компенсации индексации сбережений (предложение, на котором настаивал и Н. Я. Азаров).

– *Что, по-вашему, заставило правительство после долгого молчания вернуться к «сбербанковской» теме?*

– Проанализировав обращения граждан за прошлый год, подсчитали: из почти 19 тыс. писем и звонков в каждом четвертом интересовались, как и когда Министерство финансов собирается рассчитаться по советским долгам. Конечно же, здесь сказывается и подготовка к парламентским выборам. 12,5 млн обманутых избирателей – не шутка!

– *Лично вы уверены, что правительство выполнит задание Президента?*

– Уверена в том, что сейчас ситуация начинает разворачиваться в сторону ограбленных инвесторов советской экономики, вкладчиков Сбербанка СССР. Если пострадавшие люди упустят момент, не объединятся, не заставят власть выполнить сделанные обещания, есть все основания предполагать: добрые намерения могут остаться на словах и не найти реализации в делах. Исходя из практики, скажу: спасение утопающих – в руках только самих утопающих (*Босиева Н. Вернут ли советские сбережения? / Записал В. Басанец // Индустриальное Запорожье (http://iz.com.ua/2012/01/20/vernut-li-sovetskie-sberezhenija/). – 2012. – 20.01).*

ЩОДЕННИК БЛОГЕРА

Блог на сайті: blog.bagnet.org

Про автора: grimmo

Первым делом скажу – я лично за ex.ua. Он был удобнее аналогов, и на нем можно было найти действительно что-то редкое и скачать на высокой скорости безо всякой платы. Теперь, когда мы прояснили мою принадлежность к стороне баррикад, давайте продолжим говорить о том почему закрывают файлообменник, но при этом не трогают «Петровку» и каковы шансы у «Екс.юа» на восстановление.

Честно говоря, сколько существует ex.ua, столько я и удивлялся – как ему вообще удастся существовать. Обычно, сайты, которые распространяют пиратские фильмы, программы, игры и т.д., используют западные домены и сервера (домен – имя сайта, а сервер – специальный компьютер, на котором находится сайт в интернете).

Все, кто занимается распространением нелегальной продукции в сети понимают, – рано или поздно за ними могут прийти.

Но если твой сайт полностью находится за границей, то тебе мало что смогут сделать. Чтобы доказать преступление нужно изъять и исследовать сервера. Однако, не поедут же опера во Францию, например? Во-первых, никто не даст денег на командировку, а во-вторых, Европа если что-то и позволит забрать нашим правоохранителям, то затребует такую бумажную волокиту, что всякое желание заниматься расследованием пропадет. И закрыть домен, который был зарегистрирован за границей тоже практически нереально из-за юридических проволочек.

Но если твой сайт полностью находится в Украине, то МВД в любой момент может прийти и прекратить его работу. Как, собственно и произошло с известным файлообменником.

Поэтому странно не только то, что ex.ua вот так вот вдруг закрыли, а и то, что два года его никто не трогал. Ведь факт пиратства был на лицо. Что сдерживало правоохранителей и что заставило сорваться именно сейчас? Ведь даже если верить, что уголовное дело завели в июле 2011 г., то почему целых два года никто не обращал внимания на ФО (файлообменник)? Вопросы, на которые я не смогу ответить.

Но я могу сказать одно – сайт ex.ua хоть и культовый, но он далеко не единственный в своем роде. Есть fs.ua, также изобилующий пиратским контентом, но не испытывающий проблем с МВД. Есть fileshare.in.ua, который работает чуть по другой схеме, но тоже содержит массу всего пиратского. Есть upload.com.ua, про который сегодня писали в новостях весь день: этот файлообменник решил переждать бурю и временно прекратить работу.

Да, Господи, если ввести в «Гугл» «варез Украина скачать», то он выдаст миллионы сайтов, из которых сотни, а то и тысячи, украинских (варез – взломанные программы, пиратские фильмы, игры и т.д.).

Честно говоря, создается впечатление избирательности правосудия. Да ex.ua не самый законопослушный сайт, но таких, как он невероятно много. Почему вопросы только к нему?

МВД сможет лавировать, сказав, что Экс.Юа – вошел в топ мировых пиратских сайтов и что на него поступили жалобы от крупных программных разработчиков.

Но тогда почему существует рынок Петровка, который уже несколько лет не выходит из черного списка крупнейших мировых рынков нелегальной продукции? Ведь там сотни людей открыто продают тот же самый контрафакт, который на файлообменнике был доступен бесплатно.

На Петровке никто не скрывает, что торгует пиратскими дисками. Более того, там даже бесплатно могут научить изготавливать подделки. Мне с год назад нужно было сделать подарочный диск, и я пошел на Петровку купить «болванку» и посоветоваться, как лучше напечатать красивую обложку. Продавец рассказал мне всё: какие диски лучше покупать, какой марки, какие принтеры четче печатают и т.д. Свой рассказ он подкреплял примерами со стеллажей "лицензионных" дисков. «Вот видишь, тут плохо пропечталось, это потому что бол-

ванку не ту взял», – такими поучительными примерами продавец за 10 минут дал мне знания необходимые для мелкого пиратства.

Наверняка на этот рынок постоянно поступают жалобы, в том числе от крупных производителей программ и игр, но все, что делает МВД – лишь изредка проводит рейды, которые не только не вредят, но даже рекламируют торговцев.

Возможно, именно избирательность в контроле авторских прав вызвала такую буйную реакцию в обществе, сравнимую с арестом Тимошенко и протестами афганцев.

В сети же, реакция на закрытие файлообменника куда выше, чем на Владимировну и афганцев. На защиту Интернет-ресурса встали даже хакеры, которые атакуют сайты МВД, кабинета, ВР, СБУ и президента. Веб-сайт МВД лежит не вставая, остальные же президентская же от времени становятся доступными. Через социальные сети распространяется инструкция, как помочь хакерам и принять участие в кибер-атаке.

Единство народа хоть в чем-то с одной стороны приятно. Но лично я считаю, что хакерские атаки сейчас – это медвежья услуга файлообменнику. Они вряд ли смогут запугать правоохранителей и власти, а вот разозлить – это с легкостью. Если ты и так борешься с сильным противником, то зачем наживать себе еще врагов?

Единственное что, возможно нападения на правительственные ресурсы позволят выкрасть какую-то информацию, которую компьютерщики смогут использовать в качестве шантажа, но это вряд ли.

Поэтому все, кто хочет вернуть сайт, должны игнорировать призывы к участию в атаках. Об этом же просит и сама администрация ресурса.

А вообще явление уникальное для страны. Вряд ли кто ожидал, что закрытие файлообменника вызовет такой резонанс.

Года три назад в России закрыли крупнейший торрент-трекер СНГ torrents.ru (сайт, который позволял бесплатно скачивать фильмы, игры, программы и т. д.). Правоохранители действовали по схожему сценарию. Поступало много жалоб, милиция пришла, забрала домен и арестовала сервера. Недовольных было много, но не столько, как сейчас в Украине.

Да и сайт возродился на новом домене очень скоро, так что народ утихомирился.

Возможно, и у нас в стране страсти улягутся, если ex.ua заработает снова под каким-нибудь новым именем. Но восстановить файлообменник гораздо сложнее, чем торрент.

Объясню почему.

Как видите на схеме ниже, когда вы скачиваете с файлообменника, то вы скачиваете прямо с его сервера. Поэтому все фильмы, вся музыка, весь контент должен быть у владельца сайта на жестких дисках. Учитывая масштабы ex.ua, ему нужны сотни серверов. Даже если их брать в аренду, то потребуется десятки тысяч долларов в месяц, поэтому, как вы понимаете, держать запасной «комплект» слишком дорого и не рентабельно.

Торренты же содержат в себе только текстовую информацию и фото, необходимые для описания фильма, игры и т. д. Сам же контент находится на компьютерах пользователей. Не буду вдаваться в подробности, но торрент – это такая технология, при которой пользователи скачивают информацию друг у друга при помощи специальной программы. Поэтому вся база данных торрента может храниться «на всякий случай» на домашнем компьютере. И если милиция закрывает твой сайт, то ты в течении дня без особых проблем делаешь себе точно такой же, но под другим именем.

Поэтому, восстановится ли ex.ua в ближайшее время или нет, зависит от того – были ли у него запасные сервера. Администрация утверждает, что границей у них есть весь контент, что был на сайте, поэтому можно рассчитывать на скорое восстановление работы ресурса. Однако, если «запасного комплекта» не было, то пока МВД не вернет арестованное имущество, не стоит и надеяться на то, что файлообменник заработает.

Ну, а мы пока ждем, чем все закончится, и пользуемся (может быть только временно) другими сайтами, которыми снабдил нас добрый дедушка Интернет. Удачи! *(EX.UA. Каковы шансы на восстановление работы? // Базнет (<http://blog.bagnet.org/node/89>). – 2012. – 1.02).*

Блог на сайті UBR.ua

Про автора: С. Кравченко, канд. юрид. наук, доцент, експерт Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України

Ринок споживчого кредитування України є доволі великою галуззю економіки. Так, у 2011 р. зросла кількість установ, які надають споживче кредитування, майже у два рази. За підсумками року, у портфелях баків накопилось 26 млрд грн позик населенню з терміном погашення до одного року, загальний обсяг наданих банками кредитів фізичним особам становить 209 млрд грн.

Розробником проекту акта є народний депутат України Полунєєв Ю. В.

Реєстраційний номер законопроекту 9593 від 14.12.2011.

1. Фахова експертиза

Ринок споживчого кредитування України є доволі великою галуззю економіки. Так, у 2011 р. зросла кількість установ, які надають споживче кредитування майже у два рази. За підсумками року у портфелях баків накопилось 26 млрд грн позик населенню з терміном погашення до одного року, загальний обсяг наданих банками кредитів фізичним особам становить 209 млрд грн. Здійснюється бурхливий розвиток програмного кредиторського продукту у цій сфері. Проте негативним є момент відсутності відповідного законодавчого регулювання споживчого кредитування, зокрема, немає визначення терміну «споживче кредитування», відсутній єдиний законодавчий акт про споживче кредитування. Такий стан речей гальмує розвиток зазначеної галузі економіки, а також не дає можливості фізичним особам реалізувати власне право на захист своїх прав та інтересів у випадку виникнення спірних ситуацій.

На даний момент реальних законодавчих механізмів врегулювання зазначеної проблеми немає.

Метою проекту акта є вдосконалення законодавства України у сфері споживчого кредитування. Проектом акта створюється реальний механізм щодо здійснення споживчого кредитування між споживачами та кредитодавцями, захисту їхніх прав та інтересів.

Проект акта відповідає Програмі діяльності Президента України «Україна для людей» і Загальнодержавній програмі адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Реалізація проекту акта не потребує витрат із Державного бюджету України.

Публічне обговорення проекту акта проводилося під час проведення круглих столів, зокрема Всеукраїнського з'їзду споживачів фінансових послуг.

2. Юридична експертиза

Проект правового регулювання проекту акта належить до повноважень Верховної Ради України відповідно до ст. 85 Конституції України.

Проект акта відповідає положенням Конституції України, Законом України «Про банки і банківську діяльність», «Про кредитні спілки», «Про захист прав споживачів», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Проект акта відповідає вимогам нормопроєктувальної техніки.

3. Резюме

Проект акта забезпечує досягнення поставленої мети та відповідає встановленим вимогам.

Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України за результатами експертизи рекомендує проект закону України «Про споживче кредитування» до розгляду у Верховній Раді України та відповідного прийняття (*Експертний висновок Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України до проекту закону України «Про споживче кредитування» // UBR (<http://blog.ubr.ua/pravo/ekspertnij-visnovok-radi-pdprimciv-pri-kabnet-mnstrv-ukrani-do-proektu-zakonu-ukrani-pro-spojivche-kredituvannia-1852>). – 2012. – 26.01).*

Блог на сайті UBR.ua

Про автора: Н. Холод, менеджер з продажу, засновник комунікаційного агентства «ВАРТО»

Похоже, власть всерьёз взялась за представителей оккультных наук. Сначала запрет на рекламу, теперь – исключение из официального списка профессий. Что дальше?

Гадалки и знахари попали под прицел властей, похоже, что законодатели взялись за них достаточно серьёзно. На днях увидела информацию, что на повестке дня стоит вопрос о целесообразности нахождения в Классификаторе профессий таких нетрадиционных видов профессий, как «Астрологи и ворожеи» (5151) и «Ворожеи и хироманты» (5152). А совсем недавно, накануне пятницы 13 января, Верховная Рада приняла закон о запрете рекламы гадалок, знахарок и прочей братии.

Меня эта тема особо заинтересовала с профессиональной точки зрения, ведь по сути у пиар-агентств вскоре может появиться очень интересный контингент клиентов.

Просматривая комментарии под новостями о гадалках, увидела, что народ активно обсуждает данную тему, особенно многих интересовал вопрос, останется ли в эфире шоу «Битва экстрасенсов». Не знаю как на них повлияет классификатор профессий, а вот согласно закону о рекламе, думаю, данное шоу не пострадает, ведь в нем нет прямых контактов участников и призывов пользоваться данными услугами. Но согласитесь, пропаганда сильнейшая.

Так вот пропаганда, программы лояльности с потребителями и другой PR инструментарий – это то, что теперь вынуждены будут взять на маркетинговое вооружение ворожей.

Самое интересное, гадалки не пострадают от этого нововведения, ведь активными инструментами их продвижения было, есть и будет сарафанное радио. Больше всего от запрета на рекламу пострадают СМИ, потому что как рекламодатели гадалки всегда были неплохим и стабильным источником дохода.

Ещё, как и в других секторах экономики, имеющих ограничение на рекламу, от запрета на прямую рекламу пострадают молодые бренды и восходящие звезды, гадалки со сложившейся репутацией достаточно просто смогут продвигать себя непрямой рекламой и PR. Теперь на рынке оккультных услуг, как и в любом другом нормальном бизнесе, выживет только сильнейший.

Мне кажется, что лучшее ограничение любого бизнес-явления – это финансовые инструменты. Вот правительство Румынии поступило совсем наоборот и не прогадало. В начале 2011 г. они официально признали ведьмачество профессией и обложили их всех налогом. Сейчас румынские гадалки должны выдавать чеки и платить в казну 16 % от заработанного. По-моему, очень умно: и дали людям официальную профессию, и казну пополнили.

Правда не следует забывать и о другой стороне румынского опыта – коллективное проклятие правительства налогообложенными гадалками, кого-то даже пытались лишиться мужской силы. Но будем верить, что наше правительство, с одной стороны, несуетливо, а с другой – будет иметь хороший повод свалить вину за экономический спад страны на действие третьих лиц, пусть даже и паранормальных (*Охота на ведьм // UBR (<http://blog.ubr.ua/obshestvo-2/ohota-na-vedm-1857>). – 2012. – 27.01*).

Блог на сайті UBR.ua

Про автора: О. Овраменко, депутат Київради, зам. глави Постійної комісії Київради з питань торгівлі, підприємництва, громадських справ та послуг

Чи очікує Україну кадровий колапс в органах державної влади?

Думаю, не помилюся, якщо скажу, що велика частина українських громадян вважає, що він уже настав.

Останнім часом стаж роботи в управлінському апараті для чиновника середньої ланки становить 7–8 місяців. Молодь вже давно стала використовувати держслужбу як кар'єрний трамплін, з якого можна вдало «стартувати» в бізнес чи політику. Чи варто її звинувачувати в цьому, адже що може держава запропонувати молодим, перспективним, висококваліфікованим фахівцям з гарною освітою? Низьку зарплату, відсутність соцгарантій і пільг, найвищий корупційний тиск, призначення взамін на лояльність?

На даний час у більшості країн ЄС, у США, Канаді, Японії, державні службовці мають особливий статус, що передбачає дотримання ними корпоративної етики, лояльності щодо уряду, політичну нейтральність, відмову від страйків. Такий вже це недосяжний еталон для українських реалій? По суті, першопричина такого стану справ в інших державах в існуючій деполітизації та деідеологізації державного апарату. Для України це так само зможе покласти кінець кадровій чехарді за кожної зміни влади.

Як можна змінити ситуацію? Для досягнення цієї мети необхідно законодавчо закріпити ієрархічний поділ праці й повноважень між різними рівнями владної системи та різними органами державного урядування, форми й методи рекрутування чиновників державної служби, їхнього статусу, права та обов'язки. Зробити саме це пріоритетом реформ, а не обмежуватися скороченням чиновницького апарату. Реалізувати ці кроки можливо не тільки прийняттям пакета нових законів, й неухильним владним контролем за їх виконанням. Горезвісна політична воля, безумовно, у цьому процесі має стати основоположною умовою.

Справедливості заради, слід зазначити, що певні кроки владою в цьому напрямі робляться. Але чи достатні вони? Так, 17 листопада 2011 р. Верховною Радою прийнято довгоочікуваний Закон «Про державну службу». Це третій з пакета анонсованих раніше законопроектів, що стосуються адміністративної реформи (два перші – «Про центральні органи виконавчої влади» та зміни до Закону «Про Кабінет Міністрів України»). Важливо, що головними аспектами цього Закону є обмеження політичної діяльності державних службовців (а саме, заборона на членство в політичних партіях та участь у передвиборній агітації), чітко прописана дисциплінарна відповідальність держслужбовців.

Але найголовніше завдання, яке повинен виконати закон про державну службу – це повномасштабне відділення політики від держ-

служби. Тільки в разі його практичної реалізації буде забезпечена цивілізована й демократична наступність у владі, і державну машину не буде качати з боку в бік за кожної зміни політичних команд.

Однак в Україні й досі практично не виписані процедури адміністрування процесу передавання владних повноважень під час зміни влади. У більшості розвинутих держав ця процедура чітко зафіксована й дотримується всіма представниками політичної еліти. Наприклад, у Сполучених Штатах Америки близько 7,5 тис. посад у системі федеральної влади – це політичні посади, які замінюються під час приходу до влади нового президента. Але в цілому в США працює 10 млн держслужбовців, на роботу яких не впливає зміна політичної влади. У цивілізованих країнах уже давно зрозуміли недоторканність принципу: «На роботу професіоналів-чиновників політика не повинна впливати».

Не менш важливо дати можливість реального доступу до державної служби молодим кадрам. Для цього необхідне забезпечення умов розвитку змагальності й конкурентоспроможності за рівних, нормативно закріплених можливостей службового зростання через курси, атестації, кваліфікаційні іспити. Причому тільки реальний, а не декларативний конкурсний відбір і просування державних службовців дасть можливість провести ефективну ротацію державного апарату. Конкурсний відбір може з'явитися тільки коли чиновників, як у більшості країн ЄС, будуть відбирати незалежні в організаційному та фінансовому аспектах конкурсні комісії, сформовані з фахівців з питань державної служби та авторитетні представники громадянського суспільства. Тому законодавчо вкрай необхідно детально регулювати конкурсний відбір на вакантні посади державної служби.

Слід резюмувати, що факт розробки та прийняття законів, спрямованих на реалізацію адмінреформи та реформи держслужби, крок, безумовно, позитивний. Але важливо не забувати, чи вдасться «хрестовий похід» під стягами реформи держслужби, в основному залежить від можливості трансформації в найближчому майбутньому менталітету держслужбовців і впровадження нової управлінської філософії. Нині склалася відома в минулому ситуація перетворення чиновників у своєрідних «гвинтиків» машини. Але не «гвинтиків» єдиної державної машини в цілому, що працює на благо суспільства, а «гвинтиків» розрізаних апаратів, які лояльні так чи інакше провладній політичній силі. Саме це створює комфортне середовище для розвитку корупції. Чи відбудеться така довгоочікувана трансформація за

рік-два? Навряд чи. Для цього потрібна природна зміна еліт, яка, за прогнозами більшості аналітиків, настане в найближчі 10 років. Коли до влади придуть люди з якісно іншим менталітетом, не виховані на принципах радянської епохи, тільки тоді можна буде говорити, що Україна отримає другий шанс.

Коментарі:

Е. Прохорова: Интересная статья... «виборча комісія зареєструвала О. В. Овраменко депутатом Київської міської ради від Блоку Литвина...», «...Для цього потрібна природна зміна еліт...». Вообще мыши против сыра, пчёлы против мёда, беня ладен против гиксахена.

Olegp2007: Повторю здесь свой сегодняшний камент на Корре: чо творищцо в кабине Поровоза, во весь какговорищцо опор влекущаго меня в Неизведенные Дали. И тут можно сколько угодно твердить, что мол «да они там чиста для мебели и ничево не решают», суть не в этом. Суть в том, КАКОЙ сброд шарается В МЕТРЕ от Главных Рычагов, о том, КАКИХ мартышек ВАЩЕ ПУСКАЮТ в кабино нашего Поровоза, вот о чём речь. При СССР таким хоть с Земли орали «Собак покорми, тока смотри приборы не трогай!», а нынче кто за ними присмотрит, НеХама Иосифовна штоле? (это я не о Херман... не-не-не). У ей у самой образования чиста в метро не потерящцо, куда ей до той же Белки со Стрелкой. Ага (**Чи буде вдалим «хрестовий похід» з порятунку державного апарату?** // *UBR* (<http://blog.ubr.ua/pravo/i-bude-vdalim-hrestovii-pohid-z-poriatunku-derjavного-aparatu-1824>). – 2012. – 18.01).

Блог на сайті UBR.ua

Про автора: О. Овраменко, депутат Київради, зам. глави Постійної комісії Київради з питань торгівлі, підприємництва, громадських справ та послуг

В нашем государстве немало законодательных «долгостроев».

С одним из них правительство собирается решить вопрос уже весной этого года.

Речь идет об одиозном законопроекте «О внутренней торговле», идея которого вынашивается вот уже 12-й год. Но порой некоторые «долгострои» лучше разрушить до основания и на их месте строить новую, современную конструкцию. В противном случае это может привести к деструктивным последствиям. Не исключением является и одиозная законодательная новела о внутренней торговле.

Глобальной целью законопроекта является «развитие внутренней торговли на принципах конкуренции и равенства физических и юридических лиц перед законом и приоритета прав потребителей, развитие малого и среднего предпринимательства».

При этом основными принципами государственной политики в сфере внутренней торговли названо планирование (!), внедрение нормативов по минимальной обеспеченности населения торговыми площадями, осуществление учета объектов торговли, мониторинга за реализацией и ценами на социально значимые товары. Даже исходя из этих формулировок, возникает естественный вопрос: а как же рыночная экономика и конкуренция? Мы возвращаем экономику к планированию времен Советского Союза? Где логика в старании законодателя законом стимулировать конкуренцию? Конкуренция должны быть свободной, рыночной, что и приводит к снижению цен для потребителей. В отличие от законов государственных, законы рыночной экономики не терпят искажения, и даже его попытки всегда выходят «бокком» для самого государства.

С помощью закона происходит вмешательство в отношения субъектов хозяйствования, а именно: предлагается регулировать сроки оплаты за товар, уровень торговых наценок. Особо вопрос стоит с перечнем социально значимых товаров. «Обеспечение ценовой стабильности на рынке потребительских социально значимых товаров путем осуществления товарных интервенций в розничную торговую сеть» – это одна из целей государственного регулирования в сфере внутренней торговли, которая определена законопроектом. Однако регулирование рыночных отношений с использованием данных инструментов не приведет к стабилизации цен и наличию этих товаров на прилавках магазинов. На свежем еще в памяти примере с гречкой видно к чему это приводит.

Так же совершенно не понятно, с использованием какого механизма госорганы могут решать вместо рынка и предпринимателей, где последним открывать торговые точки, а где нет?! На сегодня не существует государственных торговых сетей, а предприниматели, совершенно логично, при размещении торговых точек руководствуются их потенциальной прибыльностью. Таким образом, правила «диктует» сам рынок и потребитель.

При этом авторы правительственного законопроекта гордо заявляют, что отдельные его положения запрещают продажу продуктов питания «с земли». Так, в частности, торговля свежим, охлажденным

и замороженным мясом, а также рыбой, молоком и молочными продуктами будет разрешена только в стационарных объектах торговли при условии обеспечения надлежащего санитарного состояния. С одной стороны, новела – позитивна и стихийная торговля данной категорией товаров давно требует жесткого регулирования. Однако достаточна ли она? Ведь отдельными законами уже давно установлены особенности продажи отдельных товаров – в частности, тем же Законом Украины «О молоке и молочных продуктах». Но предотвращает ли это стихийную торговлю?

Обращают на себя своей оригинальностью и очередные попытки законодателя урегулировать интернет-торговлю (иначе – дистанционную торговлю). В проекте закона указывается, что «дистанционная торговля – это форма продажи товаров вне объектов торговли с помощью средств связи, при которой выбор товара и его заказ не совпадают по времени с непосредственным его получением покупателем». Исходя из этой формулировки возникает вопрос: применение средств связи позволяет определить, осуществляется ли торговля со стороны продавца вне объекта торговли? Кроме всего прочего, определение «дистанционной торговли» фактически охватывает и такой вид деятельности, как электронная коммерция, которая по всем своим характеристикам не может быть лишь внутренней торговлей, а скорее является трансграничной. И, в конце концов, наличие у продавца офиса не в полной мере отвечает интересам потребителя, главный интерес которого заключается в наличии соответствующего товара, в его качестве и соблюдении его прав как потребителя. Кстати именно о потребителях, которые являются неотъемлемыми участниками процесса внутренней торговли, в законопроекте ни слова!

Непонятно каким образом объектом регулирования закона стал ресторанный бизнес. Ведь даже согласно Национальному классификатору Украины, который разработан на базе международной статистической классификации видов деятельности Европейского Союза, торговля и общественное питание отнесены к различным видам экономической деятельности.

Все вышеперечисленные вопросы к проекту закона остаются пока на поверхности, они так и не «закрыты» его авторами, при том что сам текст законопроекта представлен к публичному обсуждению с ноября 2011 г. и на эти недостатки не раз указывали и эксперты, и представители малого бизнеса, и крупных торговых сетей.

От «сырого» законопроекта могут пострадать все: от крупных ритейлов до мелких предпринимателей, торгующих на рынках или в МАФах. Спасет ли стратегия «латания дыр» в целом весь законопроект «О внутренней торговле»? Вероятнее всего – нет. Принимать с искаженной концепцией такой базовый и важный по своей сути закон категорически нельзя. Внутренний рынок – это колоссальный ресурс развития отечественной экономики, дающий сотни миллиардов гривен бюджетных поступлений и миллионы рабочих мест даже в депрессивных регионах. И разрушить это можно всего лишь одним недоработанным законом. Стоит ли «игра свеч»? (*Жесткие вопросы к законопроекту «О внутренней торговле» UBR (<http://blog.ubr.ua/praktika-biznesa/jestkie-voprosy-k-zakonoproektu-o-vnutrennei-torgovle-1835>). – 2012. – 23.01*).

Блог на сайті Корреспондент.net

Про автора: К. Ляпіна, економіст, юрист

В парламенті був проголосований закон, яким на півроку відтерміновано запровадження відповідальності за порушення Закону України «Про захист персональних даних». Утім, те, що закон був так безхмарно проголосований у Верховній Раді, не означає, що всім зрозуміло, для чого ж було перенесено терміни.

Метою відтермінування запровадження відповідальності є, насамперед, необхідність суттєвого перероблення базового закону про захист персональних даних, адже вводити відповідальність за незрозумілі норми – це шлях до великої корупції. Наголошу на кількох важливих моментах.

Перше, чи потрібен Україні захист персональних даних? Безумовно, потрібен, адже кожен громадянин має право на приватність, це одне з базових прав людини. Однак від чого і від кого потрібно захищати наші персональні дані? Насамперед, від держави, чого категорично не забезпечує Закон «Про захист персональних даних». Цей Закон розроблений з посиланням на європейську Конвенцію про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних – документ дуже важливий щодо захисту прав людини, якому проте український закон у ключових питаннях абсолютно не відповідає. У Конвенції ідеться про незалежні (в першу чергу, від

держави) органи контролю за використанням персональних даних. У нас же органом контролю є державна служба, безпосередньо підпорядкована Мін'юсту, отже і Кабміну. Тож не дотримано базовий принцип нагляду за персональними даними. У такому випадку ми охороняємо ці персональні дані від кого завгодно, окрім держави.

Понад те, зміст Закону такий, що державна служба може зловживати своїми повноваженнями безмежно, оскільки ці повноваження прописані широко, а предмет контролю – нечітко й абстрактно. Найгірші підозри підтверджує інтерв'ю заступника голови Держслужби з питань захисту персональних даних. З інтерв'ю стає зрозумілим, що державна служба прагне охопити своєю увагою понад 6 млн «баз даних» (на її думку, баз даних), тобто чи не кожне підприємство і чи не кожного підприємця в Україні, підтверджуючи свої повноваження входить в будь-яке приміщення, означене як місце зберігання баз даних, для перевірки, чи не обробляються інші бази даних. Таке «ВЧК» не змогли створити ані з податкової, ані з інших органів контролю!

Така ситуація абсолютно дисонує з духом і змістом європейської Конвенції. Тому дуже важливо зараз підприємцям поєднати свої зусилля для того, щоб відділити «зерна від плевел», тобто ті бази даних, які насправді потребують незалежного контролю (адже коли бази даних митниці з'являються на Петрівці і продаються там, або ж в Інтернеті з'являються паспортні дані громадян України, то хтось за це мусить відповідати і відповідати жорстко), від поточних даних, які обробляються з метою найпростіших комерційних дій: продажу клієнтам чогось, або даних, які стосуються працівників і чітко визначаються (і вимагаються) трудовим законодавством України.

У будь-якому випадку, нагально необхідно переробити закон про захист персональних даних, насамперед, у тому, що стосується визначення баз даних та інструментів контролю. Надій на те, що таке визначення зможуть дати сьогодні державні інституції, нема, бо вони діють у своїх інтересах, які часто мають корупційний характер.

Тому я закликаю експертне середовище, підприємців в особі асоціацій і об'єднань долучитися до доробки закону про захист персональних даних, щоб він не став новим Армагедоном для всіх підприємців і підприємств України. Перше засідання робочої групи з цього питання відбудеться 20 січня. Але зважаючи на широкий резонанс цього питання долучитись до роботи можна в блозі або у відкритій групі в мережі Facebook. Чекаємо на ваші ідеї та пропозиції.

Коментарі:

человек паракход: Жаль, что до сих пор кто-то наивно и добродушно полагает, что овощи глупости делают случайно. Во время Голодомора люди так же наивно верили в благие намерения, в итоге.. Люмпенов-чухов в Украине чуть более 20 %. В Украине все признаки оккупации, а мы все демагогию разводим, какие-то параллели с Европой проводим... Завтра вас попросят покинуть землю, жилье, а мы так и будем выражать недоумение, призывая к здравомыслию и человечности. Кому-то мертвые города и села, плюсы на кладбище, а кому-то плюсы в бюллетенях. Никто с неба не спустится и не спасет, не ужели история ничему не учит? Хотите мира – готовьтесь к войне..

Блогер жумай: який ще захист?... як вовка не годуй... це йде прости дресування населення... невже ви це не розумієте?... які закони ви від них вимагаєте? якщо Тимошенко сидить за порушення кзоту... «сядуть усі» !... **(Нагально необхідно переробити закон про захист персональних даних! // Корреспондент.net (<http://blogs.korrespondent.net/celebrities/blog/ksenyalyapina/a55174>). – 2012. – 19.01).**

Блог на сайті Независимое бюро новостей
Про автора: Ю. Лесько, державознавець

Добавления к проекту закона о высшем образовании.

Высшее образование в глубочайшем кризисе, прежде всего из-за полного непонимания ни аппаратом министерства ни ректоратами задач гуманитарного образования. Именно гуманитарное образование привело к полному развалу экономики, резкой деградации большинства населения и выходкам душевнобольных мажоров и особей в погонах. Фактически, журналисты тоже мало понимают в задачах подготовки специалистов.

Первая обсуждаемая проблема: поступление через ЕГЭ и плата за обучение. В чистом виде ЕГЭ благо, есть проблема определения талантов и мотивации при поступлении. Как говорят многие мои знакомые, людей с дипломами юристов и экономистов много, а вот юристов и экономистов нет. Человек, поступающий ради сказки о высокой зарплате в банке, несчастен, для высокой получки нужны и знания, и способности, при отсутствии чего-то одного, получаешь хорошее место по блату и становишься пятой колонной в фирме. То есть необходимо собеседование. Методик определения

способностей в приёмных комиссиях не знают. Изменение цены в ходе обучения, ещё одна большая тема при поступлении. Оно логично. есть инфляция, но если заплатил сразу, тебя эта проблема не коснётся. Если увеличения цены не делать, тогда проблему инфляции сваливают на первый курс, который должен компенсировать разницу в оплате трёх вышестоящих.

Ещё одна большая проблема, недооцененная ректоратами, выбор студентами курсов. Сами студенты тоже ошибаются: не все доросли. Некоторые выбирают по принципу. кто меньше требует. Не дорос и ректорат многих вузов, часть решило всё оставить по-прежнему, сократив часы и увеличив аудиторную нагрузку. Курс по выбору – это значительно более сложный курс и требует постоянного совершенствования, то есть за него надо платить больше. По идее за интересных преподавателей должна начаться борьба между вузами, и их не должно касаться требование о степенях и прочих заслугах. Поэт Евтушенко читал курс в США не имея даже диплома. В ДНУЖТ курсы написали одни, а читают другие, нагрузка на преподавателей курсов возрастает. То есть, если у вас есть интересные идеи, лучше с этого вуза бежать:).

Следующая проблема: практические знания. Смычка с предприятими рухнула, устроиться на практику сложно. Оборудование в вузах должно быть лучше, чем на предприятиях. Если конкретно по бывшему, то жлобство привело к уничтожению привилегии: бесплатному проезду по железной дороге для преподавателей вуза. Проблемы с практикой в зависимости от факультетов и зависят от связей выпускающих кафедр и самих студентов или их родителей. ДНУЖТ-ДИИТ ещё сохранил старые связи, ситуация в остальных вузах по отзывам знакомых ещё хуже, приходишь на завод и переучиваешься. Здесь во многом вина и работодателей, если вам нужны инженеры высокого уровня будьте добры сформулировать требования к выпускнику и помогите ему получить практические знания в ходе практик. Налицо кризис управления. а это и есть основная задача гуманитарных знаний научить человека управлять собой и другими.

То есть нужна схема последовательности предметов. С моей точки зрения, это управление знаниями, то есть обучение студента адекватной самооценке, душеведение (точный перевод слова психология на русский язык), задача научить вести свою душу каждого студента, обществоведение, выйти на уровень понимания, как вести общество, есть законы общественного развития и разные точки зрения. И

главный курс державоведение, то есть в переводе на греческий «политология». В русском языке есть два слова: государство и держава. государство в истинном значении аппарат. Держава, это все мы вместе с ресурсами страны, её территорией и культурой. Предвижу возможные нападки на русский язык, по-моему, пора вернуться к истокам: к старорусскому языку, высоким штилем которого был киевский говор по определению Ломносова.

Коментарі:

Красная стрела: Кстати, в последнее время развилась тенденция, когда в преподы приходят детки профессоров. Казалось бы, такие чада должны быть хорошо подготовленными. Однако, как праивло, это полные нули, которым ставили оценки по просьбе папика. А при СССР дети и родители не могли работать в одном вузе.

Красная стрела: Правильные мысли. Гуманитарное образование развалено, уровень студентов с каждым годом все ниже и ниже. Школа выпускает брак и передает этот брак в вуз, где «крутые папики» уже порешали все вопросы в деканате, и преподы вынуждены ставить оценки не по знаниям, а по деканатским темникам (***Высшее образование. страхи и реальность // Независимое бюро новостей (<http://nbnews.com.ua/blogs/26950>). – 2012. – 24.01.***

Редакційна група відділу
синтезу соціокультурних мережевих ресурсів
Н. Автономова, Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак

Комп'ютерна верстка
А. Бергельська

Підп. до друку 03.02.2012.
Формат 60x84/16. Друк. офс. Папір офс. Обл.-вид. арк. 5,53
Видається в друкованому та електронному вигляді

Надруковано у НВЦ Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Шановні колеги!

Запрошуємо вас до співдружності в розробці нового періодичного видання, що має на меті оперативно відображати актуальні питання законотворення. Ваші відгуки і пропозиції просимо надсилати за електронною адресою: gdp@yandex.ua.